

Biuletyn

MAGAZYN INFORMACYJNY AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

**Wolontariusze akcji *Wesołe Świąta Dzieciom*
wspólną fotografię wykonali sobie na tle „Żyłyty”
tekst str. 24**

Godność profesora honorowego dla prof. Jerzego Niewodniczańskiego, 20 listopada 2009
tekst laudacji str. 9

*Abby każdy dzień był tak piękny i radosny,
jak ten wyjątkowy, wigilijny wieczór.*

*Niech czas Świąt Bożego Narodzenia
przyniesie dobro i spokój w Wasze serca.*

*Na cały Nowy Rok wiele
ciepła, pomysłowości, zrozumienia i samych sukcesów,
otwartości umysłu, życzliwości na co dzień
dla pracowników i studentów oraz Waszych rodzin.*

*Prof. Antoni Tajduś
Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej
im. Stanisława Staszica*

Spis treści

Życzenia od rektora AGH	3
Podpisanie porozumienia o współpracy z firmą ABB	4
Podpisanie umowy o wspólnych dyplomach z Hokkaido University	4
Realizacja 7. Programu Ramowego w AGH	5
Erasmus dla administracji	6
VII Konferencja Polskiego Towarzystwa Ceramicznego	7
Nagroda dla Wydawnictw AGH 2009	8
Profesor J. Niewodniczański profesorem honorowym AGH	9
Profesor J. Jakub Siemek profesorem honorowym AGH	11
Energochemiczne przetwórstwo węgla – szanse i zagrożenia	14
Jubileusz 70-lecia urodzin profesora A. Karczka	14
Wybrane problemy ochrony terenów górniczych	16
Konferencja Online EDUCA	19
5 lat koncertu ArcelorMittal w Krakowie	20
Doktorat pani Madyny Tungatarowej	20
Media o AGH	21
Udane 60-lecie Krakusa	23
Sukcesy pływaków z AGH	23
Święta Dzieciom coraz weselsze	24
Studenckie Koło Naukowe „Caloria”	25
Spotkanie inżynierskich pokoleń krakowskiego hutnictwa	27
Etiuda&Anima 2009	28
Kalendarium rektorskie	29
Jak wyszukiwać za pomocą haseł przedmiotowych	30
Informacje Kadrowe	31
Szopkarz z AGH laureatem kopca	32
Absolwenci AGH w mediach	33
Baza fotografii AGH	33
Wizerunek AGH w mediach	35
Nagrody im. Profesora Władysława Taklińskiego 2009	35
(Nie)pełnosprawny student	36
Całą stropu nie podeprzesz!	37
Powojenna dekada	38
Po 70. latach od barbarzyńskiej akcji. . .	42
Odnowienie Immatrykulacji dla rocznika 1959/60	46

ISSN – 1898-9624

„Biuletyn AGH” – Magazyn Informatyczny
Akademii Górniczo-Hutniczej
nr 24, grudzień 2009 r.

Redaguje zespół:

Zbigniew Sulima (redaktor naczelny),
Stali współpracownicy: Anna Kryś-Dyja,
Małgorzata Krokoszyńska,
Zespół ds. Informacji i Promocji

Adres redakcji:

AGH, paw. A-0, pok. 16
al. Mickiewicza 30,
30-059 Kraków, tel. (12) 617-34-49
bip_agh@agh.edu.pl
www.biuletyn.agh.edu.pl

Opracowanie graficzne, skład:

Scriptorium „TEXTURA”
e-mail: textura@krakow.home.pl

Druk:

Drukarnia „Kolor Art” s.c.
ul. Kotlarska 34, 31-539 Kraków

Kolportaż:

Sekretariat Główny AGH i redakcja

Nakład: 2200 szt. bezpłatnych

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adjustacji tekstów.

Na okładce:

Wspólna fotografia wolontariuszy akcji
„Wesołe święta dzieciom”, 1 grudnia 2009
– fot. Przemysław Pawełek

Podpisanie porozumienia o współpracy z firmą ABB

7 grudnia 2009, zostało podpisane porozumienie o współpracy między Akademią Górniczo-Hutniczą, a firmą ABB

Sp. z o.o. Ze strony ABB w spotkaniu uczestniczyli Prezes Zarządu – Mirosław Gryszka oraz Dyrektor Korporacyjnego

foto: ZS

Centrum Badawczego ABB, Dyrektor ds. Rozwoju Techniki ABB Polska – Marek Florowski. Akademię reprezentowali prof. Antoni Tajduś – Rektor AGH oraz prof. Jerzy Lis – Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju AGH.

Firma ABB (www.abb.com) jest liderem w technologiach dla energetyki i automatyki, które pozwalają klientom przemysłowym oraz zakładom użyteczności publicznej zwiększyć swoją efektywność przy zminimalizowaniu oddziaływania na środowisko. Grupa ABB zatrudnia 120 000 pracowników w ponad 100 krajach świata.

Zakres współpracy będzie obejmował:

- badania naukowe,
- dydaktykę,
- wykorzystanie bazy laboratoryjnej,
- konsultacje specjalistyczne,
- wymianę myśli w spotkaniach naukowych,
- działalność publikacyjną,
- wzajemną promocję.

☞ Aleksandra Wojdyła

Podpisanie umowy o wspólnych dyplomach z Hokkaido University

W dniach 7–11 listopada 2009, delegacja AGH w składzie: prof. Antoni Tajduś, prof. Jerzy Lis, dr hab. inż. Dariusz Kata prof. nadzw., gościła w Sapporo na zaproszenie władz Hokkaido University. Celem tej wizyty było podpisanie umowy o wspólnym kształceniu studentów i doktorantów z obydwu uniwersytetów. Jest to uwieńczenie ponad dziesięcioletniej współpracy, której efektem była liczna wymiana polskich i japońskich naukowców oraz częste prace badawcze japońskich studentów realizowane w AGH.

Wspólne kontakty rozpoczęły się w 1999 roku i znalazły uznanie w postaci dokumentu o woli wzajemnej współpracy i rozwoju badań, podpisanego w 2007 roku. Niezwykle owocne doświadczenia zdobyte podczas ostatnich dwóch lat skłoniły obie strony do dyskusji nad wspólną edukacją studentów japońskich i polskich na poziomie studiów magisterskich i doktoranckich. Po rocznych negocjacjach nad możliwościami realizacji tego planu osiągnięto porozumienie, którego efektem było zaproszenie władz AGH do odwiedzenia Hokkaido University, celem podpisania takiej umowy.

Już wkrótce nasi studenci będą mogli odbywać studia magisterskie w Hokkaido University, a po obronie pracy otrzymają dyplom respektowany przez obydwie strony porozumienia. Stwarza to okazję dla naszych studentów odbycia stażu zagranicznego, realizacji pracy magisterskiej w obu ośrodkach i poznania niezwykle interesującej kultury japońskiej. Jak wynika z dalszych dyskusji, nasi absolwenci, którzy uzyskają podwójny dyplom będą mieli możliwość zatrudnienia w japońskich koncernach, co da im możliwość kariery menadżerskiej w europejskich filiach tych firm.

W połowie maja 2010 roku planowana jest wizyta władz Hokkaido University w AGH. Podczas tej wizyty zostaną podjęte dalsze rozmowy na temat rozszerzenia współpracy w dziedzinie nauk ekonomiczno-humanistycznych.

Delegacja AGH została również zaproszona do rozmów na temat bilateralnej współpracy z Ryukoku University. Jest to prestiżowy uniwersytet o wieloletniej tradycji mieszczący się w kulturowej stolicy Japonii – Kyoto. Charakter tych rozmów jest zbliżony do poprzednich i obejmuje możliwość wspólnego kształcenia naszych studentów i doktorantów. Wyrazem woli współpracy było zaproszenie delegacji AGH na spotkanie z Rektorem Ryukoku University, podczas którego przedstawiono warunki i możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć.

☞ prof. Dariusz Kata

foto: Dariusz Kata

Od lewej: Prof. Kiyotaka Matsuura, Prof. Naoshi Baba, Prof. Takeo Hondoh Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej, Prof. Hiroshi Saeki – Rektor HU, Prof. Antoni Tajduś – Rektor AGH, Prof. Jerzy Lis – Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju, Prof. nadzw. AGH Dariusz Kata, Prof. Nakatsuji Takashi.

Realizacja 7. Programu Ramowego w AGH

W grudniu 2009 miną trzy lata od inauguracji 7. Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej badań, rozwoju technologicznego i wdrożeń. Jest to dobry moment, aby dokonać podsumowania uczestnictwa naszej uczelni w tym przedsięwzięciu.

Według danych na dzień 30 listopada 2009 Komisja Europejska zaakceptowała 17 projektów z udziałem AGH, w tym 10 projektów zintegrowanych, 2 sieci doskonałości, 2 projekty Marii Curie (obecnie PEOPLE), 2 projekty infrastrukturalne, 1 projekt badawczy Fusion for Energy.

Rozkład według Wydziałów przedstawia się następująco:

- **WEAIE (Katedra Telekomunikacji)** – **6 projektów**: 2 sieci doskonałości i 4 projekty zintegrowane (w tym **INDECT**, projekt koordynowany przez AGH)
- **WFIS** – **3 projekty**: 1 projekt infrastrukturalny, 1 projekt zintegrowany i 1 sieć szkoleniowa
- **WEIP** – **3 projekty**: 2 projekty zintegrowane i 1 projekt Fusion for Europe
- **WIMiC** – **2 projekty**: 1 projekt zintegrowany i 1 ścieżka współpracy między uczelniami a przedsiębiorstwem
- **WIMiP** – **1 projekt** zintegrowany, **SUPERSONIC**, koordynowany przez AGH
- **WGGiOŚ** – **1 projekt** zintegrowany
- **ACK Cyfronet** – **1 projekt** infrastrukturalny

Jak widać z powyższego zestawienia, po raz pierwszy AGH koordynuje w ramach programu ramowego dwa duże projekty badawcze, tzw. projekty zintegrowane. Ponadto uczestniczymy w przedsięwzięciach prowadzonych przez jednostki ze Szwajcarii (4), Włoch (3), Francji (2), ale także z Belgii, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Norwegii i Wielkiej Brytanii.

Wśród partnerów najliczniejszą grupę stanowią organizacje lub przedsiębiorstwa z Niemiec (49 instytucji w 14 projektach), Włoch (37/11), Wielkiej Brytanii (31/11). Niestety nadal rzadko współpracujemy z jednostkami polskimi – to zaledwie 10 partnerów w 6 projektach.

Największym przedsięwzięciem, w którym uczestniczy AGH – a właściwie: **ACK CYFRONET** – jest projekt EGEE III (prawie 140 partnerów z 42 krajów!).

Tematyka projektów realizowanych na AGH jest różnorodna, z wyraźnym naciskiem na informatykę – osiem z nich ma bezpośredni związek z dziedziną technologii informatyczno-

-komunikacyjnych. Nasi naukowcy przyczyniają się do rozwoju nowoczesnych sieci optycznych (BONE), sieci nakładkowych (SmoothIT), sieci nowej generacji typu mesh (CARMEN), bezpieczeństwa informacji w Internecie (EuroNF), stabilnej infrastruktury gridowej (EGEE-III). Badane są możliwości wykorzystania nowoczesnej technologii dla zapewnienia lub zwiększenia bezpieczeństwa – modelowanie zachowań układów socjotechnicznych w celu zaplanowania efektywnej ewakuacji w obliczu katastrof (SOCIONAL), opracowanie metodologii tworzenia

zabezpieczeń dla informacji przekazywanych w sytuacjach kryzysowych (NI2S3), system obserwacyjny umożliwiający redukcję poziomu przestępczości i zagrożeń (INDECT).

Problematyka pozostałych projektów oscyluje między medycznym wykorzystaniem nanomateriałów a energetyką przyszłości i ochroną środowiska. Celem NMS-CNT jest zbadanie oddziaływania nanorurek węglowych z tkanką nerwową w celu wykazania ich właściwości regenerujących; SUPERSONIC stawia sobie za zadanie opracowywanie biogodnych powłok odpornych na ścieranie i erozję, które będzie można stosować na przykład w protezach stawów. W ramach sieci szkoleniowej MC-PAD naukowcy wymieniają doświadczenia związane z opracowaniem nowoczesnych detektorów cząstek, natomiast inicjatywa infrastrukturalna SLHC-PP zmierza do opracowania następcy Wielkiego Zderzacza Hadronów. Dwa projekty poświęcone są problematyce ochrony środowiska: w kontekście wykorzystania energii (EnerGEO) oraz wpływu zmian klimatycznych na stan wód gruntowych i ekosystemów (GENESIS). Ekologiczny wymiar mają także nasze przedsięwzięcia „energetyczne”: IDEAL-Cell, poświęcony opracowaniu ceramicznych ogniw

paliwowych i NUDATA_Exper związany z eksperymentalnym reaktorem ITER, nadzieję europejskiej energetyki jądrowej.

Ogółem kwota dofinansowania dla AGH zapisana w kontraktach wynosi **7 525 449,99 €**.

Co jeszcze warto wiedzieć o 7. Programie Ramowym?

Na pierwszy rzut oka warunki wydają się być lepsze niż w dotychczasowych edycjach programu – w przypadku projektów współpracy i sieci doskonałości można wnioskować o dofinansowanie projektu w wysokości 75% wszystkich kosztów kwalifikowanych, pozostałe koszty uzupełnia zwykle (co najmniej w części) Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ryczałt na koszty pośrednie wynosi 60%. Jednak coraz częściej zdarza się, że koordynator proponuje niższe dofinansowanie, w wyniku przyjęcia do projektu większej ilości partnerów niż na to zezwala pułap przyjęty dla danego konkursu – otrzymujemy takie sygnały na przykład w kontekście projektów infrastrukturalnych. Z ekonomicznego punktu widzenia może się to wydawać nieoptyczne, ale często stanowi szansę na zapewnienie sobie dostępu do paneuropejskiego zaplecza badawczego na najwyższym poziomie, na którego brak jakże często narzekamy.

Wielu kierowników, aktualnie realizowanych projektów, ma duże doświadczenie i kontakty wyniesione z wcześniejszej współpracy, a nierzadko też długi staż przy ocenie wniosków. Tę ostatnią „ścieżkę dostępu” można polecić każdemu, kto planuje wziąć udział w 7. Programie Ramowym – baza ewaluatorów jest wciąż otwarta dla pracowników naukowych wszystkich dziedzin, nawet takich, które nie mają osobnego priorytetu (np. matematyka). Finansując badania, Komisja stawia bowiem na rosnącą interdyscyplinarność badań, a rozwiązania na bazie matematycznych algorytmów można znaleźć w projektach z dziedziny ochrony zdrowia, bankowości, informatyki, a nawet Funduszu Węgla i Stali. Odpowiednie instrukcje i formularze rejestracyjne są dostępne pod adresem: <https://cordis.europa.eu/emmpf7/>

Podsumowując udział uczelni w 7. Programie Ramowym trudno byłoby nie wspomnieć o problemach, na jakie napotykają naukowcy. Są to zwykle sprawy proceduralne i kłopoty związane z rozliczeniem finansowym. Komisja nie wydała w tej mierze szczegółowych

przepisów, odwołując się do wewnętrznych procedur instytucji – a tych często albo w ogóle nie ma, albo okazują się być niezmiernie uciążliwe. Trzeba pamiętać o specyficznych przepisach dotyczących amortyzacji, a także o tym, że VAT jest w każdym przypadku kosztem niekwalifikowanym. Ryzyko kursowe leży po stronie beneficjenta – straty (lub zyski) z powodu wahań cen walut mogą sięgać nawet kilku tysięcy Euro.

Generalnie jednak panuje opinia, że warto zmierzyć się z trudnościami. Można się o tym przekonać, sięgając po broszurę

pt. „Sukcesy Małopolski w 7. Programie Ramowym”, wydanej przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych przy Politechnice Krakowskiej. Warto przy tym nadmienić, że naukowcy AGH są realizatorami blisko połowy przytoczonych projektów, a ich wypowiedzi, choć miejscami krytyczne, w efekcie dają pozytywny obraz. Oto kilka z nich:

- Profesor Władysław Dąbrowski: „Jednakże są to pieniądze, po które trudno nie sięgać, jeżeli chce się uczestniczyć w badaniach naukowych na najwyższym poziomie.”

- Profesor Andrzej Pach: „Oczywiście dzięki projektom jesteśmy też konkurencyjni na rynku pracy – możemy u siebie zatrzymać najlepszych specjalistów z danej dziedziny.”
- Aleksander Kuszniur/Andrzej Oziębło: „Prestiż uczelni rośnie wraz z uczestnictwem w poważnych projektach.”

☞ **Magdalena Żurawska**
Dział Programów Międzynarodowych

Program „Uczenie się przez całe życie”

Erasmus dla administracji

Pracownicy administracji mają szansę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w ramach LLP Erasmus! W końcu ktoś docenił jak ważna jest praca administracji...

ds. Współpracy z Zagranicą – Katriine Korhonen) udało się zrealizować wszystkie zaplanowane zadania.

Głównymi celami pobytu Adama Starca – informatyka – było zapoznanie się

wiedzy studentów, wymiany uwag na forum itp. Technologia jest bardzo użyteczna i łatwa w obsłudze, ale wymaga nakładów na infrastrukturę techniczną. W laboratoriach komputerowych Finowie wykorzystują podobne rozwiązania jak na naszym wydziale, stacje robocze z zainstalowanym systemem operacyjnym Windows XP i centralną bazą użytkowników w postaci serwera Windows 2003 Server z Active Directory.

Ewa Dusza zajmowała się rozwiązaniami w sferze finansowej. Nowoczesny program finansowy Raindance i jego elementy, tj. program placowy, program do faktur elektronicznych, program do planowania budżetu, do raportów, do „podróży” ułatwiają w znaczący sposób funkcjonowanie uczelni, pozwalają oszczędzić czas i usprawniają pracę ludzi. Omijając tzw. papierkową robotę, tj. niepotrzebne wielokrotne powielanie dokumentów, przybijanie wielu pieczętek itd., można skupić się na zasadniczych sprawach.

Agnieszka Pohl miała za zadanie spojrzeć na uczelnię pod kątem procesów wspomagających pracę biura i działania marketingowe. Maksymalnie skomputeryzowany system organizacji pracy trochę przeraża, ale przyznać trzeba, że funkcjonuje świetnie. Praktycznie kontakt z klientem, studentem, nauczycielem odbywa się wyłącznie przez internet. Jaką oszczędność czasu mają np. pracownicy dziekanatu, skoro indeksy papierowe nie funkcjonują w North Karelia University już od 20 lat!

Schemat działań marketingowych jest opracowywany z dużym wyprzedzeniem czasowym i traktowany bardzo poważnie jako „challenges of student recruitment”. Plan jest realizowany skrupulatnie i z dużym zaangażowaniem ze strony pracowników uczelni. Efekty są widoczne!

Mieliśmy się więc od kogo uczyć!

☞ **Opracowała Agnieszka Pohl**

for. arch. autorki

Od lewej: A. Starzec, A. Pohl, K. Korhonen, E. Dusza. W tle – budynek uniwersytetu tj. Tikkarine campus, North Karelia University of Applied Science.

Dzięki programowi Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego troje pracowników Wydziału Zarządzania AGH – mgr inż. Ewa Dusza, mgr Agnieszka Pohl i mgr inż. Adam Starzec – skorzystało ze szkolenia w North Karelia University of Applied Science w Joensuu, fińskiej uczelni technicznej. To młody (założony w 1992 roku), prężny uniwersytet posiadający rozległe kontakty zagraniczne, współpracujący z ponad 100 instytucjami partnerskimi, którego działalność podporządkowana jest w dużej mierze rozwojowi ekonomicznemu regionu. Wizyta przebiegała w przyjaznej atmosferze. Dzięki znakomitej organizacji pracy i osobistemu zaangażowaniu strony fińskiej (w szczególności dyrektor

z technologiami wykorzystywanymi do prowadzenia zajęć „na odległość” oraz poznanie rozwiązań wykorzystywanych w laboratoriach komputerowych. Adobe Acrobat Connect Pro wraz z platformą Moodle stanowiły kompletne rozwiązanie do e-learningu. Wyposażenie sal dydaktycznych w infrastrukturę sprzętową (projektory, nagłośnienie, komputery, kamery) pozwalało na swobodne prowadzenie tych zajęć przez nauczycieli. Program firmy Adobe służył do transmisji obrazu, dźwięku i prezentacji na żywo dla słuchaczy. Studenci łączyli się przeglądarką internetową i mogli aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Platforma Moodle służyła głównie do umieszczania materiałów dydaktycznych, sprawdzania

VII Konferencja Polskiego Towarzystwa Ceramicznego

W dniach 27–29 listopada 2009 roku w Zakopanem odbyła się cykliczna VII Konferencja Polskiego Towarzystwa Ceramicznego i Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy – Zakopane 2009.

Przedmiotem Konferencji były zagadnienia związane z nauką i technologią materiałów ceramicznych takich jak: ceramika tradycyjna i zaawansowana, szkło, emalie, materiały ogniotrwale, mineralne materiały wiążące, ceramika budowlana, materiały dla elektroniki, surowce ceramiczne, materiały ceramiczne w ochronie środowiska, recykling materiałów ceramicznych, materiały ściernie, i inne.

Otwarcia konferencji dokonał przewodniczący PTCer prof. Krzysztof Haberko wręczając trzem zasłużonym osobom nagrody PTCer, po czym udzielił głosu Panu Michałowi Staszewskiemu – przewodniczącemu Związku Pracodawców Ceramiki Budowlanej i Silikatów. Konferencja była także forum obchodów Jubileuszu „800-lecia Ceramiki Budowlanej na Ziemiach Polskich”, którego inicjatorem i organizatorem jest Związek Producentów Ceramiki Budowlanej. W swoim wystąpieniu Pan Przewodniczący podkreślał

fundamentalne znaczenie ścisłej współpracy nauki z przemysłem, zwłaszcza w aspekcie tak szybkiego w ostatnich dekadach rozwoju techniki i technologii, dziękował władzom Wydziału i tym jego pracownikom, którzy od wielu lat uczestniczą w rozwoju polskiej ceramiki budowlanej, nie tylko kształcąc najwyższej klasy kadrę inżynierską, ale także służąc pomocą i swą wiedzą w rozwiązywaniu problemów technologicznych w praktyce przemysłowej (nt. 800-letniej historii oraz współczesności polskiej ceramiki budowlanej została przygotowana specjalna prezentacja). Następnie rozpoczęła się uroczystość wręczenia – kolejnym już zasłużonym osobom ze świata nauki (na stronach www Wydziału i KTMB jest informacja o pierwszych nagrodzonych: Wydziale Inżynierii Materiałowej i Ceramiki oraz jego trzech pracownikach) – Złotych Odznak „Za zasługi dla ceramiki budowlanej” ustanowionych z okazji Jubileuszu „800-lecia Ceramiki Budowlanej na Ziemiach Polskich”. Odznaki wręczyli przedstawiciele Związku Pracodawców Ceramiki Budowlanej i Silikatów w osobach: pana Michała Staszewskiego (przewodniczący ZPCBiS), pana Aleksęgo

Zaremby (przewodniczący ZPCB i Kapituły Odznaki) oraz pani Jolanty Kapuścińskiej (członka Kapituły Odznaki). Odznaczeni to: prof. Krzysztof Haberko, prof. Leszek Stoch, prof. Jerzy Lis, prof. Wiesław Kurdowski, dr inż. Józef Stolecki oraz nieobecni na uroczystości: dr inż. Halina Ropska i prof. Wiesław Heflik.

dr inż. Paweł Murzyn

fot. Paweł Murzyn

Odznaczeni Złotą Odznaką „Zasługi dla Ceramiki Budowlanej” oraz przedstawiciele ZPCBiS. Od lewej: dr inż. J. Stolecki, prof. W. Kurdowski, prof. K. Haberko, prof. L. Stoch, prof. J. Lis, M. Staszewski, A. Zaremby [fot. P. Murzyn]

Nagroda dla Wydawnictw AGH 2009

Najlepszy podręcznik i skrypt akademicki roku

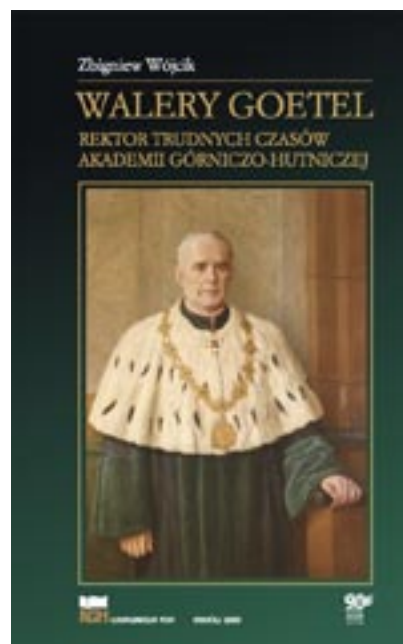
Mijający rok stwarza okazję do podsumowań. Działalność Wydawnictw AGH (bo taka jest nasza oficjalna nazwa od tego roku) w czasie ostatnich dwunastu miesięcy można uznać za pomyślną.

Przede wszystkim należy podkreślić, że od trzech lat Wydawnictwa utrzymują dodatni wynik finansowy, co jest efektem zarówno konsekwentnie wdrażanej skutecznej strategii finansowej, jak i zaangażowania całego zespołu redakcyjnego.

Wydawnictwa cieszą się niezmiernie uznaniem na rynku wydawniczym z uwagi na wysoki poziom edytorski i merytoryczny, swoich publikacji. Promują się, biorąc udział w targach książki w Krakowie, Warszawie i Wrocławiu. Sukcesem zakończył się udział Wydawnictw AGH w 13. Targach Książki w Krakowie, na których monografia *Inżynieria biomedyczna* pod redakcją naukową prof. Ryszarda Tadeusiewicza

zdołała Nagrodę Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych i statuetkę Gaudeamus za najlepszy podręcznik i skrypt akademicki 2009 roku.

Wydawnictwa dążą do utrzymania wysokiego poziomu dzięki starannej redakcji, estetycznej szacie typograficznej oraz dbałości o poprawność językową i merytoryczną wydawanych prac. Równocześnie stale rozwijają swoją działalność, o czym świadczą imponujące statystyki: rocznie wydaje się ok. 100 pozycji książkowych oraz 15 czasopism naukowych (w tym 7 w języku angielskim, 13 objętych punktacją na listach czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Jednostka prowadzi sprzedaż głównie za pośrednictwem Internetu oraz stałych punktów na terenie kraju (Kraków, Warszawa, Gliwice, Poznań), starając się docierać ze swoją ofertą do jak najszerszego grona czytelników.

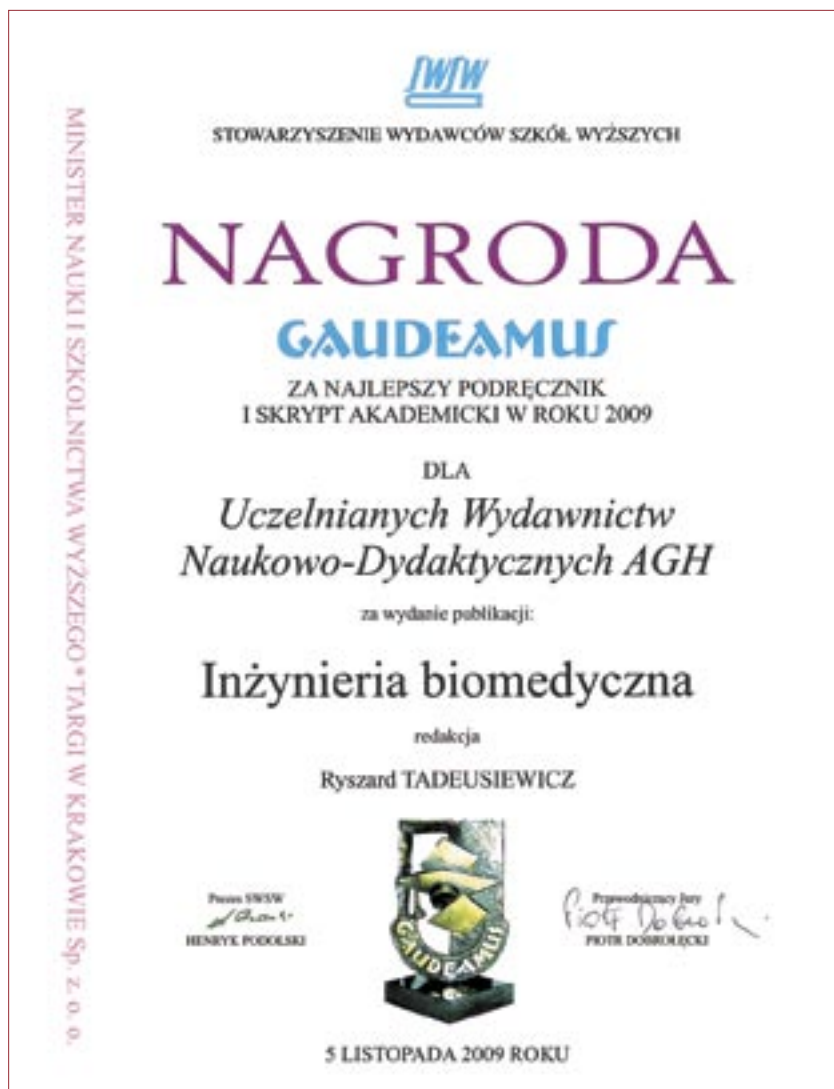
Wydawnictwa AGH, które w przyszłym roku obchodzą będą 60. rocznicę swojego istnienia, z przyjemnością włączyły się również w obchody roku jubileuszowego Akademii Górniczo-Hutniczej. Na wszystkich pozycjach publikowanych w roku akademickim 2008/2009 zamieszczano logo 90-lecia. Spośród wielu interesujących okolicznościowych dzieł z pewnością warto wymienić:

- wydany we współpracy z Biblioteką Główną AGH album *Skarby Akademii Górniczo-Hutniczej. Zbiory historyczne Biblioteki Głównej*;
- opracowaną przez specjalistów z zakresu energetyki monografię *Zarys stanu i perspektyw energetyki polskiej. Studium AGH* pod redakcją prof. Kazimierza Jelenia i dr. hab. Marka Cały;
- biografię Walerego Goetla, autorstwa Zbigniewa Wójcika, poświęconą wybitnemu rektorowi AGH, twórcy zoologii.

Wymagania autorów sprawiły, że wydawane przez nas książki w większości są kolorowe i w twardych oprawkach. Na targach i wystawach wyróżniają się szatą graficzną i jakością wydania – o ich zawartość merytoryczną skutecznie troszczą się autorzy.

Korzystając z okazji, życzę Czytelnikom oraz Autorom naszych książek wszystkiego najlepszego z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku.

Jan Sas
redaktor naczelny Wydawnictw AGH

Profesor Jerzy Niewodniczański profesorem honorowym AGH

Na wniosek Rady Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej, Senat AGH uchwałą nr 86/2009, podjętą w dniu 27 maja 2009, nadał tytuł profesora honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej, profesorowi Jerzemu Niewodniczańskiemu – za nadzwyczajną aktywność na polu rozwoju i organizacji Uczelni, oraz promocję AGH w kraju i na świecie.

Promotorem nadania godności profesora honorowego AGH był prof. Kazimierz Jeleń z Wydziału Fizyki i Informatyki

Stosowanej (tekst laudacji wygłoszonej przez pana profesora w trakcie uroczystego posiedzenia Senatu AGH w dniu 20 listopada 2009, przedstawiamy poniżej).

Recenzentami byli: prof. zw. dr hab. inż. Zbigniew Fajkiewicz z Katedry Geofizyki, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH oraz prof. dr hab. Andrzej Budzanowski z Członkiem Rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, Członek Rady Naukowej IFJ PAN.

Laudacja w postępowaniu o nadanie tytułu Profesora Honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie prof. dr hab. inż. Jerzemu Niewodniczańskiemu

Z satysfakcją przyjąłem decyzję Senatu Akademii Górniczo-Hutniczej o powierzeniu mi przedstawienia laudacji o profesorze Jerzym Niewodniczańskim, człowieku o dużych zasługach dla uczelni oraz nauki polskiej, w związku z nadaniem mu tytułu profesora honorowego AGH.

Profesor Jerzy Niewodniczański przez całe swoje życie zawodowe i naukowe związany był i jest z AGH gdzie rozpoczął pracę w 1956 roku. Profesor J. Niewodniczański jest człowiekiem pełnym inicjatyw o mocnym nastawieniu społecznym, co powodowało, że podejmował się różnych zadań i pełnił liczne funkcje początkowo głównie

w jednostce, w której był zatrudniony, a później w uczelni i organizacjach krajowych i międzynarodowych. I tak był: Inspektorem Ochrony Radiologicznej i szefem Działu Dozymetrii Instytutu Techniki Jądrowej AGH, Sekretarzem Naukowym Międzyresortowego Instytutu Fizyki i Techniki Jądrowej i Kierownikiem Zakładu Geofizyki Jądrowej. W latach 1984–1987 pełnił funkcję Prorektora ds. Nauczania AGH. Od roku 1988 do 1990 był dyrektorem Międzyresortowego Instytutu Fizyki i Techniki Jądrowej, który w wyniku Jego starań uzyskał prawa wydziału. Dużym osiągnięciem J. Niewodniczańskiego zakończyły się

starania o utworzenie w roku 1991 Wydziału Fizyki i Techniki Jądrowej i połączenia w ramach tego wydziału Międzyresortowego Instytutu Fizyki i Techniki Jądrowej oraz Zakładu Fizyki Ciała Stałego z Wydziału Metalurgicznego. Nastąpiło w ten sposób zintegrowanie fizyków pracujących na uczelni w jednym mocnym zespole. Profesor J. Niewodniczański został pierwszym dziekanem tego wydziału. Z Jego inicjatywy na wydziale w ramach kierunku studiów fizyka techniczna uruchomiono specjalności fizyka komputerowa, energetyka i fizyka medyczna i dozymetria.

foto: ZS

Swoją aktywność w uczelni zaznaczył też uczestnicząc w opracowaniu dokumentów uczelnianych takich jak statut i różne regulaminy.

Profesor Jerzy Niewodniczański w 1992 roku został prezesem (podsekretarzem stanu) Państwowej Agencji Atomistyki nie przerywając jednak pracy w AGH. W AGH prowadził dalej zajęcia dydaktyczne oraz kierował w latach 1998–2004 Zakładem Dydaktyki Fizyki. Funkcję w Państwowej Agencji Atomistyki pełnił do 2009.

Działalność i zainteresowania naukowe prof. Niewodniczańskiego związane były z wykorzystaniem metod jądrowych w badaniach i różnych zastosowaniach. Zajmował się profilowaniem otworów wiertniczych metodami jądrowymi w poszukiwaniach potasu jak również zastosowaniem tych metod do laboratoryjnych i terenowych badań gruntów niespoistych. Prace te zaowocowały m.in. wyprodukowaniem 50 układów pomiarowych do prac terenowych. Profesor Niewodniczański stosował w warunkach laboratoryjnych i terenowych metody analizy aktywacyjnej i radioizotopowej rentgenowskiej analizy fluorescencyjnej do oznaczania zawartości wybranych pierwiastków w rudach, minerałach i meteorytach. Z tej tematyki wykonał pracę doktorską i habilitacyjną. Uczestniczył też w badaniach zjawisk zachodzących w śniegach i lodowcach w wysokich górach obejmujących takie zagadnienia jak transport pary w atmosferze, efekt wysokościowy izotopów stabilnych, firnifikacja śniegu. Badania oparte były między innymi na pomiarach zawartości izotopów stabilnych tlenu i wodoru. W pomiarach wykorzystano materiał zebrany podczas wypraw naukowo-alpinistycznych w Andy i Hindukusz.

Bardzo dużo czasu prof. Niewodniczański poświęcił

zagadnieniom dozymetrii, ochrony przed promieniowaniem jonizującym oraz bezpieczeństwu jądrowemu. Prowadził między innymi badania zawartości naturalnych izotopów promieniotwórczych w środowisku, materiałach budowlanych i odpadach przemysłowych. Doświadczenie uzyskane w tym zakresie przyczyniło się do powołania Go na stanowisko prezesa PAA, a w konsekwencji pozwoliło na dalsze rozwijanie tej tematyki w skali krajowej i międzynarodowej. Dotyczyły one w szczególności zagadnień zabezpieczenia fizycznego materiałów jądrowych w tym w energetyce jądrowej oraz przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się broni jądrowej. Na podkreślenie zasługuje aktywność profesora w działaniach Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) oraz udział w opracowaniu Prawa Atomowego w Polsce. Wyniki działalności naukowej prof. J. Niewodniczańskiego udokumentowane są w ponad 80 wystąpieniach konferencyjnych i publikacjach oraz kilku patentach.

Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność międzynarodowa profesora i związana z tym promocja AGH. Na działalność międzynarodową składały się staże naukowe, kontrakty i wyjazdy eksperckie. Profesor był na stażach naukowych w Instytucie Geofizyki i Geochemii Jądrowej w Moskwie, w Instytucie Nauk Geologicznych w Londynie, w narodowym Biurze Wzorców (NBS) w Gaithersburgu w USA. Lata 1979–1982 spędził w Nigerii, gdzie był profesorem na uniwersytecie w Jos. Jako ekspert MAEA przebywał w Tanzanii, Kenii, Jordanii i Rumunii. Profesor w kontaktach międzynarodowych zawsze podkreślał swoje związki z Uczelnią i prezentował jej historię i potencjał naukowy.

Profesor J. Niewodniczański pełnił i pełni szereg funkcji w organizacjach

międzynarodowych. Przez 6 lat był członkiem, a w latach 2000 i 2005 wiceprzewodniczącym Rady Gubernatorów MAEA, był przewodniczącym delegacji polskiej na corocznych zgromadzeniach Konferencji Generalnej MAEA, przewodniczącym Konferencji Generalnej MAEA, był przewodniczącym Komitetu Całości Konferencji Generalnej MAEA, członkiem Rady (Zarządzającej) Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych (CERN) w Genewie, członkiem Rady (Zarządzającej) Europejskiego Towarzystwa Energii Atomowej (EAES), członkiem Stałej Grupy Doradców Dyrektora Generalnego MAEA, ds. Nie-energetycznych Technologii Jądrowych (SAGNA), członkiem Komitetu Naukowo-Technicznego (STC, Art. 134 Traktatu EURATOM) Komisji Europejskiej.

Profesor J. Niewodniczański był żywo zainteresowany kształceniem w AGH zarówno od strony organizacyjnej, jako Prorektor ds. Kształcenia, Dziekan WFiTJ i Kierownik Zakładu Dydaktyki jak i samego procesu kształcenia. Prowadził wykłady przede wszystkim z fizyki ogólnej, ale także liczne wykłady specjalistyczne jak: fizyka atmosfery, jądrowe techniki pomiarowe, dozymetria i ochrona przed promieniowaniem, wybrane działy geofizyki. Fizykę atmosfery wykładał też dla studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Dar es Salam w Tanzanii. Wypromował 30 dyplomantów i czterech doktorów.

Warto także podkreślić Jego zaangażowanie w pracach kilku krajowych towarzystw i organizacji oraz członkostwo w radach naukowych i zespołach redakcyjnych. Znana jest także Jego fascynacja turystyką górską, jest przewodnikiem tatrzańskim, był instruktorem alpinizmu.

Miałem przyjemność współpracować z prof. J. Niewodniczańskim pełniąc funkcję Jego zastępcy jako dyrektora MIFiTJ oraz prodziekana, kiedy pełnił funkcje dziekana WFiTJ. Profesor decyzje podejmował szybko, zdecydowanie, a czasem ostro reagował w kontaktach z pracownikami, ale umiał też wysłuchać i uwzględnić argumenty stron, przeprosić, jeśli tego wymagała sytuacja, co zjednywało Mu sympatie kolegów i współpracowników.

Profesor Jerzy Niewodniczański za duży wkład w rozwój uczelni, tworzenie nowych struktur organizacyjnych, szeroką działalność krajową i organizacyjną oraz promocję AGH w pełni zasługuje na tytuł profesora honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Profesor Jakub Siemek profesorem honorowym AGH

Na wniosek Rady Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu, Senat AGH uchwałą nr 107/2009, podjętą w dniu 24 czerwca 2009, nadał tytuł profesora honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej, profesorowi Jakubowi Siemkowi – za Wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie fizyki i inżynierii złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz działalność dydaktyczną i organizacyjną na rzecz AGH, nauki polskiej, współpracę z przemysłem i organizacjami naukowymi w Polsce i za granicą.

Promotorem nadania godności profesora honorowego AGH był prof. Stanisław Stryczek z Wiertnictwa, Nafty i Gazu (tekst laudacji wygłoszonej przez pana profesora w trakcie uroczystego posiedzenia Senatu AGH w dniu 2 grudnia 2009, przedstawiamy poniżej).

Recenzentami byli: prof. dr hab. Andrzej Olajossy, Wydział Górnicztwa i Geoinżynierii AGH oraz prof. dr hab. inż. Henryk Marczak, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH.

Laudacja związana z nadaniem profesorowi Jakubowi Siemkowi tytułu Profesora Honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Państwo Dziekani, Wysoka Rado Wydziału, Szanowny Honorowy Panie Profesorze, Czcigodni i Dostojni Goście in gremio!

Ogromny to dla mnie honor, zaszczyt i wyróżnienie, że to właśnie ja mogę Państwu przybliżyć sylwetkę głównego bohatera dzisiejszej uroczystości pana prof. Jakuba Kazimierza Siemka. Moim zadaniem jest wygłoszenie Laudatio czyli Elogium – zgodnie ze starą uniwersytecką tradycją – wygłoszenie mowy pochwalnej sławiącej uczonego, Jego dzieło, dokonania i zasługi. Zadanie, które mi powierzono jest zarazem zaszczytne

i niełatwe, bo jak w tak krótkim czasie, jakim dysponuję, ukazać cały dorobek życia uczonego, na który składa się ponad 50 lat pracy twórczej.

Wybitny francuski profesor Henri Poincare, powiedział kiedyś: „Naukę buduje się z faktów, tak jak dom buduje się z cegieł, ale samo nagromadzenie faktów nie jest jeszcze nauką, podobnie jak kupa cegieł nie jest domem”.

Dzieło naukowe profesora Jakuba Siemka, w tym Jego dokonania badawcze, osiągnięcia dydaktyczne, zasługi w kształceniu kadr naukowych, działalność organizacyjna w polskich i zagranicznych uczelniach oraz

instytucjach naukowych są ogromne. Większość podstawowych informacji o profesorze znajdują państwo w oficjalnym biogramie kandydata do tytułu profesora honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej, który wszyscy otrzymaliśmy, a cokolwiek nowego zostanie powiedziane i tak błędnie wobec krajowego i międzynarodowego znaczenia badań pana profesora – wybitnego specjalisty z zakresu fizyki złóż, hydrodynamiki i gazodynamiki ośrodków porowatych i szczelinowatych, inżynierii złożowej złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, metod matematycznych i komputeryzacji w górnictwie naftowym i gazownictwie, przepływu gazów w pokładach węgla,

foto: ZS

transportu i dystrybucji gazu ziemnego, modeli i prognoz energetycznych dotyczących Polski i Europy. Większość z nas tu obecnych doskonale zna działalność i osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i popularyzatorskie pana profesora, ale pozwolę sobie w skrócie przypomnieć niektóre ich aspekty. Będzie to zatem laudacja koncepcji i sukcesu naukowego, aktywności i stałego, twórczego, operatywnego działania. Będzie to moje wystąpienie również wyrazem szacunku dla dokonań pana profesora Jakuba Siemka.

Niezmiernie trudno jest – przy tak wszechstronnej i bogatej działalności – wymienić główne kierunki aktywności naukowej profesora. Zgodnie ze swoją wiedzą oraz wedle mej subiektywnej oceny, spróbuję podzielić ją na trzy grupy kierując się kryterium osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych.

Prace naukowe Profesora Jakuba Siemka oraz jego zespołu przyczyniły się do rozwoju wiedzy o przepływach i zjawiskach fizycznych zachodzących w ośrodkach porowatych i szczelinowatych, złożach węglowodorów, warstwach nasyconych wodą oraz w górotworze węglowym. Publikacje, opracowania oraz osobista działalność kandydata wywarły wpływ na zainteresowanie się kół naukowych oraz wprowadzenie przez krajowy przemysł do praktycznego stosowania, rozwiązań inżynierii złożowej.

Obszar badań naukowych pana profesora można zdefiniować następująco:

- a) Prace z zakresu nieizotermicznych przepływów gazów i cieczy w ośrodkach porowatych. Stwierdzono w nich możliwość występowania znacznych zmian temperatury przy dużych prędkościach przepływu. Ma to wpływ na przebieg eksploatacji złóż, zwłaszcza gazo-kondensatowych, gdzie może dojść do wykroplenia się cięższych składników gazu ziemnego, a w konsekwencji następuje zmiana przepuszczalności złoża w strefie przy otworowej.
- b) Cykl prac związanych z podstawowymi zagadnieniami fizyki i inżynierii złóż węglowodorów i w ogóle surowców płynnych, w tym: modele matematyczne przepływów, zjawiska dyspersji i dyfuzji w złożach, przepływy wielofazowe, również przepływy jedno- i dwufazowe w pokładach węgla, hydrodynamika otworów poziomych. Prace wprowadziły istotne wartości poznawcze do wiedzy o hydrodynamice i gazodynamice ośrodków porowatych, np. o czynnikach wpływających na intensywność

mieszania się dwóch różnych płynów, intensywność oddziaływania na przepływ zjawisk dyspersji i dyfuzji płynów i innych, o zachowaniu się sprężystych ośrodków porowatych nasyconych płynami złożowymi.

- c) Następną grupą prac dotyczy praktycznych zagadnień związanych z projektowaniem podziemnych magazynów gazu ziemnego, eksploatacji złóż węglowodorów, testowania otworów eksploatacyjnych i złóż, zatlaczania płynnych zanieczyszczeń (np. solanek) do warstw geologicznych. Prace te wprowadziły nowe metody do projektowania inżynierskiego, bądź też rozwiązywały praktyczne problemy.
- d) Teoria jednoczesnego wydobywania ropy naftowej lub gazu ziemnego wraz z podścielającą wodą w aspekcie stabilności powstającego stożka wodnego i separacji wgłębnej ropy i wody.
- e) Badania związane z poprawną oceną zasobów węglowodorów w złożach, budową modeli interferencji odwiertów eksploatacyjnych na złożach gazu ziemnego i podziemnych magazynach gazu, magazynowaniem gazu w zaniechanych kopalniach węgla, procesami sekwestracji dwutlenku węgla.

Część z prac kandydata została wdrożona do zastosowań przemysłowych. Wymienić tu należy przede wszystkim prace dotyczące: hydrodynamicznego badania otworów na złożach gazu ziemnego, modelowania i symulacji numerycznej przebiegu eksploatacji złóż gazu ziemnego, eksploatacji złóż gazowo-kondensatowych, identyfikacji parametrów petrofizycznych warstw porowatych. Pod kierunkiem Profesora zostało wykonane wiele programów eksploatacji polskich złóż gazu ziemnego oraz rozwiązano zagadnienie mieszania się w złożu gazu zatlaczanego i rodzimego.

Działalność naukowa kandydata, przyniosła mu uznanie środowiska naukowego w kraju i za granicą. Do najbardziej znaczących prac pana profesora Siemka można zaliczyć: „Przepływ gazu w ośrodku porowatym z uwzględnieniem efektów termodynamicznych” (Zeszyty Problemowe Górnictwa PAN, 1969); „Przemieszczanie się konturu dwóch gazów w ośrodku porowatym” (Archiwum Górnictwa PAN, 1975); „Model optymalnego rozwiercania i eksploatacji złóż gazu ziemnego” (Zeszyty Problemowe PAN, 1976); „Reservoirmechanische-mathematische Modelle für Untergrundgasspeicher und Gaslagerstätten” (Energietechnik 1984);

„The Non-Isothermal and Non-Stationary Flow of Dry and Condensate Gas in the Vicinity of Well” (Int. J. of Thermodynamics, 2003); „A Simplified Semi-Analytical Model for Water-Coning in Oil Wells with Water Dual Completion System” (J. of Energy Resources Technology, 2002).

Streszczenia prac profesora cytowane były w wielu opracowaniach analitycznych i bibliograficznych. Profesor był i jest nadal recenzentem wielu wydawnictw, w tym m.in.: Mathematical Reviews (USA), Polska Bibliografia Analityczna Mechaniki, Archiwum Górnictwa PAN, Zeszyty Problemowe Górnictwa PAN, Kwartalnik AGH „Górnictwo” wydawnictwa Elsewiera (np. Applied Energy). Na podkreślenie zasługuje wkład pana profesora w rozwój naukowy młodej kadry. Z godnym podziwu zaangażowaniem kształcił kolejne roczniki studentów z zakresu gazownictwa ziemnego i inżynierii gazowniczej. Miał wybitny wkład w kształcenie kadr naukowych: był promotorem 15-tu przewodów doktorskich, recenzentem ponad 70-ciu prac doktorskich i habilitacyjnych.

Wyniki swej wieloletniej działalności naukowo-badawczej i wdrożeniowej, w zakresie krajowym i międzynarodowym, ujął profesor w wielu monografiach, rozdziałach skryptów, poradnikach inżynierskich oraz w publikacjach, za które otrzymywał nagrody indywidualne i zespołowe Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W sumie jest autorem lub współautorem ponad 400-tu publikacji i referatów. W czasopiśmie i wydawnictwach zagranicznych ukazało się łącznie 50 prac. Prace te były publikowane między innymi w: „Canadian Journal of Petroleum Technology” (Kanada), „Zeitschrift für Angewandte Geologie” (Niemcy), „Nafta, Płyn” (Czechy), „Acta Montanistica Slovaca” (Słowacja), „Journal of Energy Resources Technology – Transactions” (USA), „Applied Energy, International Journal of Thermodynamics” (USA), „Journal of Petroleum Science and Engineering” (USA).

Profesor Siemek był autorem, współautorem lub kierownikiem ok. 100-tu tematów zakończonych dokumentacjami, ekspertyzami oraz opracowaniami niepublikowanymi, wykonanymi dla przemysłu. Był koordynatorem lub kierownikiem wielu programów badawczych, również międzynarodowego programu edukacyjnego Unii Europejskiej (Leonardo da Vinci) - „Celgaz” (2004–2008) – kształcenie i edukacja inżynierów z zakresu gazownictwa dla Europy Środkowej. Prowadził programy naukowe

for. Z

w dziedzinie Energia – eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, w ramach II Funduszu im. Marii Curie-Skłodowskiej (USA-Polska) w latach 1992/93 oraz 1994–1997.

Brał czynny udział w ponad 80-ciu sympozjach i konferencjach krajowych oraz w tyluż konferencjach i sympozjach zagranicznych, w tym również był zapraszany do wygłaszania autorskich referatów w: Technische Universität Clausthal (Niemcy), Vysoka Skola Banská (Ostrava, Republika Czeska), Bergakademie Freiberg (Niemcy), DIT-INA Naftaplín, Zagrzeb (Chorwacja), Universidad Autónoma de Queretaro (Meksyk) i inne. Uczestniczył, wygłaszał referaty i prowadził obrady na wielu Światowych Kongresach Naftowych (Bukareszt – 1979, Buenos Aires – 1991, Stavanger – 1994, Pekin – 1997, Rio de Janeiro – 2002, Johannesburg – 2005, Madryt – 2008) oraz Światowych Kongresach Gazowniczych (Monachium – 1985, Waszyngton – 1988, Berlin – 1991, Mediolan – 1994, Nicea – 2000) oraz innych międzynarodowych konferencjach i sympozjach. Był członkiem naukowych komitetów i rad wielu konferencji.

O dużym dorobku w zakresie inżynierskim profesora Siemka świadczą patenty, które uzyskał wraz ze współautorami, a które obejmują wynalazki dotyczące m.in. sposobu eksploatacji złóż gazu ziemnego oraz testowania odwiertów odgazowujących.

Profesor Jakub Siemek udziela się aktywnie w organizacjach naukowych oraz technicznych. W uznaniu dorobku naukowego profesor był wielokrotnie wybierany na członka i przewodniczącego

rad naukowych (np. Instytutu Mechaniki Górniczej PAN), Komitetów PAN (w tym wiceprzewodniczącego Komitetu Górnictwa PAN). Jest członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności (PAU), od 1995 roku członkiem Akademii Inżynierskiej w Polsce (AIP), od 1998 roku członkiem zagranicznym Rosyjskiej Akademii Nauk Przyrodniczych (RAEN), od 2002 roku członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Nauk (PAN). W 2000 roku otrzymał godność profesora honorowego w Narodowym Uniwersytecie Górniczym Ukrainy w Dniepropetrowsku oraz w 2004 roku w Narodowym Uniwersytecie Nafty i Gazu w Iwano-Frankowsku (Ukraina), a w 2002 roku godność „doktor honoris causa” (dr h. c.) Uniwersytetu im. Luciana Błagi w Sibiu (Rumunia). Jest członkiem The Scientific Research Society Sigma Xi (USA) oraz członkiem honorowym Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego (2004).

Profesor Jakub Siemek jest członkiem (5 kadencji) i Sekretarzem Sekcji Nauk Technicznych Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych. W kadencji 2007–2010 jest Przewodniczącym Sekcji Nauk Technicznych oraz członkiem Prezydium Komisji, jako pierwszy profesor z AGH, wybrany do pełnienia tej funkcji. Nie można nie docenić znaczenia tego faktu dla naszej uczelni.

Poza nagrodami i wyróżnieniami, wymienionymi w biografii oraz w wystąpieniu pana Dziekana Wydziału Wiertnictwa Nafty i Gazu, profesor Jakub Siemek został uhonorowany następującymi, znaczącymi,

odznaczeniami: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Krzyżem Oficerskim OOP (1997), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1993) oraz licznymi regionalnymi i stowarzyszeniowymi odznakami i medalami. W roku 2004 roku z okazji 85-lecia powstania AGH, profesor Siemek otrzymał od Rektora AGH medal, w uzasadnieniu którego napisano, że „dzięki takim ludziom, jak pan, uczelnia zapisuje chlubne karty swej historii”.

Od 1961 roku profesor jest w szczęśliwym związku małżeńskim, z obecną tutaj panią Haliną, z którą razem wychowali córkę Beatę oraz syna Pawła, a teraz wspólnie cieszą się czwórką wnucząt.

W zakończeniu tej laudacji powinienem zwyczajowo zacytować fragmenty dwóch jednoznacznie pozytywnych recenzji dorobku pana profesora. Proszę mi wybaczyć, ale nie zrobię tego ze względu na brak czasu.

Często w takich chwilach zadajemy sobie pytanie: dla kogo to większy zaszczyt i kto więcej zyskuje – uczelnia, bo dołączyła do galerii swoich profesorów honorowych kolejnego, wybitnego uczonego, czy może ów uczony, bo zyskał najwyższą godność Akademii Górniczo-Hutniczej? Jestem głęboko przekonany, że w tym przypadku satysfakcja obu stron będzie jednakowa, pełna i uzasadniona.

Szanowni Państwo!

Z całą pewnością, w tym – z natury rzeczy – krótkim wystąpieniu nie mogłem zawrzeć wszystkich dokonań i osiągnięć profesora. Żywię jednak nadzieję, że podane przeze mnie informacje przybliżyły państwu sylwetkę profesora jako:

- uczonego o wielkim autorytecie i znakomitego propagatora nauki,
- autora pionierskich monografii i artykułów, prekursora badań naukowych w zakresie inżynierii gazowniczej oraz fizyki złóż, hydrodynamiki i gazodynamiki ośrodków porowatych i szczelinowatych,
- niestrudzonego, wybitnego organizatora.

I wreszcie na sam koniec, chciałbym stwierdzić, że w naszym środowisku akademickim bywają uczeni, którzy są nimi już od chwili pierwszych swoich poczynań, pierwszych pomysłów, pierwszych publikacji. Właśnie do takich osób należy pan profesor Jakub Siemek.

Ad multos annos – Drogi i Szanowny Panie Profesorze!

Dziękuję Państwu za uwagę!

Kraków, 2 grudnia 2009

Energochemiczne przetwórstwo węgla...

Konferencja naukowa z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin profesora Aleksandra Karcza

Wydział Energetyki i Paliw uświetnił jubileusz profesora Aleksandra Karcza, organizując w dniu 10 grudnia 2009 specjalnie mu poświęconą Konferencję Naukową pt. „Energochemiczne przetwórstwo węgla – szanse i zagrożenia”. Honorowy patronat nad Konferencją objął rektor AGH – prof. Antoni Tajduś, a także Minister Gospodarki Wicepremier Waldemar Pawlak.

prof. Marian Mazur, Prodziekan Wydziału IMiP dr hab. inż. Tadeusz Telejko – prof. AGH, Prodziekan Wydziału Zarządzania dr inż. Jan Sas, Prezes Koksowni Przyjaźń sp. z o.o. Edward Szlęk, Wiceprezes ZK Zdzeszowice sp. z o.o. Wojciech Kaczmarek, Prezes WZK Victoria SA Wałbrzych Fryderyk Krukowski, Prezes BP Koksoprojekt Sp. z o.o. dr inż. Rudolf Cieślak, Prezes Polskiego Koks SA, Włodzimierz

foto: Jan Graczyński KSAF AGH

W konferencji wzięło udział około 160 osób, wśród których byli zarówno przedstawiciele uczelni i instytutów naukowych, biur projektowych jak i przemysłu, zwłaszcza koksowniczego. Wśród uczestników byli m.in.: rektor AGH prof. Antoni Tajduś, Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju prof. Jerzy Lis, Dyrektor Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla dr inż. Marek Ściążko, Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu prof. Maria Ciechanowska, Dziekan Wydziału GiŚ

Hereźniak, Prezes Kombinatu Kokschemicznego Zabrze SA Zdzisław Trzepizur, Prezes Koksowni Częstochowa Nowa sp. z o.o. Tadeusz Wenecki, Wiceprezes Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA Grzegorz Czornik, Prezes FIK Biprostal SA Stefan Tomal, Prezes Carbo-Koks Sp z o.o. Stanisław Churas, wieloletni współpracownicy profesora Karcza, pracownicy Wydziału Energetyki i Paliw. Duża część uczestników to wychowankowie prof. A. Karcza.

Po powitaniu uczestników, dr hab. inż. Andrzej Strugała – prof. AGH przedstawił sylwetkę naukową prof. A. Karcza. Następnie zaprezentowano referaty dotyczące problematyki związanej z energochemicznym przetwórstwem węgla. Referaty dotyczyły takich zagadnień jak: baza surowcowa dla przemysłu energochemicznego przetwórstwa węgla, międzynarodowego rynku węgla koksowego, nowych technologii przetwórstwa węgla, nowoczesnych rozwiązań projektowych w zakresie konstrukcji baterii koksowniczych, koksowni dwuproduktowych, porównania technologii suchego i mokrego gaszenia koks, ekologicznej oceny procesu koksowania, wdmuchiwanie pyłu węglowego do wielkiego pieca, wykorzystania smoły węglowej, a także perspektyw wykorzystania gazu ziemnego w energetyce i przemyśle. Prezentowane referaty zostały opublikowane w formie recenzowanych artykułów w czwartym numerze czasopisma Karbo.

Głos zabrał również sam jubilat, profesor Aleksander Karcz, podziękował organizatorom za przygotowanie Konferencji, wszystkim za przybycie, a także wieloletnią współpracę. Konferencję zakończyły życzenia dla Jubilata i odczytanie listów gratulacyjnych.

Sponsorami, darczyńcami i partnerami Konferencji byli w kolejności alfabetycznej: ArcelorMittal Poland, Biuro Handlowe Interco, Carbo-Koks sp. z o.o., Biuro Projektów Koksoprojekt, Centrum Transferu Technologii AGH, Firma Inżynieryjno-Konsultingowa Biprostal, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Koksownia Przyjaźń sp. z o.o., Koksownia Zdzeszowice sp. z o.o., Kombinat Kokschemiczny Zabrze SA, Polski Koks SA, Projekt Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Inteligentna Koksownia”, Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze Victoria SA.

Grzegorz Czerski

Jubileusz 70-lecia urodzin profesora Aleksandra Karcza

Obchodzący w bieżącym roku Jubileusz 70-lecia prof. dr hab. inż. Aleksander Karcz jest postacią dobrze znaną, szanowaną i lubianą w środowisku naukowym jak i wśród przedstawicieli przemysłu związanych zwłaszcza

z przemysłem koksowniczym. Cieszy się niepodważalnym autorytetem, będącym wynikiem Jego głębokiej wiedzy, bogatego dorobku naukowego, znaczących osiągnięć w zakresie ich aplikacji w przemyśle jak też Jego cech

osobistych takich jak pracowitość, sumiennosc, rzeczowosc, stanowczosc, poczucie humoru, ale także bezkompromisowość i odwaga prezentowania swoich sądów i opinii.

Profesor Aleksander Karcz urodził się 24 grudnia 1939 w Krakowie. Tu ukończył szkołę podstawową i średnią a następnie studia na Wydziale Metalurgicznym Akademii Górniczo-Hutniczej, uzyskując w 1962 roku tytuł magistra inżyniera metalurga o specjalizacji: Metalurgia

Surówki i Stali. Bezpośrednio po uzyskaniu tego tytułu rozpoczął pracę jako asystent w Katedrze Koksownictwa i Gazownictwa na Wydziale Metalurgicznym AGH. Na tymże Wydziale w maju 1969 roku uzyskał tytuł doktora nauk technicznych a w czerwcu 1975 roku tytuł doktora habilitowanego. W roku 1991 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego a od 2002 roku posiada tytuł profesora zwyczajnego.

Od chwili utworzenia w 1974 roku obecnego Wydziału Energetyki i Paliw (ówczesna nazwa: Instytut Energochemii Węgla i Fizykochemii Sorbentów) pracował a od 1989 roku aż do października 2007 roku kierował Katedrą Technologii Paliw (wcześniej: Katedra Energochemicznego Przetwórstwa Węgla). W latach 1979–1984 pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Dydaktyki, a w latach 1993–1996 funkcję Prodziekana Wydziału ds. Ogólnych. Przez wiele lat brał aktywny udział w pracach Senatu Akademii Górniczo-Hutniczej będąc jego członkiem, a także pełnił szereg funkcji m.in. Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk i Współpracy z Zagranicą. W ramach swej działalności dydaktycznej Profesor Karcz od wielu lat prowadzi cieszące się dużym zainteresowaniem studentów wykłady z przedmiotów: „Koksownictwo” oraz „Surowce energetyczne stałe i gazowe i ich przetwarzanie”.

Analizując bardzo bogaty, bo liczący 10 wdrożeń, 6 patentów, kilkanaście projektów badawczych, przeszło 70 opracowań i ekspertyz dla przemysłu, 108 publikacji krajowych i zagranicznych oraz 8 książek i podręczników – dorobek naukowy jubilata, łatwo dostrzec, iż dotyczy on zawsze problemów o istotnym znaczeniu aplikacyjnym, przy czym obszar zainteresowań naukowych profesora obejmuje badania z zakresu technologii energochemicznego przetwórstwa węgla i gazownictwa. Ponadto w dorobku Jubilata znajdują się też prace poświęcone problematyce restrukturyzacji przemysłu koksowniczego, techniczno-ekonomicznej oceny przedsięwzięć modernizacyjnych w branży paliwowej, technicznych aspektów przesyłu gazu ziemnego, bezpieczeństwa użytkowników pomieszczeń z urządzeniami gazowymi jak też nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych urządzeń dla wytwarzania ciepłej wody użytkowej.

W ostatnich latach zainteresowania naukowe jubilata w coraz większym stopniu koncentrują się wokół bardzo istotnych dla polskiej gospodarki zagadnień zgazowania węgla, wytwarzania wodoru z węgla oraz czystych technologii węglowych.

foto: Jan Graczyński / KSAF AGH

Tematyką tą zajmował się już w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku realizując prace badawcze w ramach programu rządowego dotyczącego zgazowania węgla. Co godne podkreślenia, pomimo załamania się planów budowy zakładu zgazowania węgla w Polsce, nie porzucił tej tematyki, prowadząc w skali laboratoryjnej szereg prac badawczych z zakresu kinetyki zgazowania węgla kamiennych i brunatnych.

Okrągłe rocznice, a taką z pewnością jest 70-lecie urodzin, stwarzają zazwyczaj okazję dla podsumowania oraz oceny całości dorobku jubilata. Mając jednak możliwość codziennej współpracy z prof. Karczem, widząc Jego witalność, pasję naukową i zapał do pracy na jakiegokolwiek podsumowania i oceny jest stanowczo za wcześnie. Etap aktywnej działalności w życiu profesora jest jeszcze daleki od zamknięcia o czym świadczą chociażby: funkcja Przewodniczącego Rady Konsultacyjnej bardzo ważnego projektu p.t.: „Inteligentna koksownia spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013, czy członka Zespołu ds. Czystych Technologii Węglowych, powołanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Karcz posiada również bogaty dorobek w obszarze dydaktyki. Przez wiele lat w sposób bardzo efektywny organizował proces dydaktyczny na Wydziale Energetyki i Paliw AGH, współtworząc plany studiów i programy nauczania, inicjując wprowadzanie nowych przedmiotów, a także modernizując posiadaną bazę dydaktyczną i badawczą. Przygotował i realizował autorski program wykładów z zakresu nowoczesnych technologii

przetwórstwa węgla oraz wytwarzania i użytkowania paliw stałych i gazowych. Był opiekunem stu kilkunastu prac magisterskich i inżynierskich oraz promotorem 6 prac doktorskich.

Profesor jest bardzo cenionym i cieszącym się dużym autorytetem wśród studentów dydaktykiem i pedagogiem, o czym świadczą bardzo wysokie oceny uzyskiwane w corocznych ankietach studenckich. Wiedza przekazywana jest przez niego w sposób przystępny dla studentów, mimo że niejednokrotnie poruszane są trudne i skomplikowane zagadnienia. Podkreślić należy, iż jest bardzo życzliwym, pomocnym, a co ważne sprawiedliwym pedagogiem, czym zyskał sobie wielką sympatię swoich wychowanków. Niejednokrotnie absolwenci znajdują pożądaną i oczekiwaną pracę dzięki pomocy i wstawiennictwu profesora.

Do ważnych osiągnięć dydaktycznych profesora zaliczyć też należy studia podyplomowe pt.: „Nowoczesne metody zarządzania i technologie w koksownictwie”. Na Wydziale Energetyki i Paliw AGH w ramach 6 cykli tych studiów uczestniczyło około 200 słuchaczy. W zgodnej opinii absolwentów tych studiów posiadały one właściwie dobrany, wychodzący naprzeciw potrzebom i zainteresowaniom słuchaczy program, co przypisać należy właśnie profesorowi. To dzięki Jego inspiracji, działaniom organizacyjnym, merytorycznemu nadzorowi jak też aktywnemu udziałowi w realizacji tych studiów cieszą się one zasłużonym powodzeniem i dobrą opinią.

Wspomnieć też należy o organizowanych przez profesora kursach z zakresu koksownictwa i gazownictwa organizowanych dla kadry inżyniersko-technicznej oraz seminariach dla dozoru technicznego zakładów

koksowniczych dotyczących takich zagadnień jak remonty baterii koksowniczych, odsiarczanie gazu koksowniczego oraz gospodarki wodno-ściekowej koksowni.

Oprócz przedstawionej powyżej działalności naukowej i dydaktycznej należy wymienić inne jeszcze obszary działalności profesora. Od 1992 roku nieprzerwanie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze a od 1998 roku jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Od wielu lat jest członkiem redakcji specjalistycznych czasopism „Karbo” i „Nowoczesne Gazownictwo”, jak też członkiem Rady Zarządzającej ds. Certyfikacji Wyróbów Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie. W przeszłości był też członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, uczestniczył w pracach Normalizacyjnej Komisji Problemowej ds. Koks i Przetwarzania Paliw Stałych oraz pełnił funkcję konsultanta technicznego Koksowni Przyjaźń w Dąbrowie Górniczej

oraz Koksowni w ówczesnej Hucie im. T. Sendzimira w Krakowie. Profesor jest także wieloletnim Przewodniczącym Rady Programowej Ogólnokrajowej Konferencji „Koksownictwo”. Dzięki Jego inspiracji tematyka tych konferencji zawsze dotyczy najistotniejszych problemów branży energochemicznego przetwórstwa węgla, czego potwierdzeniem jest tegoroczna konferencja poświęcona funkcjonowaniu przemysłu koksowniczego w warunkach ostrego kryzysu gospodarczego.

Jubileusz 70-lecia Profesora jest dobrą okazją, aby podziękować Mu za Jego olbrzymią wiedzę, wciąż przekazywaną swoim studentom, współpracownikom oraz kadrze inżynierjno-technicznej zakładów koksowniczych, instytutów branżowych oraz biur projektowych związanych z przemysłem energochemicznego przetwórstwa węgla. Dziękujemy Mu też za to, że swój aktywny i twórczy stosunek do pracy dydaktycznej i naukowej potrafił zaszczepić szerokiej rzeszy swych studentów i współpracowników. Wielu z Jego wychowanków pełni dziś odpowiedzialne funkcje na wszystkich

szczeblach zarządzania zakładów koksowniczych i gazowniczych, odnosi sukcesy w pracy zawodowej w biurach projektowych i instytutach naukowych, a także zdobywa tytuły naukowe w uczelniach krajowych i zagranicznych.

Wydział Energetyki i Paliw uświetnił jubileusz profesora Aleksandra Karcza, organizując w dniu 10 grudnia 2009 specjalnie mu poświęconą Konferencję Naukową pt. „Energochemiczne przetwórstwo węgla – szanse i zagrożenia”. Honorowy patronat nad Konferencją objął rektor AGH prof. Antoni Tajduś, a także Minister Gospodarki Wicepremier Waldemar Pawlak.

Z okazji urodzin życzymy Szanownemu Jubilatowi dużo zdrowia i zadowolenia w życiu prywatnym, sukcesów w pracy naukowej i dydaktycznej oraz dalszej, równie owocnej jak dotychczas, działalności na rzecz branży koksowniczej.

Ad multos annos, Profesorze!

✉ **Andrzej Strugała**
Grzegorz Czerski

Wybrane problemy ochrony terenów górniczych

Sesja Naukowa i Jubileusz 70-lecia prof. dr hab. inż. Edwarda Popiołka

W dniu 22 października 2009 w AGH na Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska odbyła się sesja naukowa nt.: „Wybrane problemy ochrony terenów górniczych”, zorganizowana przez Katedrę Ochrony Terenów Górniczych, Geoinformatyki i Geodezji Górniczej i dedykowana profesorowi Edwardowi Popiołkowi z okazji 70-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowej. W sesji naukowej i późniejszym towarzyskim spotkaniu jubileuszowym wzięło udział ponad 100 osób, uczniów, studentów, współpracowników, wychowanków, przyjaciół i kolegów z zakładów górniczych, instytucji naukowych i przedsiębiorstw geodezyjnych, współpracujących z profesorem oraz z zespołami przez Niego kierowanymi.

Jubileuszową sesję naukową otworzył Dziekan Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska AGH prof. Marian Mazur, który powitał serdecznie uczestników, wyróżniając szczególnie udział autorytetów z dziedziny ochrony terenów górniczych profesorów:

Stanisława Knothe i Zbigniewa Fajkiewicz z AGH oraz Jerzego Kwiatka z Głównego Instytutu Górniczego. Pan dziekan Marian Mazur krótko naświetlił cel sesji naukowej oraz sylwetkę profesora Edwarda Popiołka podkreślając, że Jubilat stanowi godny do naśladowania przykład znakomitego naukowca, umiejętnie wykorzystującego wiedzę i nowe rozwiązania w praktyce ochrony terenów górniczych, kształtującego z dużymi sukcesami kadry naukowe, kierującego dużymi zespołami badawczymi, jak również człowieka o szerokich zainteresowaniach pozazawodowych. Pan dziekan, z upoważnienia rektora uczelni prof. Antoniego Tajdusia, przeczytał list gratulacyjny władz uczelni, przekazując go Jubilatowi.

Sesję naukową poprowadził Kierownik Katedry Ochrony Terenów Górniczych, Geoinformatyki i Geodezji Górniczej dr hab. inż. Ryszard Hejmanowski – prof. nadzw. AGH, który na wstępie poprosił dr hab. inż. Janusza Ostrowskiego – prof. nadzw. AGH o zaprezentowanie sylwetki Jubilata.

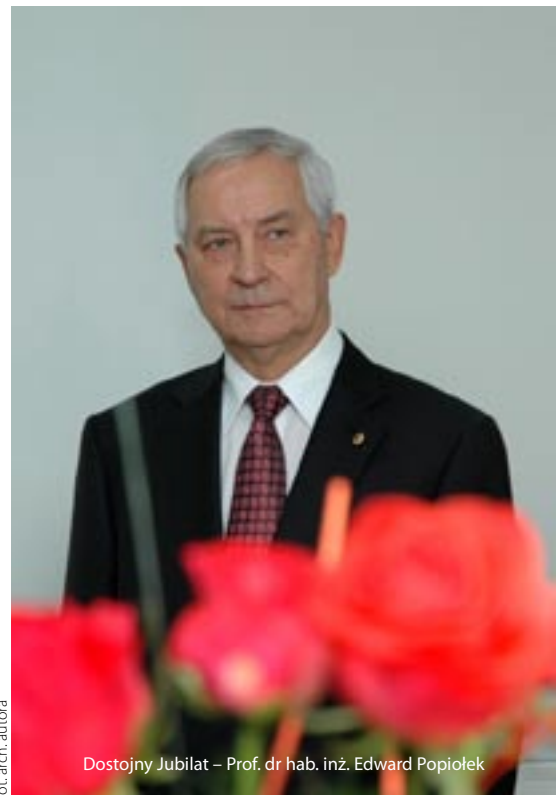

foto. arch. autora

Dostojny Jubilat – Prof. dr hab. inż. Edward Popiołek

Profesor Edward Popiołek rozpoczął działalność naukową w czasie studiów w AGH, które ukończył w 1962 roku. Tytuł doktora nauk technicznych uzyskał w 1969 roku, a stopień naukowy doktora habilitowanego w 1977 roku. W 14 lat później, w 1991 roku, z rąk Prezydenta RP

Lecha Wałęsy otrzymał tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

Tematyka naukowa, którą zajmował się i w dalszym ciągu zajmuje się profesor Edward Popiołek, obejmuje następujące zagadnienia:

- prognozowanie ujemnych wpływów eksploatacji górniczej na górotwór, powierzchnię terenu, jego zabudowę i zagospodarowanie oraz środowisko,
- kształtowanie eksploatacji górniczej pod obiektami powierzchniowymi i w filarach ochronnych,
- monitoring skutków eksploatacji górniczej w górotworze, na powierzchni terenu i w obiektach budowlanych,
- badanie rozproszenia losowego procesu pogórnich deformacji powierzchni terenu i wykorzystanie metod probabilistycznych w ocenie zagrożenia terenu i obiektów budowlanych,
- klasyfikację terenów górniczych i pogórnich,
- kształtowanie filarów ochronnych i granic terenów górniczych,
- stosowanie systemów informatycznych w ochronie terenów górniczych.

W każdym z powyższych zagadnień jubilat ma znaczące osiągnięcia. Na szczególną uwagę zasługują prace z zakresu rozproszenia losowego procesu deformacji powierzchni i wykorzystania metod probabilistycznych, które spowodowały szeroki rozwój tej tematyki przez uczniów profesora (prace doktorskie i habilitacyjne) oraz w innych ośrodkach naukowych (GIG, Politechnika Śląska).

Wielką wagę dla praktyki górniczej miały wyniki prac jubilata nad ustanawianiem klasyfikacji terenów górniczych i pogórnich, a także nad kształtowaniem optymalnych granic filarów ochronnych.

Utworzony przez profesora Edwarda Popiołka zespół Katedry Ochrony Terenów Górniczych i Geoinformatyki promuje, nie tylko w Polsce, nowoczesne, oparte o badania naukowe i dostosowane do współczesnych warunków zasady ochrony terenów górniczych i pogórnich.

Dorobek naukowy prof. E. Popiołka obejmuje 9 wydawnictw książkowych (w tym monografię pt.: *Ochrona terenów górniczych*, Wyd. AGH 2009), 180 publikacji naukowych w pismach krajowych i zagranicznych oraz kilkadziesiąt referatów wygłoszonych na kongresach, sympozjach i konferencjach krajowych i zagranicznych, a także 5 patentów. Do dorobku profesora zaliczyć należy kierowanie kilkoma Grantami KBN oraz opracowanie kilkuset opinii

Życzenia od Mierniczych Górniczych z KGHM S.A.

i ekspertyz naukowych. Wykonane prace naukowo-techniczne zostały zastosowane w przemyśle górniczym, a wiele z nich wdrożone, m.in. w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym, przynosząc poważne efekty ekonomiczne.

Profesor Edward Popiołek jest wieloletnim członkiem Komitetu Górnictwa PAN, Komisji Geodezji PAN, Komisji ds. Ochrony Powierzchni przy WUG (obecnie jest jej przewodniczącym) oraz wielu rad naukowych i wydawnictw. Na Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska AGH pełnił funkcję Prodziekana, był Wicedyrektorem Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska oraz wieloletnim Kierownikiem Zakładu Szkód Górniczych, a następnie Katedry Ochrony Terenów Górniczych i Geoinformatyki.

Z licznych wyróżnień Jubilata wymienić należy Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Edukacji Narodowej, wiele odznaczeń resortowych i regionalnych, w tym Złoty Medal za Zasługi dla Górnictwa i Złoty Medal za Zasługi dla LGOM.

Pozazawodowe zainteresowania profesora Edwarda Popiołka dotyczą przede wszystkim sportu lotniczego. W tej dziedzinie osiągnął wiele sukcesów, w tym Mistrzostwo Świata i wielokrotne Mistrzostwo Polski w samolotowym lataniu precyzyjnym i rajdowym. Był członkiem władz centralnych Aeroklubu Polskiego, przewodniczącym Komisji Samolotowej AP oraz wieloletnim prezesem i wiceprezesem Zarządu Aeroklubu Krakowskiego. Za wybitne osiągnięcia zawodowe i sportowe otrzymał, jako jeden z nielicznych w Polsce Medal „Kalos Kagathos” nadany przez Uniwersytet Jagielloński. Odznaczony został również tytułem Zasłużonego Mistrza Sportu i odznaką Zasłużonego Działacza Kultury

Fizycznej oraz wieloma medalami za Wybitne Osiągnięcia Sportowe.

Po prezentacji sylwetki prof. E. Popiołka odbyło się zwyczajowe składanie gratulacji i życzeń.

Gratulacje i życzenia w imieniu pracowników i studentów macierzystego wydziału złożył jubilatowi dziekan prof. M. Mazur. W imieniu Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego serdeczne gratulacje jubilatowi złożyli wiceprezes WUG Wojciech Magiera i Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska i Gospodarki Zasobami mgr inż. Zdzisław Kulczycki. Podkreślili zasługi Jubilata w kształceniu mierniczych górniczych dla polskich kopalni podziemnych i odkrywkowych oraz w tworzeniu naukowych podstaw kształtowania instrumentów ochrony terenów górniczych i ich przydatności w pracy organów nadzoru górniczego.

Delegacja KGHM Polska Miedź SA reprezentowana przez Dyrektora Departamentu mgr inż. Andrzeja Banasiaka i byłych wiceprezesów Zarządu dr. inż. Jerzego Markowskiego i mgr. inż. Witolda Bugajskiego przekazała gratulacje i podziękowania za wieloletnie zaangażowanie profesora w rozwiązywanie problemów dotyczących niekorzystnego wpływu działalności górniczej w LGOM na środowisko, a w szczególności na teren górniczy. Przekazano list Prezesa KGHM Polska Miedź SA dr. inż. Herberta Wirtha, w którym szczególnie dziękuje jubilatowi za wszystkie rady i opinie, oparte na głębokiej wiedzy i bogatym doświadczeniu profesora. W liście podkreślono, że trudno jest przecenić mnogość prac badawczych, opracowań naukowych, wydanych opinii poświęconych prognozowaniu deformacji,

ochronie powierzchni, ochronie obiektów szybowych, a ostatnio wykorzystaniu techniki satelitarnej jako metody monitoringu deformacji terenu, opracowanych dla zakładów górniczych LGOM. Szczególnie, opracowanie nowych zasad kształtowania filarów ochronnych pozwoliło na eksploatację złoża rud miedzi, pozwalającą na uzyskanie znaczących efektów ekonomicznych.

W imieniu Dyrektorów kopalń miedzi „Lubin”, „Rudna” i „Polkowice-Sierszowice” gratulacje i podziękowania przekazali Jubilatowi Główni Mierniczkowie tych kopalń: inż. Grzegorz Patykowski, mgr inż. Piotr Pluciński i mgr inż. Wojciech Skobliński. Podkreślili, że wiedza i doświadczenie oraz nowatorskie rozwiązania znacząco przyczyniły się do racjonalnej gospodarki złożem, minimalizacji negatywnych wpływów eksploatacji na górotwór i zagospodarowanie powierzchni, szczególnie przy wybieraniu grubych złóż w filarach ochronnych Lubina i Polkowic oraz w rejonach szybów górniczych.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnicstwa profesor Wiesław Blaschke i dyrektor mgr inż. Jan Krawczyk przekazali gratulacje i podziękowania za dotychczasowe dokonania na rzecz polskiego górnictwa oraz wkład pracy w działalność Główniej Komisji Miernictwa Górniczego i Ochrony Środowiska, której Jubilat jest od wielu lat wiceprzewodniczącym.

Profesor Jerzy Kwiatek w imieniu własnym i Dyrektora Głównego Instytutu Górniczego przekazał najserdeczniejsze gratulacje, życzenia i słowa szacunku za lata poświęcone nauce i działalności dydaktycznej.

Życzenia dalszej owocnej pracy naukowej przekazali: Dyrektor Instytutu Mechaniki Górotworu PAN prof. Wacław Dziurzyński, Dyrektor Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego mgr inż. Tomasz Białożyty oraz Dyrektor mgr Cezary Bachowski w imieniu Prezesa Centrum Badawczo-Projektowego „Cuprum” pani profesor Moniki Hardygóry.

Wśród wystąpień gości nie zabrakło też osobistych wystąpień kolegów ze studiów: profesora Henryka Brysia z Politechniki Krakowskiej, który podkreślił nie tylko zasługi na polu naukowym, ale również światowe osiągnięcia w lotnictwie sportowym z tytułami mistrza świata i rekordzisty polski. Wzruszające było wystąpienie mgr. inż. Jana Jurczenki z Polskiej Miedzi, wspominającego Jubilata jako „naszego profesora”, który wraz z swoim zespołem umożliwił kontakt z ludźmi i ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą.

Życzenia i gratulacje jubilatowi przekazali również: prof. Piotr Czaja – Dziekan Wydziału Górniczego i Geoinżynierii, prof. Jan Białek w imieniu dziekana Wydziału Górniczego i Geologii Politechniki Śląskiej oraz Kierownicy Katedr macierzystego Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska profesorowie Józef Czaja, Aleksander Wodyński i Krystian Pyka. Zaskoczeniem dla wszystkich był prezent od Zespołu Katedry Ochrony Terenów Górniczych w postaci 4,5 metrowej wysokości dębu kolumnowego czerwonego jako podziękowanie za utworzenie zespołu i wieloletnie kierowanie katedrą.

W podziękowaniu za złożone gratulacje i życzenia Jubilat podkreślił, że miał wielkie szczęście spotykania w swoim życiu wspaniałych ludzi, począwszy od szkoły podstawowej i Technikum Górniczego w Krakowie, gdzie spotkał wielu świetnych nauczycieli akademickich z AGH: doktora Zdzisława Machowskiego, docenta Mieczysława Milewskiego, profesora S. Kormana, poprzez studia na Wydziale Geodezji Górniczej i w okresie pracy naukowej pod kierunkiem znakomitych naukowców i praktyków: prof. Z. Kowalczyka, prof. W. Batkiewicza i prof. K. Grenia. Jubilat podkreślił, że zdołał zgromadzić w Katedrze Ochrony Terenów Górniczych wspaniałych ludzi z profesorami Januszem Ostrowskim, Ryszardem Hejmanowskim i Zygmuntem Niedojadło na czele.

Współpraca z kopalniami węgla i rudy miedzi była okazją do poznania najwyższej klasy fachowców mierniczych górniczych i rozumiejących problemy ochrony terenów górniczych dyrektorów kopalń i urzędów górniczych. W końcu swojego wystąpienia kończą profesor E. Popiołek podziękował za pomoc i wyrozumiałość obecnej na sesji rodzinie – małżonce Marii oraz córkom Annie i Małgorzacie, pracownicze AGH, a także Natalii, reprezentującej grupę pięciu wnucząt.

W ramach sesji naukowej wygłoszono 7 referatów opracowanych przez osoby współpracujące z jubilatami:

1. dyr. mgr inż. Zdzisław Kulczycki, dr inż. Piotr Trzcionka – Wyższy Urząd Górniczy: Programy racjonalnego gospodarowania przestrzenią w rejonach występowania złóż kopalni,
2. dyr. mgr inż. Andrzej Banaszak – KGHM Polska Miedź SA: Wybrane problemy ochrony terenów górniczych w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym,
3. prof. Jerzy Kwiatek – Główny Instytut Górniczy: Szkody górnicze w obiektach budowlanych jako zjawisko losowe,

fot. arch. autora

Sesję naukową rozpoczął Dyrektor Zdzisław Kulczycki

4. dr hab. inż. Marian Kawulok – Instytut Techniki Budowlanej Gliwice: Badania terenowe wychylenia budynków podlegających wpływom górnictwem,
5. prof. Zbigniew Fajkiewicz – AGH: Skuteczność geofizycznych i geodezyjnych badań w rozpoznaniu procesu zapadliskowego,
6. dr hab. inż. Zenon Pilecki – AGH: Skuteczność geofizycznych i geodezyjnych badań w rozpoznaniu procesu zapadliskowego,
7. prof. Jan Białek – Politechnika Śląska: Prognozowane i pomierzone rozkłady ekstremalnych w czasie odkształceń poziomych.

W końcowej części sesji naukowej jubilat zaprezentował przygotowaną na okoliczność jubileuszu monografię pt.: *Ochrona terenów górniczych*. Monografia ma charakter nie tylko podręcznika akademickiego, ale również jest przeznaczona dla mierniczych górniczych oraz specjalistów z zakresu budownictwa i inżynierii oraz inżynierów geologii i górnictwa, rozwiązujących problemy przygotowywania i prowadzenia eksploatacji złóż surowców mineralnych, szczególnie pod terenami zabudowanymi i zagospodarowywanymi. W szesnastu

rozdziałach, na 297 stronach tekstu bogato ilustrowanego rysunkami, tabelami, wykresami i zdjęciami, zawarte są podstawowe wiadomości o procesie deformacji powierzchni i zagrożeniach terenów górniczych, najszerzej o problemach związanych z górnictwem podziemnym, w tym wyznaczanie granic filarów ochronnych oraz prowadzeniem eksploatacji pod obiektami i możliwościami ograniczania ujemnych

skutków tej eksploatacji. Omawiane są prace związane z rozwiązywaniem bieżących problemów ruchu zakładów górniczych z zakresu ochrony terenów górniczych, tj. opracowywaniem prognoz, opinii, ekspertyz i uzyskiwaniem pozwoleń na eksploatację pod obiektami.

Jubilat wręczył monografię wszystkim uczestnikom sesji naukowej, a egzemplarze z dedykacjami szczególnie zasłużonym dla ochrony terenów

górnictwa profesorom: S. Knothemu, Z. Fajkiewiczowi, J. Kwiatkowi, Z. Kleczkowi, J. Ostrowskiemu, R. Hejmanowskiemu, J. Białkowi.

Sesję naukową i jubileusz zakończyło spotkanie towarzyskie, na którym uczestnicy wspominali lata współpracy z Jubilatem w obszarze „teorii i praktyki”.

✉ **dr hab. inż. Janusz Ostrowski**
prof. nadzw. AGH

Konferencja Online EDUCA

W dniach 2–4 grudnia 2009 w Berlinie odbyła się jubileuszowa, 15. konferencja Online EDUCA. Jej organizatorzy reklamują ją twierdząc, że to największa na świecie konferencja poświęcona e-learningowi. Chyba można im wierzyć. W tym roku uczestniczyły w niej 2062 osoby z 92 krajów, w tym tak egzotycznych z naszego punktu widzenia, jak Kenia, Oman czy Mongolia. Na stoiskach wystawienniczych prezentowało swoje produkty i usługi ponad sto firm i organizacji.

To nie rozmiary Online EDUCA decydują jednak o jej wartości. Konferencja ta pełna jest świetnych wystąpień. Stanowi dobry przegląd tego, co aktualnie dzieje się w teorii i praktyce e-learningu. Można nawet stwierdzić, że wyznacza nowe trendy w tej dziedzinie. Czegoż więc można się było dowiedzieć w tym roku?

Przede wszystkim podkreślana była rola kształcenia. Lord David Puttnam, dyrektor brytyjskiego oddziału Unicefu, posunął się nawet do twierdzenia, że przyszłość jest wyścigiem między edukacją, a katastrofą. Opinie tego typu nie są nowe – styszmy je chociażby od polityków, głównie przed wyborami. Ciekawsze były próby odpowiedzi na pytania, dlaczego edukacja jest ważna, jakie są jej słabości oraz jak kształcić.

Najogólniejsza odpowiedź na pierwsze z nich brzmiała: Bo lepiej wykształceni ludzie lepiej poradzą sobie z wyzwaniem, jakie staną przed nimi i przed całą ludzkością. Wśród tych ostatnich wymieniano m.in. konflikty etniczne i religijne, zacofanie gospodarcze wielu rejonów, ryzyko katastrofy ekologicznej czy klimatycznej, kryzysy ekonomiczne. Nawiasem mówiąc, temu ostatniemu problemowi poświęcone były całe sesje. Proponowano konkretne rozwiązania e-learningowe, które powinny pomóc przedsiębiorstwom poradzić sobie z obecnym kryzysem oraz osłabić skutki kolejnych.

Jeśli chodzi o drugą kwestię, to świetnie zilustrował ją Brian Durrant, dyrektor Londyńskiej Sieci Edukacyjnej (London Grid for Learning). Pokazał, że robotnik czy lekarz sprzed stu lat miałby spore kłopoty, żeby zorientować się, jak funkcjonuje współczesna fabryka lub szpital. Nauczyciel z początku 20. wieku, przeniesiony w czasie do 2009 roku, trafiłby do prawie identycznej klasy z ławkami i tablicą. Nie wynika z tego, że metody kształcenia osiągnęły już doskonałość, a raczej, że kosztują, co oznacza, że w coraz mniejszym stopniu odpowiadają na potrzeby zmieniającego się świata i epoki postindustrialnej.

Nikt nie proponował odrzucenia całej tradycji edukacyjnej, ale panowała zgoda, że wszechobecny (i w szkolnictwie, i w przemyśle) system „podawczy”, oparty o przekazywanie faktów, absolutnie nie jest wystarczający. Należy promować elastyczność, umiejętność myślenia krytycznego i twórczego oraz inne „miękkie” kompetencje, które pozwolą uczniom w przyszłości dostosować się do zmieniających się warunków i być na bieżąco z aktualnym stanem wiedzy. Łudzimy się bowiem, jeśli zakładamy, że większość wiedzy przekazanej uczniowi lub studentowi będzie długo aktualna. Wielu z nich będzie pracowało w zawodach, które jeszcze nie istnieją.

Inne sugestie, jak polepszać edukację, które można było usłyszeć na sesjach i w kulisach:

- Odważnie wprowadzać nowe media do praktyki dydaktycznej. Chcemy czy nie, to coraz częściej jedno z podstawowych narzędzi komunikacji i pracy.

- Uczyć, jak te nowe media wykorzystywać. Jak każde narzędzie, mogą być użyte do złych celów, ale jeśli podejmiemy odpowiednie wysiłki, przyniosą więcej korzyści.
- Integrować różne formy kształcenia: formalne i nieformalne, szkolne i uniwersyteckie, osobiste i zawodowe.
- Na poziomie politycznym i organizacyjnym: przekazywać więcej władzy samorządom, pozwalając im samodzielnie decydować o jak największej liczbie spraw i podejmować dodatkowe inicjatywy.
- Zachęcać instytucje edukacyjne oraz nauczycieli do współpracy, wymieniać się doświadczeniami i zasobami. Wspomniana Londyńska Sieć Edukacyjna jest przykładem wprowadzania w życie zaleceń z tego i poprzedniego punktu.

Gdyby rozpisnąć się o innych, bardziej szczegółowych kwestiach, które poruszane były w Berlinie, można by zapisać całe tomiasty. Nie będę więc tego robił. Wspomnę tylko o jednym, jako że dotyczy to bezpośrednio użytkowników Moodle'a, w tym oczywiście pracowników i studentów AGH. Martin Dougiamas, twórca tej platformy, zapowiedział, że w wersji 2.1 zespół Moodle'a skupi się wyłącznie na pracy nad zwiększaniem użyteczności narzędzia, kosztem rezygnacji z rozwijania konkretnych funkcjonalności. To słuszna decyzja, bo ten aspekt Moodle'a był nieraz krytykowany.

Na stronie Centrum e-Learningu (cel.agh.edu.pl) znaleźć można więcej informacji i komentarzy na temat Online EDUCA Berlin.

✉ **Jan Marković**

Centrum e-Learningu AGH
<http://www.cel.agh.edu.pl>

5 lat koncernu ArcelorMittal w Krakowie

W dniu 30 listopada 2009 roku odbyło się uroczyste otwarcie zmodernizowanej Walcowni Zimnej w krakowskim Oddziale ArcelorMittal Poland SA. (inwestycja o wartości około 98 mln zł / 33 mln USD), która przyczyni się do poprawy parametrów jakościowych blach zimnowalcowanych. W uroczystości otwarcia walcowni uczestniczyli wicepremier i Minister Gospodarki Waldemar Pawlak i Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny ArcelorMittal Poland SA – Sanjay Samaddar.

Walcownia wyposażona jest w układy wizualizacji i automatycznego prowadzenia procesu produkcyjnego. Nowoczesne rozwiązania pozwalają na rozszerzenie asortymentu produkcji i zapewnią wysokie parametry jakościowe (m.in. poprawy własności mechanicznych i tolerancji grubości i płaskości) walcowanych na zimno blach.

Pierwsze agregaty walcowni zimnej w Krakowie uruchomiono dnia 15.12.1958 roku. Przez kolejne lata walcownia

przechodziła kolejne etapy swojego rozwoju i zwiększała moce produkcyjne.

W uroczystościach otwarcia zmodernizowanej walcowni zimnej uczestniczyli licznie zaproszeni Goście, ze strony AGH między innymi: Prorektor ds.

Współpracy i Rozwoju, prof. Jerzy Lis, prof. Andrzej Łędzki, prof. Janusz Łuksza, prof. Janusz Szpytko, dr hab. inż. Józef Salwiński, prof. nadzw.

opracował: Janusz Szpytko

for. arch. autora

Doktorat pani Madiny Tungatarovej

stypendystki UNESCO z Kazachstanu

W dniu 16 listopada 2009 odbyło się spotkanie stypendystów UNESCO/Poland Co-sponsored Fellowships 2008 oraz programu Polskiego Komitetu ds. UNESCO z Prorektorem ds. Współpracy i Rozwoju, prof. Jerzym Lisem i Pełnomocnikiem Rektora AGH ds. UNESCO – prof. Januszem Szpytko. Podczas spotkania studenci zostali zapoznani z obszarami edukacyjnymi i naukowymi realizowanymi w AGH oraz współpracą z polskim przemysłem

i jednostkami zagranicznymi. Obecnie w AGH przebywa 9 stypendystów UNESCO z: Ghany (2), Kazachstanu (1), Malawi (2), Mauritiusu (1), Pakistanu (3).

Stypendyści podczas swojego pobytu w Krakowie spotkali się również z Władzami goszczącymi Wydziałów (Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Inżynierii Mechanicznej i Robotyki, Wiertnictwa, Nafty i Gazu). Ponadto uczestniczą w kursie języka polskiego dla

cudzoziemców zorganizowanego przez Studium Języków Obcych AGH (mgr Bogumiła Osiak) oraz w przedmiotowych seminariach naukowych.

W dniu 23 listopada 2009 odbyła się obrona przewodu doktorskiego pani mgr Madiny Tungatarovej z Kazachstanu (stypendystki UNESCO) nt.: „Opracowanie metodyki prognozowania wydobywania minerałów przez optymalizację położenia odwiertów przy zastosowaniu metody podziemnego ługowania”. Pani Madina Tungatarova w 2007 roku otworzyła przewód doktorski na Wydziale Wiertnictwa, Nafty i Gazu pod kierunkiem prof. Aidarkhana Kaltayeva (Al-Farabi National University Almaty) i dr. hab. inż. Stanisława Nagy'a, prof. nzw. AGH (WNIG). W tym czasie opublikowała jako autorka lub współautorka ponad 19 artykułów i referatów. Recenzentami pracy doktorskiej byli: prof. Jakub Siemek (AGH) i prof. Narkozy Danayev (Al-Farabi National University Almaty). Badania (oprócz stypendium UNESCO Polska) sponsorowane były także przez granty badawcze i stypendia rządowe Republiki Kazachstanu, Unii Europejskiej (stypendium INTAS) oraz stypendium DAAD (Niemcy).

opracowali: Stanisław Nagy, Janusz Szpytko

for. ZS

Media o AGH

AGH – kuźnia szefów

Dziennik Polski 3.11.2009

Prawie połowa prezesów największych polskich przedsiębiorstw ma dyplom uczelni technicznej. Wśród nich drugie miejsce zajęła w tym roku Akademia Górniczo-Hutnicza. Z rankingu, który opublikowała „Rzeczpospolita” wynika, że wśród szefów ponad 500 dużych polskich firm przeważają ci z wykształceniem technicznym. Dyplom uczelni technicznej ma prawie połowa prezesów największych spółek. Pierwsze miejsce w rankingu zajęła Politechnika Warszawska. Tuż za nią znalazła się, wspólnie z Politechniką Śląską, Akademia Górniczo-Hutnicza. Profesor Antoni Tajduś, rektor AGH nie jest zaskoczony wysoką pozycją jego uczelni w rankingu. – Miałem jednak nadzieję, że znajdziemy się wyżej – przyznaje. – Drugie miejsce też jest dobre, a z moich obserwacji wynika, że coraz więcej naszych absolwentów zajmuje eksponowane stanowiska, więc w kolejnych latach na pewno podskoczymy w tej klasyfikacji, jeśli nie na pierwsze miejsce, to na pewno pod względem liczby szefów. Studenci AGH od kilku lat mają też możliwość uczestniczenia w kursach „Inżynier z kulturą”, podczas których uczą się autoprezentacji, etyki w biznesie, a nawet aranżacji stolów, komponowania menu i kart alkoholi oraz rozsadzania gości. – Prezes dużej firmy musi umieć się zachować – argumentuje prof. Antoni Tajduś. – Wiedzą to również młodzi ludzie, bo kursy *savoir-vivre*’u cieszą się u nas ogromną popularnością. W każdym uczestniczy po 500–700 osób.

Nagrody dla wydawców najlepszych podręczników akademickich

Onet.pl 5.11.2009

Wydawnictwa: Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Poznańskiej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu opublikowały w minionym roku najlepsze podręczniki akademickie. Konkurs na najlepsze podręczniki, organizowany przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych, rozstrzygnięto w czwartek podczas 13. Targów Książki w Krakowie. W tym roku do konkursu zgłoszono 21 książek. Nagradzani są wydawcy, a nie autorzy książek. Jury ocenia poziom edytorski podręczników i ich przydatność dla studentów.

Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych nagrodziło Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne AGH za „Inżynierię biomedyczną” pod redakcją Ryszarda Tadeusiewicza. Po raz pierwszy zdobywca tej nagrody otrzymał ufundowaną przez sponsorów statuetkę Gaudeamus.

Próbna matura z matematyki, choć była prosta, mogła sprawić trudności

Polska Gazeta Krakowska 5.11.2009

Łatwa, dobrze dobrane pytania, uczniowie mogli mieć problemy jedynie z zadaniami otwartymi – tak próbną maturę z matematyki, która odbyła się we wtorek, oceniają matematycy z małopolskich szkół i uczelni.

Dr Rafał Kalinowski z Wydziału Matematyki Stosowanej AGH uważy, że pytania na wtorkowej maturze były dobrze dobrane.

– Poziom był dostosowany do możliwości przeciętnego maturzysty i myślę, że test nie sprawił zdającym większych trudności – ocenia dr Kalinowski. Jak zaznacza, lepiej nie przesadzać z trudnością zadań na poziomie podstawowym. – Uczniowie powinni się nauczyć podstaw logicznego myślenia. Dla tych, którzy na poważnie myślą o nauce matematyki, wyzwaniem powinna być dopiero matura rozszerzona – mówi dr Kalinowski. Zwraca uwagę, że obowiązkowa matematyka na maturze, nawet niezbyt trudna, sprawi, że na uczelni będą przychodzić lepiej przygotowani kandydaci.

Inżynier do pracy, inni na staż

Metro 9.11.2009

Średnio dwóch lat potrzebuje absolwent polskiej uczelni na odnalezienie się na rynku pracy. Świeżo upieczeni magistrowie coraz częściej trafiają do pośredniaków. Rzadziej też mogą liczyć na znalezienie satysfakcjonującego zajęcia za granicą. Absolwenci na rynku pracy nie mają lekko – mówią jednym głosem urzędnicy, analitycy i specjaliści od rekrutacji. Wystarczy spojrzeć na statystyki, by zrozumieć powagę sytuacji. Według danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, od kwietnia do czerwca tego roku bezrobotnych było 8% Polaków w wieku 15–64 lat. Tymczasem dla osób młodych (15–24) wskaźnik ten jest dwukrotnie wyższy.

Dalecy od pesymizmu są też specjaliści z Centrum Karier AGH, którzy pracują właśnie nad raportem o losach swoich absolwentów – według wstępnych szacunków zdecydowana większość ubiegłorocznych znalazła pracę. – Pracodawcy są zdecydowanie ostrożniejsi – przyznaje Monika Domańska z CK AGH. – Na naszych uczelnianych targach pracy wystawiło się w tym roku około 40 firm, a miewaliśmy i 100 oferentów. Mimo to inżynierowie nie muszą się bać o swoją przyszłość – dodaje.

Spór o uczelniane rankingi

Dziennik Polski 10.11.2009

UJ uplasował się w czwartej setce tzw. rankingu szanghańskiego, publikowanego co roku przez Uniwersytet Jiao Tong. Zauważona została jeszcze jedna polska uczelnia – Uniwersytet Warszawski. Prym wiodą za to szkoły amerykańskie – w czołówce jest Harvard, Stanford i Berkeley.

Dlaczego polskie uczelnie pozostają w tyle? Profesor Zbigniew Kąkol, prorektor AGH, podkreśla, że AGH „nie ma kompleksów” z powodu braku wysokich notowań. – Ten ranking bierze pod uwagę na przykład liczbę naukowców, którzy są zdobywcami Nagrody Nobla – mówi prorektor AGH. – My natomiast szcycimy się tym, że nasi pracownicy tworzą rozwiązania, które są wykorzystywane w gospodarce, a ten aspekt w ogóle nie został uwzględniony. Zdaniem prof. Kąkole przez wiele lat wymiana zagraniczna naukowców przypominała „ulicę jednokierunkową”. Rodzime uczelnie niewiele miały do zaproponowania europejskim naukowcom. – Za to wielu polskich badaczy wyjeżdżało za granicę i na tamtejszych uczelniach publikowali prace naukowe, tworzyli projekty, a więc wypracowywali dorobek na konto zagranicznych, a nie polskich uczelni. I niestety, teraz te osiągnięcia nie są utożsamiane z Polską.

Uhonorowano twórców i naukowców

Dziennik Polski 12.11.2009

Stanisław Bryndza-Stabro, Krzysztof Globisz – w kategorii kultura i sztuka, Zdzisław Noga, Ryszard Tadeusiewicz i Franciszek Ziejka – w kategorii nauka i technika – to laureaci tegorocznych Nagród Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Nagrody uroczysto wręczono w Urzędzie Miasta Krakowa. Przyznanie Nagrody Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa jest, jak podano, „wyrazem wielkiego uznania dla dokonania laureatów oraz dowodem na to, jak ogromny potencjał twórczy ma Kraków”. Przyznawane są też nagrody za prace dyplomowe, które muszą mieć związek z Krakowem poprzez tematykę lub osobę autora. W tym roku otrzymali je m.in. Daniel Prusak (pracownik naukowy w Katedrze Robotyki i Mechatroniki w Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Robotyki AGH), autor rozprawy doktorskiej pt. „Mikrorobot o strukturze równoległej – sterowanie wizyjne” oraz Justyna Pyssa (pracownik naukowy na Wydziale Energetyki i Paliw AGH), autorka rozprawy doktorskiej pt. „Dobór technologii unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych w aspekcie ochrony środowiska na przykładzie województwa małopolskiego”.

Barwny jubileusz Krakusa

Dziennik Polski 14.11.2009

Wczoraj Zespół Pieśni i Tańca AGH Krakus świętował hucznie swoje 60-lecie na scenie Nowohuckiego Centrum Kultury. Galowy koncert przeszedł do historii pod znakiem efektownego połączenia choreografii, wielobarwnych kostiumów oraz muzyki i śpiewu, które nawiązywały do polskiej tradycji. Ponad dwie godziny występów 160 tancerek i tancerzy komplet publiczności nagrodził dwukrotnie owacją na stojąco. Nie zabrakło przyśpiewki „sto lat”, którą zaintonowano na finał, mając nadzieję na kolejne atrakcyjne spektakle. Zespół obsypano kwiatami, równie kolorowymi co kostiumy tańczących, oraz wyróżnieniami przyznanymi tym, bez których Krakus by nie istniał – kierownictwu oraz tancerzom. Ogłuszające brawa dostali zwłaszcza – reżyser i choreograf spektaklu, który zatytułowano „Galeria folkloru”, prof. Jerzy Kwaśniewski oraz kierownik zespołu Maciej Jędrzejek (nagrodzony na scenie odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”). Zespół uhonorowano m.in. Srebrnym Medalem Gloria Artis od Ministerstwa Kultury, odznaką Honoris Gratia od prezydenta Krakowa oraz odznaczeniami Akademii Górniczo-Hutniczej. Krakus jest najstarszym studentckim zespołem folklorystycznym w Polsce. Został założony przez Wiesława Białowąsa przy AGH w 1949 roku. Prezentuje polski folklor ludowy przystosowany artystycznie na potrzeby sceniczne. W ciągu 60 lat działalności zespół odbył 160 podróży zagranicznych, a w jego szeregach tańczyło 5 tys. osób. Wczoraj na scenie zobaczyliśmy zresztą kilka pokoleń, które łączy wciąż miłość do tańca, folkloru i ukochanego zespołu.

„Erasmus” coraz modniejszy

Dziennik Polski 17.11.2009

Program stypendialny „Erasmus” staje się coraz bardziej popularny wśród polskich studentów. W roku akademickim 2004/2005 na pobyt w zagranicznej uczelni zdecydowało się 145 osób z Akademii Górniczo-Hutniczej. W tym roku wyjedzie ponad 200 osób. Najwięcej postawiło na Hiszpanię. – Mimo że są już wypracowane dobre praktyki, to i tak sporo jest jeszcze do zrobienia – mówi Dorota Rytwińska z Narodowej Agencji Programu „Erasmus”, która zorganizowała wczoraj na Uniwersytecie Rolniczym debatę na temat mobilności studentów. Jak zauważa Dorota Rytwińska, nieraz pojawiają się problemy z zaliczeniem przez polskie uczelnie okresu studiów odbytego za granicą.

Zespół Pieśni i Tańca AGH Krakus kończy 60 lat

Polska Gazeta Krakowska 17.11.2009

Zespół Pieśni i Tańca KRAKUS, działający przy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, już od 60 lat zachwyca widzów muzyką i tańcem z różnych regionów Polski. – Kiedyś to możliwość wyjazdów zagranicznych zachęcała młodych ludzi do takiej działalności – opowiada kierownik zespołu Maciej Jędrzejek. – Ale nawet teraz, gdy każdy może jechać gdzie tylko zapagnie, studenci dalej chcą śpiewać i tańczyć.

Przez 60 lat zespół występował niemal na całym świecie. – W 1979 roku dawaliśmy koncert na Malcie. Zmęczeni drogą i spragnieni słońca pobiegliśmy od razu na plażę. No i cały zespół spiekł się na czerwono. Podczas występu wszyscy z bólem syczeli „nie dotykaj mnie”, ale jak tańczyć bezdotykowo? – śmieje się kierownik kapeli Wojciech Knapczyk.

Naukowiec szczęśliwy

Dziennik Polski 21.11.2009

Wybitny naukowiec i dydaktyk, w dodatku przewodnik tatrzański i alpinista – takimi słowami opisywano prof. Jerzego Niewodniczańskiego podczas wczorajszej uroczystości nadania mu tytułu profesora honorowego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Sylwetkę prof. Niewodniczańskiego przedstawił prof. Kazimierz Jeleń, podkreślając, że miał przyjemność z nim współpracować. – Profesor decyzje podejmował szybko i zdecydowanie. Czasem ostro reagował w kontaktach z pracownikami, ale umiał też wysłuchać i uwzględnić argumenty stron – mówił prof. Jeleń. – Przez całe życie miałem to szczęście, że właściwie zawsze otoczony byłem sympatycznymi i życzliwymi ludźmi i lubięm to, co robię – powiedział wzruszony prof. Niewodniczański. Profesor Jerzy Niewodniczański (ur. 1936) jest wybitnym fizykiem, specjalizuje się w geofizyce i fizyce jądrowej. W AGH, z którą związany jest od 1956 roku, pełnił m.in. funkcję prorektora.

Polskie prace przy akceleratorze CERN

Onet.pl 24.11.2009

Od poniedziałku we wnętrzu Wielkiego Zderzacza Hadronów zderzają się wiązki protonów. Pierwsze oddziaływania proton-proton zaobserwowano także w detektorze LHCb, zbudowanym w celu odkrycia różnic między materią a antymaterią. W budowie detektora uczestniczyli również polscy naukowcy – informuje rzecznik prasowy Instytutu Problemów Jądrowych w Świerku dr Marek Pawłowski. – Obserwacje z eksperymentu LHCb są dla nas szczególnie istotne, byliśmy mocno zaangażowani w budowę wielu elementów tego detektora – podkreśla prof. dr hab. Grzegorz Wrochna, dyrektor Instytutu Problemów Jądrowych w Świerku. Prace nad detektorami dla LHCb zostały zrealizowane we współpracy z Instytutem Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie i Akademią Górniczo-Hutniczą. Fizycy krakowscy wykonali m.in. ultralekkie panele modułów detektora dla LHCb.

Mniejsze dotacje dla uczelni

Dziennik Polski 24.11.2009

Studenci niektórych małopolskich szkół wyższych dostaną w tym roku niższe stypendia. Są jednak uczelnie, w których stypendia zostały zwiększone. – W tym roku na pomoc dla studentów otrzymaliśmy z ministerstwa ok. 10 procent mniej niż w ubiegłym roku – mówi Bartosz Dembiński, rzecznik prasowy AGH, w której studenci z najlepszymi ocenami będą dostawać od 150 do 670 zł miesięcznie. – Mimo że mamy okrojony budżet, postanowiliśmy podnieść stawki stypendium, uruchamiając własne środki uczelni. Dlaczego część uczelni dostała w tym roku mniej pieniędzy? – Środki przeznaczone na stypendia i zapomogi dla studentów dzielone są na poszczególne uczelnie publiczne i niepubliczne według jednakowych zasad, a więc proporcjonalnie do liczby studentów – informuje Bartosz Loba, rzecznik resortu nauki.

Kasa na wielkie badania

Gazeta Wyborcza 26.11.2009

Ponad 160 mln zł z unijnej kasy zdobyły krakowskie uczelnie i instytuty na projekty naukowe. Wśród nich aż 40 mln na badania nad depresją. Według Światowej Organizacji Środki na badania, które Instytut będzie prowadził przez najbliższe cztery lata, pochodzą z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Na konkurs „Wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy” wpłynęło 129 projektów. Ministerstwo Nauki wybrało 42 najlepsze. Wśród nagrodzonych projektów znalazły się też propozycje Akademii Górniczo-Hutniczej, która rozpocznie prace nad poprawieniem efektywności badań sejsmicznych w poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż gazu (za ponad 20 mln zł) oraz pracować będzie nad „Inteligentnym Systemem Informacyjnym dla Globalnego Monitoringu Detekcji i Identyfikacji Zagrożeń” (za 17,5 mln zł).

✉ Bartosz Dembiński
Rzecznik Prasowy AGH

Udane 60-lecie Krakusa

Dobiegły końca uroczyste obchody 60. jubileuszu działalności Zespołu Pieśni i Tańca AGH „Krakus” im. W. Białowąsa, które honorowym patronatem objął Rektor AGH prof. Antoni Tajduś.

„Diamentowa” rocznica wymagała wyjątkowo spektakularnej oprawy. Zadanie nie było łatwe, ponieważ pod tym względem członkowie znanego z niezwykle barwnych występów zespołu musieli konkurować ze swoimi poprzednikami i sami z sobą sprzed lat. Ale niewątpliwie się udało – w dniach od 10 do 16 listopada 2009 najstarszy polski studencki zespół folklorystyczny dał siedem wspaniałych koncertów, które obejrzało łącznie ponad 4 tys. widzów zgromadzonych w Nowohuckim Centrum Kultury.

Widowisko pt. „Galeria Folkloru” w reżyserii i prof. Jerzego Kwaśniewskiego oczarowało publiczność, która wielokrotnie nagradzała tancerzy, śpiewaków oraz instrumentalistów owacją na stojąco. Wrażenie zrobiły zarówno kameralne występy solistów, jak i rozbudowane suity. Kulminację koncertów stanowił finałowy „Krakowiak” z kosami, który wzbudzał zachwyt i wzruszenie perfekcyjnym zgraniem wykonawców. I choć wrażenia estetyczne niewiele mają wspólnego ze statystyką, ze względu na techniczną proweniencję zespołu warto wspomnieć, że przy okazji pobito rekord – jednocześnie na scenie wystąpiło 160 osób z trzech pokoleń członków „Krakusa”.

Wśród występów dla szerokiej publiczności dwa miały wymiar szczególny. Pierwszy dedykowany był pracownikom i studentom Akademii Górniczo-Hutniczej z okazji obchodzonego w tym roku jubileuszu jej 90-lecia. Następnie uroczysty koncert

galowy zaszczytli swoją obecnością władze uczelni z rektorem prof. Antonim Tajduś na czele. Po występie zespół uhonorowano Srebrnym Medalem Gloria Artis przyznawanym przez Ministerstwo Kultury, odznaką Honoris Gratia od Prezydenta Miasta Krakowa, Złotą Odznaką Stowarzyszenia Wspólnota Polska oraz odznaczeniami Akademii Górniczo-Hutniczej. Zgodnie z tradycją rocznica stała się okazją do pożegnania zasłużonych członków „Krakusa”, których rektor prof. Antoni Tajduś odznaczył Medalami 90-lecia AGH. Ich miejsce w składach zajmą nowo przyjęci członkowie zespołu.

Życie „Krakusa” nie sprowadza się wyłącznie do występów artystycznych, lecz słynie również ze swojej towarzyskiej strony. Dlatego w trakcie obchodów 60. rocznicy działalności zespołu nie mogło zabraknąć licznych formalnych i mniej formalnych spotkań jego członków i wychowanków. Wspomnieniom i dobrej zabawie nie było końca zwłaszcza podczas Balu Jubileuszowego, którego dla najwytrwalszych nie przerwał ani błąd świt, ani zupełnie już jasny poranek.

Przyłączając się do odśpiewanego zespołowi podczas gali „Sto lat” i licznych toastów wznoszonych na balu, życzymy zespołowi co najmniej 120 lat artystycznych sukcesów.

Kierownictwo „Krakusa” składa najserdeczniejsze podziękowania wszystkim tym, bez których tak udane obchody jubileuszu nie miałyby miejsca – członkom i sponsorom, którzy wnieśli ogromny wkład w ich organizację, jak i wychowankom oraz sympatykom, dla których zespół mógł z niezrównaną przyjemnością wystąpić.

✉ **Jarosław Pawłowski**

foto: arch. autora

Sukcesy pływaków z AGH

Miło nam poinformować, że w zakończonych kilka dni temu Zimowych Mistrzostwach Polski Młodzieżowców (19–20 lat) w Pływaniu odbywających się w Gorzowie Wielkopolskim, ogromny sukces odnieśli studenci Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, zdobywając łącznie aż 24 medale (12 złotych, 6 srebrnych i 6 brązowych).

Zawodnicy AZS AGH Kraków pod wodzą trenera, Pana Kazimierza Woźnickiego, zupełnie zdominowali kategorię sztafet, zgarniając w konkurencjach drużynowych wszystkie złote medale (w sumie 8). W rywalizacji indywidualnej krążki z najcenniejszego kruszcu zdobyły cztery studentki trenujące w AZS AGH: Natalia Borek, Aleksandra Cisowska, Karolina Mazurek i Jagoda Piechocka. „Z tarczą” z zawodów wrócił również kolejny wychowanek naszego AZS-u, maturzysta Marcin Ryszka.

W rozgrywanych równoległe Mistrzostwach Świata oraz Mistrzostwach Europy dla niewidomych zdobył on dwa srebrne medale.

Mamy nadzieję, że ten sukces zachęci studentów AGH do aktywnego spędzania wolnego czasu na uczelnianej pływalni. Wszystkich tych, którzy zainteresowani są treningami w sekcji pływackiej (zawodowej lub uczelnianej) zapraszamy na stronę:

www.azs.agh.edu.pl

Medalistom oraz trenerom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

✉ **Bartosz Dębiński**

Święta Dzieciom coraz weselsze

W dniach 1-3 grudnia 2009, na terenie AGH i nie tylko, przeprowadzona została akcja charytatywna „Święta Dzieciom”. Wynik przeprowadzonej wśród studentów i pracowników uczelni kwesty, dał imponującym wynik 27 801,72 zł. Zebrane pieniądze przeznaczone zostały na prezenty dla dzieci z krakowskich domów dziecka. W tym roku donatorzy byli hojniejsi niż w roku ubiegłym dzięki czemu zebrano kwotę wyższą o 5 tys. niż w 2008 roku. Organizatorami akcji są Studenckie Koła Naukowe oraz Uczelniana Rada Samorządu Studentów.

Za zebrane pieniądze zostaną kupione prezenty dla dzieci z krakowskich placówek: Domu Dziecka nr 1, Domu Dziecka nr 7 oraz Domu Dziecka dla Dziewcząt na ul. Siemiradzkiego. Studenci zaproszeni do placówek na Wigilie obdarują paczkami około setkę dzieci. Stało się to możliwe dzięki pracy 140 wolontariuszy, których nie sposób było nie zauważyć na uczelni. Kwestowali na wszystkich wydziałach przebrani w czapeczki św. Mikołaja i czerwone koszulki z logiem akcji zbierając pieniądze do puszek. W zamian za datkę rozdawali okolicznościową, specjalnie wybijaną na ten cel monetę. Zamiennie do monety można było otrzymać naklejkę z Misiem, logiem akcji.

Wolontariusze rozpoczęli pracę od śpiewania świątecznych piosenek w holu A-0, skąd przenieśli się z instrumentami i zapalem pod wszystkie dziekanaty uczelni. AGH rozśpiewało się wspólnie rozpoczynając trzydniową kwestę. Następnego dnia wolontariusze śpiewali w aghobusie, który świątecznie ozdobiony jeździł na trasie Miasteczko Studenckie – AGH – Reymonta – Miasteczko Studenckie. Wsiadali do niego zarówno studenci jak i zaintrygowani podróżni, którzy szybko włączali się do akcji śpiewając i bawiąc się wspólnie. Tego

samego dnia wieczorem, wolontariusze zbierali pieniądze w akademikach chodząc z puszką od pokoju do pokoju i zapraszając do włączenia się do akcji. Ostatniego dnia odbył się kiermasz w budynku A-0. Powodzeniem cieszyły się ozdoby świąteczne zrobione przez dzieci z domów dziecka: ręcznie malowane kielichy, przybrania choinkowe zrobione z masy solnej i papieru, kartki świąteczne i świecące w nocy ozdoby okienne. Zainteresowanie budziły także książki, które organizatorzy akcji dostali na kiermasz od Wydawnictwa Literackiego i Wydawnictwa Naukowego PWN. Wieczorem w klubie Studio odbył się koncert Orkiestry Reprezentacyjnej AGH oraz pokaz tańca brzucha w wykonaniu zespołu Nadira Orient. Na imprezie kończącej akcję kwestowali członkowie „Tigers”, krakowskiego klubu futbolu amerykańskiego, którzy w sportowych strojach i czerwonych koszulkach budzili duże zainteresowanie. Studenci odpoczywając po wielogodzinnym kwestowaniu bawili się do późnych godzin nocnych.

Trzydniowe kwestowanie i zaangażowanie wielu studentów, szły w parze z wspólną, dobrą zabawą. Można zatem powiedzieć, że Wesole Święta Dzieciom wywołują uśmiech nie tylko

foto: Przemysław Pawełek

u coraz większej ilości dzieci mających trudne dzieciństwo, lecz także wśród studentów, którzy wykorzystując swój potencjał pokazują, że niejedyn Mikołaj nadal studiuje na AGH.

Agata Puchała

foto: Michał Barszczeński

Koncert galowy jubileuszu 60-lecia Zespołu Pieśni i Tańca AGH „Krakus” im. Wiesława Białowłosa – 13 listopada 2009 – tekst str. 23

fot. Wojciech Wittich

fotografia Z. Sulima

Konferencja „Energia Ekologia Energetyka” to duże przedsięwzięcie

Caloria czynnie uczestniczy w corocznych majówkach

Działalność naukowa prowadzona jest także w terenie

MIGAWKI Z DZIAŁALNOŚCI SKN „CALORIA”

Na Mazurach przyjmowali chrzest żeglarski, pływali i wykonywali pamiątkowe fotografie na kei

Dla celów badawczych spalono Poloneza

„Rodzinne” zdjęcie członków koła z kamery termowizyjnej

Studenckie Koło Naukowe „Caloria”

Powróćmy do lat 60'tych...

Być może są jeszcze osoby w AGH, które pamiętają początki koła Caloria, które powstało w Instytucie Metalurgii przy Zakładzie Techniki Ciepłej i Pieców Przemysłowych. Wtedy to pierwszym opiekunem koła został profesor Roman Woźniacki. Powstanie koła umożliwiło jego członkom zaprezentowanie własnej działalności na I Sesji Kół Naukowych Pionu Hutniczego w maju 1962 roku.

Następnie, opiekunami koła byli: dr inż. Bogumił Kołaczkowski, dr inż. Zdzisław Woźniacki, mgr inż. Adam Ciężak, dr inż. Krzysztof Karczewski a w latach dziewięćdziesiątych i na początku nowego tysiąclecia dr inż. Leszek Kurcz, który od 2002 roku pełni funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Kół Naukowych Pionu Hutniczego. L. Kurcz podkreśla: „Wspominam bardzo dobrze ten okres. Byłem bardzo zaangażowany w prace ze studentami, które wykraczały poza program studiów. Generalnie taka jest właśnie filozofia pracy w kole. Trafiałem wtedy na młodych ludzi, którzy byli zainteresowani tego typu działalnością, ale i także na sprzyjającą atmosferę w zakładzie, na wydziale i powoli na uczelni. Dodatkowym elementem było także to, że wtedy Pełnomocnikiem Rektora ds. Kół Naukowych była pani profesor Stanisława Jasieńska, a potem pani doktor Jadwiga Orewczyk, przeurocza osoba, która wraz z panią prof. Jasieńską, znacząco przyczyniła się do odnowienia studenckiego ruchu naukowego na AGH. To wszystko razem sprzyjało działalności kół. Czyli jak to bywa w historii miejsce, czas i ludzie odgrywają bardzo dużą rolę. Wraz z działalnością kół zmieniła się także optyka uczelni w tym zakresie. Kiedyś, w moim przekonaniu, były koła naukowe, byli pasjonaci, ale nie widziano tego w kategoriach ważnego elementu misji szkoły wyższej. Zmiana podejścia do nauki i edukacji, wprowadzenie systemu ocen, uczelnianych programów, akredytacji uczelni, spowodowało, że zwrócono uwagę na działalność kół naukowych i rozpoczęto wspieranie kół naukowych zarówno na poziomie wydziału, jak i na poziomie uczelni. Mówiąc żartobliwie w końcu po wielu latach przedstawiciele najwyższych władz uczelni są w stanie powiedzieć ile jest kół naukowych na uczelni, ilu jest studentów zaangażowanych w pracę w kołach i jakie są ich najważniejsze osiągnięcia kół naukowych. To także świadczy o ich zainteresowaniu studenckim ruchem naukowym”.

W latach 90'tych koło nawiązało współpracę z innymi organizacjami naukowymi na przykład z kołem z Politechniki Warszawskiej, Krakowskiej, Śląskiej i Częstochowskiej, a nawet i rozpoczęło znajomość z kołem naukowym na ówczesnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Zwraca uwagę także działalność SKN Caloria na AGH. Do przykładowych osiągnięć zaliczmy: współorganizację 75-lecia AGH w 1994 i organizację Jubileuszu 40-lecia istnienia koła w 2001 roku, w ramach którego odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Energia-Ekologia-Etyka”, która potem doczekała się kolejnych edycji, zapoczątkowanie w latach 2000–2002 pierwszych zawodów narciarskich o Puchar Dziekana Wydziału Metalurgii

ówczesnego Wydziału Metalurgicznego. Była przede wszystkim wspaniała atmosfera i miałem szczęście spotkać miłych ludzi, opiekunów i współopiekunów kół, także z innych uczelni, z którymi nawiązaliśmy i do dziś utrzymujemy kontakty. Wspólnie ze studentami często spędzaliśmy weekendy, sylwestry, wspólnie organizowaliśmy spotkania integracyjne zakładu, wyjazdowe i na miejscu, także w formie jeszcze wtedy trochę tajnych spotkań wigilijnych. Byłem świadkiem zawiązywania się wspaniałej współpracy koleżeńskiej i przyjaźni, aż do takich bardzo ważnych momentów jak zakładanie „podstawowych komórek społecznych”. W kole naukowym Caloria, w czasie mojej kadencji, zostało zawartych 13 małżeństw pomiędzy studentami

for. arch. koła

Badania prowadzone są w nietypowych miejscach...

i Inżynierii Materiałowej (dziś już Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej), jak i również kolejnych edycji, zdobycie wyróżnień w konkursie na najlepszą pracę dyplomową AGH w latach 2000 i 2002, uczestnictwo w Sesjach Kół Naukowych.

Co wyróżnia Calorię?

L.K.: Sukcesy i osiągnięcia w działalności naukowej, organizacyjnej i integracyjnej. Nagradzane referaty na sesjach naukowych AGH i innych uczelni. Publikacje naukowe, obozy i wycieczki naukowe, działania integrujące środowisko akademickie. Poza tym także praca na rzecz Wydziału i Uczelni. Przez prawie całe 10 lat koło naukowe Caloria było odpowiedzialne m.in. za promocje

zaangażowanymi w działalność koła. O ile mi wiadomo, to żadne się nie rozpadło. Kilkadziesiąt, a może i więcej, studentek i studentów nauczyło się też jeździć na nartach, posiadało umiejętności jazdy konnej, żeglowania, umiejętności tańca czy elementów savoir-vivre. Były to bardzo owocne, myślę, że zarówno dla studentów jak i w pewnym sensie i dla mnie lata. Za sprawą koła naukowego Caloria m.in. powstało w Zakładzie Techniki Ciepłej i Ochrony Środowiska, nowoczesne laboratorium ogrzewnictwa i ciepłownictwa, które zostało wyposażone w sprzęt i aparaturę wartą 100 tysięcy złotych. Środki uzyskaliśmy w postaci darowizny od firm, którym stworzono możliwość profesjonalnych prezentacji ich dorobku w środowisku studentów i przyszłych absolwentów naszej uczelni.

Powstało laboratorium, które ciągle unowocześniane funkcjonuje do dzisiaj. W moim przekonaniu jest to także jedno ze znaczących osiągnięć koła. Ponadto integracja studenckiego ruchu naukowego, na tle którego inicjatywy koła Caloria były widoczne na Wydziale i Uczelni. Osiągnięcia były prezentowane w różny sposób m.in. w atrakcyjnie redagowanej gablocie koła. Bywały momenty, w których „gablota rozmawiała z przechodzącymi”. Komentowano na bieżąco wydarzenia, był kącik satyryczny, rysunki”.

Co składa się na sukces koła naukowego?

L.K.: Wynika on z dwóch elementów. Pierwszy to sinusoidalna motywacja studentów do działalności w ogóle. Są roczniki bardziej i mniej zainteresowane na przykład działalnością w samorządzie, działalnością w kole naukowym – w ogóle działalnością wykraczającą poza obowiązki wynikające z programu studiów czy zwyczajnym kolegowaniem się. Oczywiście drugim elementem jest opiekun. Opiekun powinien być aktywny, bo on jest tym elementem, który trwa, bo student przychodzi i odchodzi. Jeżeli opiekun jest aktywny, to i koło jest aktywne, nawet w tych słabszych okresach chęci samych studentów do działalności. Natomiast w tych lepszych momentach bywa, że opiekun musi powstrzymać studentów przed ich pomysłami, bo bywają zbyt rewolucyjne.

Ale to dodaje energii samym opiekunom bo studenci mają wspaniałe pomysły, bo młodzież w ogóle jest wspaniała. Można tych dorosłych już ludzi, także w pewnym sensie wychowywać, kształtować ich postawy, co także należy do misji uczelni. Studentów można wychowywać najlepiej własnym przykładem, o czym wiedzą opiekunowie kół naukowych i co przynosi bardzo dobre efekty. I właśnie koło naukowe jest takim wspaniałym miejscem, w którym opiekunowie kół, swoim własnym przykładem, wychowują i uczą studentów jak należy pracować, ale też jak należy się bawić. Kto potrafi dobrze pracować najczęściej potrafi też dobrze się bawić, ale to przede wszystkim studenci muszą wykazywać się inicjatywą, także w poszukiwaniu aktywnego opiekuna i podejmowaniu realizacji nowych projektów. To studenci są najważniejszym podmiotem w działalności swoich kół naukowych.

SKN Caloria dziś

Obecnie funkcję przewodniczącego koła pełni Maciek Żyrkowski, a rolę wiceprzewodniczącej objęła Marta Kościelska. „To była bardzo spontaniczna decyzja. Wtedy nie wiedziałem jeszcze czym tak naprawdę jest koło naukowe. Po pierwszym roku nauki stwierdziłem, że wzory fizyczne i ogólnie teoria, to nie wszystko czego oczekuję od studiów. Ktoś kiedyś mądrze powiedział: «Kaź mi przeczytać a zapomnę, pokaż mi,

a zapamiętam, daj mi zrobić a zrozumieję». Chęć nauki praktycznej, doświadczenia czegoś samego, zrobienia czegoś ciekawego – innego niż obejmuje program studiów, wpłynęła na moją decyzję. Nic nie zastąpi tego, czego można nauczyć się i zrobić w kole naukowym” – stwierdza Maciek – „Sukcesem koła jest owocna współpraca z Kolem Energetyków Politechniki Warszawskiej, której efektem jest zaproszenie na konferencję Młodych Energetyków w kwietniu 2010 roku w Warszawie. W tymże roku odbędzie się także kolejna edycja konferencji „Energia-Ekologia-Etyka”, którą zorganizujemy wspólnie z Kolem naukowym Eko-Energia. Nawiązując do nazwy tej konferencji warto zauważyć, iż w ubiegłym stuleciu najważniejszym zadaniem energetyki było stworzenie wydajnych procesów technologicznych, potem na pierwszy plan wybiła się ekologia, a teraz najważniejsza wydaje się etyka. Nawet kosztem sprawności elektrowni priorytetem jest, by nie zagrażać życiu i dobru człowieka. Myślę, że dzisiaj często się o tym zapomina stawiając na piedestale kwestie ekologii czy techniki”.

Warto odnotować, że Maciek z Martą zajęli III miejsce na tegorocznej Sesji Kół Naukowych Pionu Hutniczego, prezentując referat „Ergooszczędne systemy wentylacyjno-klimatyzacyjne we współczesnym budownictwie”.

„Dzięki naszemu opiekunowi dr. inż. Janowi Giełżeckiemu, mieliśmy w marcu ciekawy wyjazd na poligon strażacki do Kościelca, gdzie obejrzelśmy eksperyment podpalenia samochodów, a także dokonaliśmy pomiarów kamerą termowizyjną. To było bardzo ekscytujące, a zdjęcia do dziś robią wrażenie na oglądających” – zapewnia Maciek i poleca obejrzenie słynnej gablotki w budynku B-4.

Podsumowując SKN Caloria wyróżnia się ciekawą ofertą działalności, proponowaną swoim obecnym, jak i przyszłym członkom. Ostatnio mogliśmy spotkać przedstawicieli koła na Targach Organizacji Studenckich AGH. „Chciałbym bardzo zachęcić studentów Wydziału Energetyki i Paliw oraz Wydziału Informatyki i Inżynierii Przemysłowej, ale także i innych wydziałów, aby się do nas przyłączyli” – mówi przewodniczący. Koło Caloria nie tylko stanowi połączenie świetnej zabawy z nauką, ale również wyróżnia się wspólnymi wyjściami do filharmonii czy teatru, co wspaniale sprzyja integracji i budowaniu własnej, unikalnej historii.

Dorota Jedlikowska
II SUM, Wydział Humanistyczny

Spotkanie inżynierskich pokoleń krakowskiego hutnictwa

Choć wielu z tych których los związał z krakowską hutą przebywa na zasłużonej emeryturze, to dzisiejsza kadra inżynieryjno-techniczna nie zapomina o swoich poprzednikach. W związku z 60-leciem Nowej Huty, 25 listopada 2009 w nowohuckim Klubie Technika, pod egidą Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego, Oddziału Hutnictwa Żelaza i Stali w Krakowie, odbyło się spotkanie pokoleń kadry inżynierskiej krakowskiego hutnictwa. Gospodarzem spotkania był Prezes SITPH OHŻiS w Krakowie, dyrektor krakowskiego oddziału ArcelorMittal Poland, mgr inż. Jacek Woliński, a w gronie dostojnych, licznie przybyłych gości, znaleźli się: byli dyrektorzy i kierownicy huty i jej pionów i zakładów produkcyjnych, wśród których między innymi można wyróżnić Bolesława Graszewskiego, Czesława Drożdża, Czesława Skowronka, Bogusława Kwietnia, Janusza Razowskiego, Franciszka Wójcika, Henryka Holotę; wieloletni współpracownicy Huty z AGH m.in. prof. Andrzej Nowakowski i prof. Marian Kruciński; wieloletni współpracownicy huty z Biprostalu z dyrektorem Władysławem Andrzejewskim oraz prezesi spółek powstałych z huty, dawni pracownicy huty.

Decyzja o budowie Nowej Huty pod Krakowem generowała zapotrzebowanie na inżynierów. Przybywali więc do Krakowa inżynierowie, z jeszcze przedwojennymi dyplomami, jak i młodzi ludzie, którym otwarty umysł i praca w hucie otworzyła drogę do zdobycia wykształcenia – dyplomu inżyniera – równoległe z pracą. Potrzeby kadrowe rozbudowującej się huty stali były tak ogromne, że w krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej powołano Wydział Metalurgiczny. W roku 1978 i 1979 opuszczała mury uczelni największa rzesza inżynierów metalurgów – 1200 absolwentów. Większość z nich znajdowała prace w krakowskiej hucie.

Spotkanie pokoleń kadry inżynierskiej zainaugurował swoim wystąpieniem Prezes Zarządu Głównego SITPH w Polsce prof. Janusz Szytko (AGH). Gościem spotkania był także krakowski radny, przewodniczący Komitetu Obchodów 60-lecia Nowej Huty – Włodzimierz Pietrus, który przekazał zebrany pozdrowienia w imieniu Komitetu i Rady Miasta Krakowa.

Profesor Andrzej Nowakowski z AGH wspominał, z perspektywy historii, zmiany w kształceniu kadr inżynierskich w największej krakowskiej uczelni technicznej, które muszą iść z duchem czasu, by tak jak przed laty – nadążać za zapotrzebowaniem rynku pracy. I tak dawny Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej dziś Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, ma znacznie szersze spectrum kształcenia kadr.

Wieloletnie kontakty i współpracę w hutę wspominał także pan Grzegorz Bałda wiceprezes zarządu Biprostalu. Przypominał, że to biuro projektowe powstało na potrzeby budowy huty i choć potem usamodzielniało się, to nie można go „odrywać” od krakowskiej huty. Bo właściwie nie ma wydziału, w którym nie byłoby wkładu myśli technicznej projektantów Biprostalu.

O tym, że nie od Nowej Huty hutnictwo w rejonie Krakowa się zaczęło, lecz Kraków był jego kolebką i kontynuatorem przez wieki, mówił historyk z nowohuckiego oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – Pan Maciej Miedzan w swoim referacie pt. „Wstęp do dziejów hutnictwa i przetwórstwa hutniczego w Krakowie”. Wykopaliska archeologiczne na tym terenie przyniosły m.in. odkrycie dymarek z IV wieku przed Chrystusem.

Ogromne wrażenie na zebranych wywołały informacje o: wielkiej roli środków pochodzących z hutnictwa w inwestycjach miejskich w średniowiecznym Krakowie, królu Zygmuncie Starym, który kazał wybić okno w swoich komnatach aby ze Wzgórza Wawelskiego kontrolować czy piece hutnicze u Ojców Cystersów

w Mogile płoną i zasilają skarbiec oraz o zapomnianej przez hutników, polityków nawet polityków, ekologów i mieszkańców Krakowa starszej i biedniejszej siostrze Nowej Huty hucie stali „Kraków”, która prawie od początku XX wieku do lat 30-tych wraz ze spółką córką stała w Krakowie i wytwarzała stal i wyroby hutnicze.

Następna prezentacja – Dyrektora Zakładu Walcownia Zimna w Krakowie mgr. inż. Janusza Kantora na temat modernizacji w Walcowni Zimnej, przeniosła zebranych z historii do współczesności. Tematem była najnowsza inwestycja ArcelorMittal Poland SA – właśnie ukończona modernizacja walcowni.

Zaraz potem uczestnicy spotkania mieli okazję zobaczyć zmiany na własne oczy i porównać, co zmieniło się w walcowni zimnej od czasów, gdy oni pracowali w hucie. Mogli też podziwiać laserową zgrzewarkę, której działanie opisał podczas osobnej prezentacji technicznej tegoroczny adept sztuki inżynierskiej, młody inżynier mechanik Walcowni Zimnej – mgr inż. Krzysztof Krupa.

Po powrocie do Klubu Technika odbyła się najprzyjemniejsza część spotkania, podczas której, uczestnicy przy posiłku mogli powspominać „stare dobre czasy” i nacieszyć się przez kilka godzin swoją obecnością. Przyrzeczno sobie kolejne spotkanie „niebawem”, a organizatorzy z SITPH OHŻiS w Krakowie powiedzieli, że tego dotrzymają.

✎ **opracował: Wiesław Mierzowski**
Wiceprezes SITPH OHŻiS w Krakowie

Etiuda&Anima 2009

artystyczna wędrówka w świecie animacji i filmów studenckich

8 dni, 16. edycja, 39 etiud, 71 animacji, kilkaset godzin projekcji, tysiące kinomanów i dwie nagrody główne – tak w liczbach przedstawia się zakończony 4 grudnia Międzynarodowy Festiwal Etiuda&Anima. Impreza zorganizowana przy współudziale Wydziału Humanistycznego AGH zgrupowała w Krakowie wielkie nazwiska świata filmu, a także miłośników kina. Program obfitował w niezwykle wydarzenia: projekcje, warsztaty, pokazy animacji na żywo, panele dyskusyjne i koncerty. W bogatym zestawie filmowych atrakcji każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Etiuda&Anima to przede wszystkim dwa konkursy filmów krótkometrażowych: w ETIUDZIE o nagrodę Złotego Smoka walczą najlepsze etiudy studenckie realizowane w szkołach filmowych i artystycznych. Konkurs ANIMA to z kolei szansa na wykazanie się twórców animacji – zarówno tych profesjonalnych, jak i amatorskich. Najlepsza z nich otrzymuje statuetkę Złotego Jabberwocky'ego. Co roku najlepsze filmy wybiera jury kierowane przez światowej sławy artystów. W tegorocznej edycji przewodniczącym jury konkursu ETIUDA był prawdziwy esteta polskiego kina – Filip Bajon, natomiast w ANIMIE rolę głównego jurora pełnił Ishu Patelowi – światowej sławy artysta pochodzenia hinduskiego, który na stałe mieszka w Kanadzie.

Zwycięską etiudą okazał się film *Pośrednik* Dragomira Sholeva – historia chłopca, który udaje, że ma problemy w szkole, aby pogodzić skłóconych rodziców. Reżyserowi udało się zaledwie w 26 minutach przekazać oryginalny i zabawny obraz zaburzonej komunikacji między ludźmi. Złoty Jabberwocky trafił do rąk Francuza Remiego Durina. Jego *Tak blisko* to zapis wspomnień wojennego bohatera, dziś staruszka, który w trakcie wizyty w parku wspomina swą minioną młodość.

Projekcjom konkursowym towarzyszył szereg zdarzeń towarzyszących, które decydowały o niepowtarzalności festiwalu. Nagrodę specjalną dla twórców, którzy łączą działalność artystyczną z pedagogiczną, otrzymali Jacek Bławut i Marcel Łoziński. Dyrektor artystyczny festiwalu, a zarazem wykładowca Wydziału Humanistycznego i opiekun uczelnianego Filmoznawczego Koła Naukowego, doktor Bogusław Zmudziński, jak co roku przyznał swą nagrodę – Wielki Niedoceniony – dla filmu, który nie znalazł się w werdykcie jury. Wyróżniona przez B. Zmudzińskiego animacja *Mama* to żywy dowód na to, jak w ujmujący sposób można zaprezentować banalne z pozoru czynności.

Ekskluzywną atrakcją Etiudy&Animy był cykl *Autoportrety Twórców Animacji*, czyli pokazy animacji na żywo. W trakcie takich spotkań widzowie mogli zobaczyć na własne oczy, jak powstaje film animowany. Na specjalnym ekranie pokazywano efekt pracy reżysera, a sami twórcy na bieżąco omawiali po kolei szczegóły swojego warsztatu. W tym roku zaprezentowali się Ishu Patel, Jiří Barta oraz Dennis Tupicoff. Nowością w programie był cykl *Ścieżki mistrzów – od animacji do fabuły*. Jego powstanie zainspirował polski twórca Piotr Dumala, który w tym roku stworzył swój pierwszy film pełnometrażowy – *Las*. Dzieło zostało zaprezentowane podczas inauguracji festiwalu. W tej części programu podziwiać można było także rozwój kariery Michaeli Pavlatovej, Andrzeja Barańskiego, Ryszarda Czekaty i Terry'ego Gilliana.

Stałym punktem festiwalu stały się warsztaty filmowe. W tym roku miały one jednak wyjątkowo obszerną formę. Warsztatom animacji przewodził Gil Alkabetz, który gościł już w poprzednich edycjach Etiudy&Animy. Uczestnicy festiwalu mieli okazję do wzięcia udziału w profesjonalnych warsztatach reżyserskich, operatorskich, scenariuszowych i montażowych, prowadzonych przez pedagogów z łódzkiej filmówki.

Festiwal z roku na rok rozwija się nie tylko pod względem programu, ale także w zakresie terytorialnym. Imprezę zakończyło seminarium „Przyszłość animacji – w gościnie u Zbigniewa Rybczyńskiego” w Nowym Sączu. Warto przypomnieć, że Rybczyński to jeden z dwóch Polaków, którzy do tej pory udało się zdobyć Oscara za najlepszy krótkometrażowy film animowany (*Tango* z 1980 roku). Także w Nowym Sączu, w dzień po zakończeniu krakowskiej części imprezy, rozpoczęła się trasa zaplanowanej na ponad pół roku „Objazdowej Etiudy&Animy”.

Festiwal był okazją do artystycznej wędrówki w najbardziej nawet odległe zakątki świata. Dużym zainteresowaniem

cieszyły się pokazy animacji z Korei Południowej. Dzieła z tego kraju praktycznie nie pojawiają się na polskich ekranach, dlatego warto było zobaczyć między innymi *Historię Pana Przepraszam* by dowiedzieć się, jak fascynująca może być animacja z tej części globu.

Widzowie w wieku akademickim z dużym zapalem podeszli do tej części programu, w której prezentowano filmy nagrodzone w ogłoszonym przez Akademię Górniczo-Hutniczą konkursie „Animotion” na najlepszą polską studencką animację. Pierwsze miejsce zajął Marek Gajowski z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach za swoją piętnastominutową animację *Alone*. Konkurs, współorganizowany między innymi przez Koło Naukowe MediaFrame, cieszył się ogromnym zainteresowaniem, dlatego można przypuszczać, że współpraca organizatorów „Animotion” oraz Etiudy&Animy będzie kontynuowana w przyszłości.

Studenci Akademii Górniczo-Hutniczej od wielu lat uczestniczą w organizacji festiwalu. Często zaczynają od wolontariatu, by parę edycji później stać się regularnymi członkami załogi przygotowującej imprezę. Co roku przedstawiciele Wydziału Humanistycznego zasiadają w jury studenckim, które przyznaje własną nagrodę w obu kategoriach konkursowych. W tym roku współpraca organizatorów Etiudy&Animy oraz AGH nabrała nowego wymiaru: studenci drugiego roku kulturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym odbyli praktyki studenckie, niezbędne do zaliczenia drugiego roku, wspomagając działalność organizatorów festiwalu.

W styczniu na Wydziale Humanistycznym odbędzie się spotkanie Filmoznawczego Koła Naukowego poświęcone najlepszym filmom 16. edycji Festiwalu. Projekcje nagrodzonych filmów zostaną wzbogacone o komentarze Bogusława Zmudzińskiego.

Festiwalowe atrakcje dały niepowtarzalną okazję do obcowania z animacjami i etiudami studenckimi na najwyższym poziomie artystycznym. Kolejna edycja imprezy odbędzie się w listopadzie 2010. Warto obserwować rozwój tego wydarzenia, które z roku na rok zyskuje na znaczeniu i przeciera szlaki wielu młodym, uzdolnionym twórcom.

✉ **Paulina Grabska**

Studentka III roku Socjologii Wydziału Humanistycznego

Tekst powstał w ramach zajęć z przedmiotu Retoryka i gatunki medialne

Kalendarium rektorskie

13 listopada 2009

- Uroczystości Jubileuszowe 60-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus” im. Wiesława Białowłosa.

16 listopada 2009

- Spotkanie ze stypendystami UNESCO w AGH.
- Spotkanie Komitetu Sterującego w ramach projektu „Perspektywa Technologiczna Kraków-Małopolska 2020”.

17 listopada 2009

- Spotkanie z przedstawicielami firmy Saint-Gobain w celu nawiązania współpracy.
- Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2009/2010 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym AGH w Jastrzębiu Zdroju.

18 listopada 2009

- Posiedzenia Komisji Energetyki Jądrowej „Kształcenie w zakresie energii” (Politechnika Warszawska).

19 listopada 2009

- Uroczystość nadania tytułu Doktora Honoris Causa prof. Krzysztofowi J. Kurzydłowskiemu przez Politechnikę Rzeszowską.
- Posiedzenie Podkomisji ds. Stypendiów Naukowych, Małopolskiej Fundacji Stypendialnej „Sapere Auso”. Stypendia udzielane przez „Sapere Auso” skierowane są przede wszystkim do młodzieży uzdolnionej i aktywnej edukacyjnie, mogącej pochwalić się szczególnymi osiągnięciami na polu działalności naukowej, kulturalnej, sportowej lub ekologicznej.
- Posiedzenie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie.

20 listopada 2009

- Konferencja „Społeczność akademicka wobec studentów niepełnosprawnych. Źródła sukcesów i porażek integracji społecznej i aktywności zawodowej” zorganizowana przez Wydział Humanistyczny AGH.
- Uroczyste posiedzenie Senatu AGH poświęcone nadaniu tytułu Profesora Honorowego AGH prof. Jerzemu Niewodniczańskiemu.
- Obchody Barbórki w Zakładzie Odmietanowania Kopalń „ZOK” Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim.
- Posiedzenie Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych w Politechnice Krakowskiej.
- Konferencja podsumowująca 2 lata rządu PO-PSL zorganizowana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

23 listopada 2009

- Wizyta prof. Imasiku A. Nyambe z University of Zambia oraz władz Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

24 listopada 2009

- Spotkanie w sprawie Panteonu Narodowego w Krakowie.

25 listopada 2009

- Spotkanie z Konsulem Niemiec Heinzem Petersem oraz Vice Konsul Marią Altmann.
- Spotkanie z reprezentantami grupy SIBELCO oraz firmy North Cape Minerals Sp. z o.o., jej przedstawiciela w Polsce. Omówiono możliwości współpracy z AGH oraz zaprezentowano centra rozwojowe firmy oraz aplikacje stosowane w przemyśle ceramicznym.

26 listopada 2009

- Wizyta Prorektorów Kazachskiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego im. K. Satpajewa w Almaty oraz Wschodnio-Kazachstańskiego Państwowego Technicznego Uniwersytetu im. D. Serikbajewa w Ust-Kamienogorsku.
- Posiedzenie Zarządu Polskiego Towarzystwa Materiałoznawczego.
- Rada Partnerów Centrum Zaawansowanych Technologii AKCENT.

27 listopada 2009

- Spotkanie z dr Liu Shuqin i dr Liang Jie z China University of Mining and Technology, Beijing.
- Uroczyste Promocje Doktorskie.
- Uroczystości Barbórkowe w Politechnice Śląskiej w Gliwicach.
- Spotkanie z władzami miasta Dąbrowy Górniczej dotyczące możliwości uruchomienia Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego.

27–28 listopada

- VII Konferencja i Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Ceramicznego w Zakopanem.

28 listopada 2009

- Uroczystości Barbórkowe w KWB „Bełchatów”.
- IV. Spotkanie Gwarków zorganizowane w ZOD w Jastrzębiu Zdroju.

29 listopada 2009

- „Krakowska Jesień Brydżowa 2009” Turniej Memoriałowy Zbigniewa Furdzika i Adama Zimnielskiego oraz Turniej Memoriał prof. Jana Janowskiego.

30 listopada

- Spotkanie z Panem dr Fatihem Birole, Dyrektorem ds. Ekonomicznych Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA).
- Prezentacja w AGH raportu „World Energy Outlook 2009” z udziałem Wicepremiera, Ministra Gospodarki Waldemara Pawlaka.
- Uroczyste otwarcie zmodernizowanej walcowni zimnej w ArcelorMittal Poland SA w Krakowie.
- Wręczenie dyplomów oraz nagród przyznanych w drugiej edycji konkursu „Notatki w Internecie” skierowanego do uczniów krakowskich szkół ponadgimnazjalnych.

1 grudnia 2009

- Spotkanie z przedstawicielami przemysłu materiałów ogniotrwałych.
- Podpisanie we Wrocławiu umowy ramowej w zakresie prac badawczo – rozwojowych pomiędzy EDF R&D – EDF Polska i Konsorcjum Polskich Uczelni.
- Uroczystości „Barbórkowe” w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie.
- Posiedzenie uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

2 grudnia 2009

- Spotkanie kwestorów uczelni technicznych dotyczące kwestii podatku VAT w programach międzynarodowych.
- Uroczyste posiedzenie Senatu AGH poświęcone nadaniu tytułu Profesora Honorowego AGH prof. Jakubowi Siemkowi.
- Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w Warszawie.

2–5 grudnia 2009

- Posiedzenie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w Białymstoku.

3 grudnia 2009

- Posiedzenie Sekcji Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi, Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, Warszawa.

4 grudnia 2009

- Spotkanie z przedstawicielami Uczelnianej Rady Samorządu Studentów AGH.
- Spotkanie z prodziekanami Wydziałów AGH dotyczące kształcenia w językach obcych.
- Uroczysta Msza Św. Barbórkowa w Kolegiacie Św. Anny.

5 grudnia 2009

- Święto Odlewnika w WSK „PZL – Rzeszów” SA.

7 grudnia 2009

- Posiedzenie Rady Nadzorującej AIP AGH.
- Podpisanie porozumienia o współpracy z firmą ABB Sp. z o.o.
- Posiedzenie Komisji Spraw Europejskich PAU.

8 grudnia 2009

- Seminarium pt. „Pięć Kamieni Fundraisingu, Profesjonalne pozyskiwanie funduszy: Kamień 4 – Edukacja”.

- Spotkanie z przedstawicielami firmy IIF S.A., w celu omówienia możliwości nawiązania współpracy w zakresie realizacji cyklu seminariów dla studentów na temat przedsiębiorczości.

9 grudnia 2009

- Posiedzenie Senackiej Komisji ds. Międzynarodowych.
- Uroczystości Barbórkowe Stowarzyszenia Producentów Cementu.

10 grudnia 2009

- Spotkanie z Prezesem Zarządu firmy VESUVIUS Skawina Materiały Ogniotwale Sp. z o.o.
- Konferencja „Energochemiczne Przetwórstwo Węgla. Szanse i zagrożenia” zorganizowana przez Wydział Energetyki i Paliw AGH.
- Posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN.
- Uroczyste Zakończenie Sesji Studenckich Kół Naukowych Pionu Górniczego.
- Międzynarodowe Spotkanie Gwarków.

11 grudnia 2009

- Uroczystości „Barbórkowe” w AGH.

Jak wyszukiwać za pomocą haseł przedmiotowych

nowa instrukcja w katalogu komputerowym BG AGH

W maju 2009 roku strona domowa Biblioteki Głównej AGH wzbogaciła się o instrukcję przeszukiwania katalogu komputerowego haseł przedmiotowych. Mimo, iż katalog komputerowy funkcjonuje w BG od 1994 roku, do tej pory czytelnicy bazowali na wiedzy wyniesionej z prowadzonych przez Bibliotekę Główną szkoleń – tzw. Przystosowania bibliotecznego¹ lub Metodyki poszukiwań bibliograficznych², a w większości przypadków – jak się zdaje – na własnej intuicji.

Tworzenie instrukcji poprzedziło rozeznanie potrzeb użytkowników co do oczekiwanych form pomocy. Tej kwestii dotyczyło jedno z pytań ankiety badającej wykorzystanie katalogu przedmiotowego³ w BG. Aż 43% respondentów uznało, że najlepszą – lub jedną z cennych – formą pomocy mogłaby się stać „Instrukcja

wyszukiawcza”. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom wspomniana instrukcja została przygotowana i zamieszczona ją na stronie domowej BG w zakładce „Katalog komputerowy”, w podzakładce „Pomoc”.

Instrukcja zawiera:

- objaśnienie najważniejszych terminów (hasło przedmiotowe, temat, określnik, odsyłacz, indeks),
- zasady przeszukiwania „krok po kroku”,
- przykłady poszukiwań przedstawione na ekranach katalogu komputerowego.

Niewątpliwą zaletą instrukcji jest duża liczba różnego typu przykładów, co sprawia, że jest ona czytelna, zrozumiała i przyjazna w użytkowaniu.

Po zweryfikowaniu wstępnej wersji instrukcji przez niewielką grupę studentów

naniesiono zmiany ułatwiające korzystanie z niej (doprecyzowano niektóre terminy i dodano przykłady).

Na zapoznanie się z instrukcją potrzeba kilka minut. Warto zatem przed przystąpieniem do wyszukiwania w katalogu komputerowym przeczytać instrukcję. Pozwoli to na zaoszczędzenie czasu przy korzystaniu z katalogu.

Oddając instrukcję do użytku, żywymy nadzieję, że będzie ona cennym uzupełnieniem działalności edukacyjnej obejmującej użytkowników BG i w dużej mierze zaspokoi oczekiwania korzystających z katalogu komputerowego, doda pewności siebie w poszukiwaniach, a przede wszystkim sprawi, że poszukiwania będą skuteczne i satysfakcjonujące.

✉ **Barbara Janczak**
Małgorzata Dudziak-Kowalska

¹ DUDZIAK-KOWALSKA, M. *Szkolenie studentów I roku AGH*. Bibliotekarz 2003 nr 11, s. 20–22.

² JANCZAK, B. *Metodyka poszukiwań bibliograficznych jako przedmiot szkolenia studentów AGH*. Biuletyn EBIB 2007 nr 9 (90) [http://www.ebib.info/2007/90/a.php?janczak]

³ DUDZIAK-KOWALSKA, M., JANCZAK, B. *Użyteczność języka haseł przedmiotowych KABA w Bibliotece Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej (w świetle badań ankietowych)*.

W: Materiały z konferencji „Pracuj lokalnie, myśl globalnie” [http://www.ebib.info/images/SBP/konf/oprac_rzecz_2007/pracuj_lokalnie/JanczakDudziak.doc]

Informacje Kadrowe

Na stanowisko profesora zwyczajnego zostali mianowani:

- prof. dr hab. inż. Stanisław Dobosz
Wydział Odlewnictwa
- prof. dr hab. inż. Andrzej Chojecki
Wydział Odlewnictwa

Na stanowisko profesora nadzwyczajnego – na czas nieokreślony zostali mianowani:

- dr hab. inż. Stanisław Nawrat
Wydział Górnicztwa i Geoinżynierii
- dr hab. inż. Zenon Pilecki
Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
- dr hab. inż. Jerzy Mikulik
Wydział Zarządzania

Na stanowisko profesora nadzwyczajnego – na 5 lat zostali mianowani:

- dr hab. inż. Marek Wendorff
Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
- dr hab. inż. Jerzy Zych
Wydział Odlewnictwa
- dr hab. inż. Piotr Górski
Wydział Zarządzania
- dr hab. inż. Khalid Saeed
Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
- dr hab. Leonid Plakhta
Wydział Matematyki Stosowanej

Tytuł profesora nauk technicznych otrzymali:

- dr hab. inż. Janusz Majta
Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej
- dr hab. inż. Konrad Eckes
Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska

Tytuł profesora nauk o Ziemi otrzymali:

- dr hab. inż. Krzysztof Bahranowski
Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

Stopień doktora habilitowanego otrzymali:

- dr Jaroslav Pršek
Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
- dr inż. Tomasz Brylewski
Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki
- dr inż. Jacek Szczerba
Wydział Zarządzania

Podczas uroczystego posiedzenia Senatu AGH
z okazji Inauguracji Roku Akademickiego,
w dniu 20 października 2009 roku zostali odznaczeni:

Brązowym Krzyżem Zasługi

Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej
dr inż. Agnieszka Radziszewska

Medalem Złotym za Długoletnią Służbę

Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej
– dr hab. inż. Henryk Adrian, prof. nadzw.
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
– dr hab. inż. Witold Byrski, prof. nadzw.
– inż. Kazimierz Chudyba

- prof. dr hab. inż. Ewa Dudek-Dyduch
- prof. dr hab. inż. Bogusław Filipowicz
- prof. dr hab. inż. Janusz Gajda
- mgr inż. Stanisław Gąsiorek
- prof. dr hab. inż. Wojciech Grega
- dr hab. inż. Zbigniew Hanzelka, prof. nadzw.
- mgr inż. Jolanta Kicka
- dr hab. inż. Adam Korytowski, prof. nadzw.
- mgr inż. Zbigniew Marszałek
- dr hab. inż. Tadeusz Orzechowski, prof. nadzw.
- prof. dr hab. inż. Andrzej Pach
- dr hab. Tadeusz Pisarkiewicz, prof. nadzw.
- dr inż. Barbara Szecówka-Wiśniewska
- prof. dr hab. inż. Tomasz Szmuc, Prorektor ds. Nauki
- prof. dr hab. inż. Michał Szyper
- dr inż. Marek Valenta
- Alicja Zamojska
- dr inż. Andrzej Zatorski
- prof. dr hab. inż. Krzysztof Zieliński
- prof. dr hab. inż. Mariusz Ziółko

Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

- dr inż. Janusz Herzig
- dr inż. Sylwia Tomecka-Suchoń
- dr inż. Andrzej Szybist

Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu

- dr inż. Jan Artymiuk
- Wacława Ćwik
- mgr inż. Jolanta Likus
- dr inż. Stanisław Łuczyński
- dr inż. Czesława Ropa
- prof. dr hab. inż. Kazimierz Twardowski

Studium Języków Obcych

- mgr Danuta Koreleska

Dział Socjalno-Bytowy

- mgr Grażyna Tyszownicka

Podczas uroczystego posiedzenia Senatu AGH
z okazji Dnia Edukacji Narodowej, w dniu 14.10.2009 wręczono
Medale Komisji Edukacji Narodowej następującym osobom:

Wydział Górnicztwa i Geoinżynierii

- dr hab. inż. Piotr Czaja, prof. nadzw.
- dr hab. inż. Anna Sobotka, prof. nadzw.
- dr hab. inż. Barbara Tora

Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej

- dr inż. Stanisława Gacek

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki

- dr hab. inż. Piotr Augustyniak, prof. nadzw.
- dr inż. Dariusz Kościelnik
- dr inż. Andrzej Staniszewski
- dr hab. inż. Tadeusz Szuba
- dr inż. Krzysztof Wajda

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki

- dr inż. Marian Banaś
- mgr inż. Jadwiga Burkiewicz
- dr hab. inż. Jerzy Kwaśniewski, prof. nadzw.
- dr hab. inż. Janusz Reś, prof. nadzw.
- dr inż. Zbigniew Rudnicki
- dr inż. Witold Szewczyk

Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

- dr hab. inż. Grzegorz Bojdys, prof. nadzw.
- dr inż. Andrzej Galaś
- dr inż. Jerzy Górecki
- prof. dr hab. inż. Zbigniew Kasina
- dr inż. Sławomir Porzucek

Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska

- dr inż. Tomasz Lipecki
- dr inż. Jadwiga Maciaszek
- dr inż. Krzysztof Pietruszka

Wydział Odlewnictwa

- dr hab. inż. Aleksander Fedoryszyn, prof. nadzw.
- dr hab. inż. Stanisław Rzakosz, prof. nadzw.
- prof. dr hab. inż. Roman Wrona

Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu

- dr inż. Waclaw Chrzaszcz

- dr hab. inż. Zbigniew Fąfara
- dr Stanisław Łuczyński
- dr inż. Jan Macuda
- dr hab. inż. Rafał Wiśniowski, prof. nadzw.
- dr inż. Maciej Wójcikowski
- dr inż. Danuta Zagrajczuk
- dr inż. Adam Zubrzycki

Wydział Zarządzania

- mgr Konrad Firlej
- dr hab. inż. Jerzy Mikulik, prof. nadzw.

Szopkarz z AGH laureatem kopca

O Stanisławie Maliku pisałem już kilka razy. Teksty o tym moim koleźce z pracy pojawiają się przeważnie w grudniowych wydaniach Biuletynu. Dzieje się tak nie bez przyczyny ponieważ Stanisław jest trzecim pokoleniem zwierzyńskich szopkarzy, a jego dzieci – Andrzej lat 19

Tradycyjnie w pierwszy czwartek grudnia od godziny 10.00, pod pomnikiem Mickiewicza, na krakowskim Rynku Głównym, zaczęli zbierać się szopkarze. Był to początek 67. konkursu szopek krakowskich do, którego zgłoszono 166 prac.

W niedzielę (6 grudnia) jury pod przewodnictwem Michała Niezabitowskiego, Dyrektora Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, ogłosiło listę zwycięzców. Tym razem, nagrodą imienia dyrektora Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, Jerzego Dobrzyckiego, za całokształt twórczości szopkarskiej, wyróżniona została cała rodzina Malików. Oprócz tego w kategorii młodzieżowej, jury konkursu przyznało wyróżnienie między innymi Agnieszce Malik.

Pokonkursowa wystawa, będzie czynna od 6 grudnia 2009 do 14 lutego 2010, Pałac Krzysztoforów, Rynek Główny 35.

W dniu 9 stycznia 2010 r. w Pałacu Krzysztoforów odbędzie się Wieczór z szopką i kolędą w godz. 16.00–17.00 będzie można obejrzeć przedstawienie jasełkowe dla dzieci przygotowane przez rodzinę Malików.

Pełna lista laureatów konkursu będzie dostępna na stronie Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, www.mhk.pl.

☞ ZS

for. ZS

i Agnieszka lat 13 – to pokolenie następne czynnie uprawiające tę tradycję. Na pytanie ile razy brał udział w szopkarskim konkursie, Stanisław nie potrafi precyzyjnie odpowiedzieć. Po zastanowieniu twierdzi, że ze trzydzieści razy.

Tym razem jednak o Stanisławie gazety napisały już w połowie listopada. Stało się tak dlatego, że radni Zwierzyńca, Dzielnicy VII Krakowa, wyróżnili go statuetką Kopca. Wyróżnienie takie przyznawane jest osobom, które szczególnie zasłużyły się dla tej historycznej dzielnicy miasta. Uroczystość wręczenia statuetek Kopca, odbyła się 17 listopada 2009 w Zwierzyńskim Salonie Artystycznym. Drugim laureatem wyróżnienia został profesor Adam Bielecki, człowiek również związany z AGH, z początkami Wydziału Mineralogicznego.

for. ZS

Absolwenci AGH w mediach

Magazyn Hutniczy NR 29/30 21-28.07.2009

Już od piętnastu lat na Wydziale Metali Nieżelaznych AGH najlepszym absolwentom studiów stacjonarnych (magisterskich) przyznawane są nagrody i wyróżnienia Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych. W roku jubileuszowym 90-lecia AGH laureatami tegorocznej edycji zostali: **Jacek Koziół** (nagroda) oraz **Monika Wites i Wojciech Sikor** (wyróżnienie). Najlepszym absolwentom gratulacje złożył prof. Tomasz Szumc prorektor ds. Nauki, prof. Krzysztof Fitzner dziekan Wydziału Metali Nieżelaznych oraz prezes honorowy SITMN dr inż. Józef Szymański. Pomysłodawcą konkursu i autorem regulaminu jest obecny wiceprezes SITMN dr inż. Wacław Muzykiewicz, który do dnia dzisiejszego patronuje każdej edycji.

Forum Branżowe 16.10.2009

Robert Papla został we wrześniu nowym dyrektorem handlowym w Aluprofie. Jest absolwentem Wydziału Zarządzania AGH. Karierę rozpoczął we francuskiej firmie Bongrain, w której pracował w latach 1993-2004. Równocześnie od połowy 1999 do 2003 roku pełnił funkcję dyrektora generalnego firmy Toska, należącej do Grupy Bongrain. Ponadto w latach 2000 do 2004 był członkiem rady nadzorczej mleczarni Turek. Następnie przez trzy lata pracował w firmie Royal Unibrew, gdzie piastował funkcję dyrektora generalnego. Był także członkiem komitetu wykonawczego, odpowiedzialnego za budowanie strategii rozwoju całego koncernu. Od trzech lat jest związany z branżą budowlaną. W 2007 roku objął stanowisko prezesa zarządu w Selenie. Był tam odpowiedzialny za całość działalności międzynarodowej, zarządzanie siecią 15 spółek zagranicznych oraz zespołem specjalistów ds. eksportu, obsługujących 35 krajów. Robert Papla ma 42 lata, pasjonuje się historią najnowszą, lubi aktywny wypoczynek na nartach.

Gazeta Krakowska 23.10.2009

„W cztery oczy o AGH” to tytuł rozmowy z prof. **Arturem Bębem** o górniczych tradycjach i piwie – na 90-lecie AGH. Kolekcjoner ponad 450 kufli, pamiątek po prowadzonych przez 50 lat spotkaniach gwarków, opowiada na czym polegają górnictwo karczmy piwne, jak wygląda „Skok przez skórę”. Na pytanie jak to się robi, że po latach studenci uwielbiają i wspominają profesora czytamy: „Człowiek musi widzieć drugiego człowieka. Trzeba pomagać innym. Jeśli mam spotkanie to się do niego przygotowuję. A jeśli mogę zrobić coś dobrego dla innych, to staram się to zrobić”. Niebawem ukaże się nowa książka o anegdotach AGH oraz w przygotowaniu jest książka naukowa.

Onet.pl 27.10.2009

Prezes Kompanii Węglowej **Mirostław Kugiel** został nowym przewodniczącym Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego. Jest absolwentem Wydziału Górniczego AGH i doktorem inżynierem górnictwa. Przez dziesięć lat pracował pod ziemią w katowickiej kopalni „Wieczorek”, potem był jej dyrektorem. Kierował też innymi kopalniami: „Staszic” w Katowicach i „Wesoła” w Mysłowicach. Od 2000 roku przez dwa lata kierował nieistniejącą już Rybnicką Spółką Węglową, wcześniej był wiceprezesem Katowickiego Holdingu Węglowego. Przed objęciem w styczniu 2008 roku funkcji wicezefa kompanii odpowiedzialnego za marketing i sprzedaż był dyrektorem biura

produkcji i naczelnym inżynierem KHW. Prezesem KW został w kwietniu 2008 roku.

Gazeta Wyborcza 31.10.2009

Stanisław Kracik jest absolwentem Wydziału Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej AGH. Ma też tytuł Master of Public Administration (MPA). Zanim został burmistrzem Niepołomic (1990-2009) pracował jako główny konstruktor w Krakowskiej Fabryce Aparatów Pomiarowych. W latach 1993-2001 był posłem na Sejm RP. Pracował w komisji finansów publicznych i w komisji polityki społecznej. „Żegnając się z Małopolską zapowiedziałem, że mój następca pojawi się niebawem i że będzie to osoba lepsza ode mnie. Dotrzymałem słowa” – przekonywał **Jerzy Miller**, szef MSWiA, przedstawiając dziennikarzom nowego wojewodę – Stanisława Kracika. Za jego sukces uważane jest przyciągnięcie do Niepołomic wielu inwestorów, w tym takich jak Coca-Cola i MAN oraz rozwój przedsiębiorczości w mieście.

Dziennik Polski 14.11.2009

Z cyklu Wybitni Absolwenci AGH zaprezentowana została sylwetka prof. **Adama Klicha**, emerytowanego profesora Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki, specjalisty od maszyn kopalnianych, który przepracował w AGH prawie 50 lat. Tu zrobił doktorat i habilitację, został docentem i profesorem. Przez trzy kadencje był prodziekanem. Pełnił też funkcję zastępcy dyrektora, a potem dyrektora Instytutu Maszyn Górniczych, Przerobczych i Automatyki. Gdy instytut podzielili się na katedry, prof. Klich objął kierownictwo Katedry Maszyn i Urządzeń Górniczych i Utylizacji Odpadów. Na emeryturę przeszedł w 1998 roku. Mimo, że od czasu ukończenia studiów mieszka w Krakowie, nie porzucił rodzinnej Wieliczki. Nadal odwiedza ciągle stojący dom rodziców. Przyjeżdża tam także syn profesora, Bogdan, polityk, obecnie minister obrony narodowej. Podczas jubileuszu 80. urodzin, który miał miejsce w styczniu ubiegłego roku jeden z kolegów – prof. Antoni Kalukiewicz, tak powiedział o profesorze – „nie minę się z prawdą, jeżeli powiem, że dla wielu tu zgromadzonych jest pan prawdziwym naukowym ojcem – może nieślubnym, ale prawdziwym”.

Parkiet 27.11.2009

Gazeta Bankowa 7.12.2009

Krzysztof Mędrała był wiceprezes Euro Banku od 2 stycznia 2010 roku obejmie analogiczną funkcję w dwóch spółkach ubezpieczeniowych z grupy kapitałowej Europa. Przez ostatnie dwa lata pracował na Ukrainie. Był członkiem zarządu ukraińskiego Alfa Banku i odpowiadał za pion bankowości detalicznej. Jednocześnie był wiceprzewodniczącym rady nadzorczej ukraińskiego Towarzystwa Ubezpieczeń Alfa Strachowanie. Karierę zawodową rozpoczął w Lukas Banku. Pracował też w grupie HSBC, gdzie nadzorował pion sprzedaży i marketingu. Obecnie jest przewodniczącym rad nadzorczych dwóch spółek: Roy i Info-Projekt. Jest absolwentem AGH, kierunku Zarządzania i Marketing, jak również studiów podyplomowych z zakresu Rachunkowości i Finansów oraz Zarządzania Personalem. Ukończył Akademię Strategicznego Przywództwa. Aktualnie kontynuuje studia na Warszaw – Illinois Executive MBA w Warszawie.

Polska Gazeta Wrocławska 1.12.2009

Andrzej Katulski jest absolwentem Wydziału Górniczego AGH. Od początku swojej kariery zawodowej, czyli od 39 lat związany jest z Polską Miedzią. Pracował w Zakładzie Doświadczalnym, potem w Zakładach Górniczych Rudna. Był pierwszym prezesem i założycielem Związku Pracodawców Polska Miedz. Od 22 lat jest w biurze zarządu KGHM w Departamencie Górnictwa. Kapituła Orderu doceniła pracę

i zaangażowanie Andrzeja Katulskiego w tworzeniu oraz umacnianiu ruchu pracodawców w kraju i przyznała Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Nowiny 1.12.2009

Piotr Mikrut jest absolwentem AGH, który z wyróżnieniem ukończył Zarządzanie Finansami. Pełni funkcję prezesa Fabryki Farb i Lakierów „Śnieżka SA” w Brzeźnicy k. Dębicy, z którą związany jest od lat. W konkursie Ernst@Young został „Przedsiębiorcą Roku 2009”. Jury nagrodziło zwycięzcę za „odniesienie sukcesu na 100 – milionowym rynku regionu, którego znaczenie dla Europy rośnie, za skuteczną obronę pozycji w kryzysie i za wykreowanie zauważalnej marki wiodącego producenta farb i lakierów. Będzie on reprezentował nasz kraj na światowym finale konkursu „Ernst@Young World Entrepreneur of the Year”, który odbędzie się wiosną przyszłego roku w Monte Carlo.

Rzeczpospolita 3.12.2009

Herbert Wilhelm Wirth od czerwca jest prezesem siódмого na świecie przedsiębiorstwa produkującego miedź rafinowaną i drugiego pod względem produkcji srebra. Jest absolwentem Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH. W 2002 roku obronił pracę doktorską. Ukończył również studia

podyplomowe z Zarządzania oraz Prawa ochrony środowiska na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego. Od kwietnia 2008 roku do czerwca tego roku był wiceprezesem ds. górnictwa, wcześniej był wiceszefem KGHM Cuprum, a w latach 2002–2006 pracował w biurze zarządu KGHM jako dyrektor ds. nowych przedsięwzięć. Obejmując fotel prezesa KGHM zapowiedział kontynuację dziesięcioletniej strategii dla koncernu przyjętej w lutym tego roku. Jednym z jego najbardziej ambitnych elementów jest zakup zagranicznego złoża rudy czerwonego metalu, które ma pozwolić lubińskiemu koncernowi dołączyć do ścisłej czołówki producentów.

Interia.pl 3.12.2009

Rafał Maciejewicz jest absolwentem Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki AGH. Od grudnia 2006 roku pełni funkcję dyrektora Sprzedaży i Kanalu Partnerskiego, Europa Północno-Wschodnia – Adobe Systems. Od 2003 do 2006 roku był kierownikiem Sprzedaży Oprogramowania w IBM Polska, a od 2000 do 2002 roku pełnił funkcję dyrektora sprzedaży, prezesa zarządu w Gemplus Polska. Wcześniej pracował w Solidex SA. W grudniu 2009 roku został powołany na członka Rady Nadzorczej w Zarządzie Es-System SA.

✉ Małgorzata Krokoszyńska

Baza fotografii AGH

Zapraszam do odwiedzania bazy fotografii AGH. Strona została uruchomiona podczas jubileuszu 90-lecia uczelni, można tam znaleźć wszystkie fotografie jubileuszowe jak i wiele innych.

Strona otwiera się dynamicznym banerem, który prezentuje 5 najbardziej aktualnych albumów z fotografiami z ostatnich wydarzeń w AGH. Otwierając zakładkę „albumy” znajdą Państwo kilkanaście ostatnio dodanych albumów (album to zbiór fotografii wykonanych

podczas jednego wydarzenia lub fotografii dotyczących konkretnej rzeczy). Z lewej zaś strony pojawi się okno z kategoriami jakie do tego momentu utworzono w bazie (kategoria to zbiór albumów tematycznie ze sobą powiązanych). I tak w kategoriach, które do tego momentu zostały utworzone w bazie (7 grudnia 2009), znaleźć można: fotografie z inauguracji roku akademickiego, promocji doktorskich, uroczystości barbórkowych i dnia hutnika, dnia edukacji narodowej jak również

z uroczystych posiedzeń Senatu AGH związanych z nadaniem godności doktora honorowego AGH i profesora honorowego AGH. W kategoriach uwzględniono także sport i działalność studenckiego ruchu naukowego. Nie zabrakło również osobnej kategorii dla lokomotywy, która w roku jubileuszowym stanęła przy paw. B-5. Oczywiście życie jest dynamicznym tworem, dlatego kategorii będzie przybywało. Narzędziem ułatwiającym poruszanie się po bazie zawierającej w dniu 7 grudnia 2009 ponad 6500 fotografii, jest zakładka „szukaj”, pozwalająca poprzez wprowadzenie słów kluczowych odnaleźć konkretny album. Przyda się też na pewno zakładka „ulubione”, gdzie każdy użytkownik może umieszczać fotografie, które przypadły mu do gustu i których nie będzie musiał później szukać w całym zasobie bazy. Szczegółową pomoc w poruszaniu się po stronie odnajdziecie Państwo w zakładce „instrukcja”.

Jak do tej pory najstarsze umieszczone w bazie fotografie pochodzą z 2003 roku (moment zakupu do Biuletynu Informacyjnego Pracowników AGH pierwszego aparatu cyfrowego). Planowane jest jednak uzupełnianie zasobu bazy o fotografie wykonywane na kliszach fotograficznych jak również planuje się poszerzenie bazy o fotografie archiwalne związane z życiem uczelni.

Życzę miłego oglądania i odnajdywania się na fotografiach umieszczonych w bazie.

✉ Zbigniew Sulima

Wizerunek AGH w mediach

(część III)

Kwestia zaplanowanego i skutecznego budowania pozytywnego wizerunku uczelni w mediach nie jest zadaniem łatwym. Zagadnienie to jest bowiem na tyle szerokie, iż bez szczegółowej i przemyślanej strategii, trudno o pełen sukces. Pewne jest jedno: znaczenie dobrego PR w przypadku tak dużej instytucji jak AGH, jest nieocenione.

Kolejny z artykułów poruszających kwestię wizerunku naszej uczelni w mediach chce poświęcić kwestii niezwykle istotnej, lecz często przez polskie uczelnie jeszcze niedocenianej: tworzeniu własnych treści w Internecie i tzw. nowym mediom. O tym, jak skutecznym kanałem komunikacji, zwłaszcza z młodymi ludźmi, może być sieć, nie trzeba nikogo przekonywać. Wiedzą to również zapewne szkoły wyższe, a jednak większość z nich wciąż nie rozwija tej prostej, efektywnej i skutecznej metody promowania własnych osiągnięć. Nie wglębiając się za bardzo w analizę przyczyn tego stanu rzeczy, powiedzmy sobie otwarcie – Akademia Górniczo-Hutnicza nie może sobie pozwolić na nie podejmowanie działań w tej materii. Dlatego też powstał plan profesjonalnego i zsynchronizowanego „uruchomienia” najpopularniejszych społecznościowych narzędzi internetowych w celu stworzenia spójnego i ciekawego wizerunku naszej uczelni w sieci.

YouTube, Facebook i Twitter na początek

Kiedy w 2007 roku zaprezentowano nową stronę internetową AGH, nastąpiła znaczna poprawa zarówno jej warstwy wizualnej, jak i merytorycznej. Wiele dobrego wniósł także SIW (System Identyfikacji Wizualnej), który uporządkował m.in. kwestię logotypu i godła, ale także wiele innych spraw, takich jak chociażby podstrony wydziałów i pozostałych jednostek. Zbliżający się rok ma być kolejnym (mniejszym, ale również ważnym) krokiem w kierunku profesjonalizacji naszej obecności w Internecie.

Swoje kanały na YouTube, profile na Facebooku i konta na Twitterze ma większość wiodących uczelni na świecie. Niektóre z nich, zawierające wręcz gigabajty treści, odwiedzane są przez tysiące użytkowników niemal z całego świata. Kilka polskich uczelni również wykorzystuje te kanały dotarcia, uatrakcyjniając tym samym swój wizerunek i dywersyfikując metody nawiązania kontaktu, zwłaszcza z młodzieżą. Można bowiem zadać retoryczne pytanie: gdzie kandydat na studia poszukuje informacji o wymarzonej

uczelni? Wszyscy wiemy, że Internet (a ściślej rzecz ujmując głównie trzy wymienione powyżej aplikacje, a także Google i Wikipedia) jest tu w ściślejszej czołówce, stąd tak istotne jest profesjonalne i adekwatne dla grupy docelowej „zaprezentowanie się” uczelni i budowanie dialogu z realnym człowiekiem.

Do tej pory, oficjalnie, AGH nie było obecne w tych niezwykle popularnych kanałach internetowych. To, że taka aktywność jest niezbędna, pokazuje przykład YouTube'a, gdzie po wpisaniu w okno wyszukiwarki frazy „AGH” otrzymamy treści dalece odbiegające od tych, jakie chcielibyśmy otrzymać myśląc o poważnej, nowoczesnej uczelni technicznej. Zmienić to ma własnie oficjalny kanał Akademii Górniczo-Hutniczej w najpopularniejszym na świecie serwisie społecznościowym. Rozpoczęto prace nad produkcją i zbieraniem już nakręconych materiałów filmowych związanych z naszą uczelnią. Pozwoli to, być może, już w niedalekiej przyszłości zmienić obraz AGH w YouTube, który obecnie, jak już wspominałem, jest niezadowolający. Filmy ukazujące ciekawe doświadczenia naukowe, nasze laboratoria i badania, aktywność

studentów czy wydarzenia z życia uczelni, mogą okazać się prawdziwym wizerunkowym strzałem w dziesiątkę.

Równocześnie uruchomić chcemy także oficjalny mikroblog AGH na Twitterze lub/i Blipie oraz konto na Facebooku, którego posiadanie stało się już w wielu uczelniach na zachodzie immanentnym elementem kształtowania relacji ze studentami, absolwentami, kandydatami na studia oraz wszystkimi tymi, którzy w jakikolwiek sposób utożsamiają się z daną marką/społecznością/organizacją. Konto to będzie wypełnieniem luki i „zagospodarowaniem przestrzeni”, która powstała w największym tego typu medium w światowym Internecie. Z kolei idea zamieszczania informacji z życia uczelni na mikroblogu, jest odpowiedzią na potrzebę docierania z informacjami o AGH do jak najszerszego grona – Twitter czy Blip mają bowiem w wielu kręgach pozycję medium o ogromnym znaczeniu, wzmacniając wiarygodność przekazu i znacząco uatrakcyjniając go (np. poprzez sieć odpowiednich podlinkowań, dodawanych do informacji zdjęć czy multimediów).

Zadziałajmy wspólnie

Choć wprowadzanie treści i główny ciężar ich kreowania spoczywać ma na pracownikach rzeczniku prasowym oraz pracownikach Zespołu ds. Informacji i Promocji, trzeba jasno zaznaczyć, że skuteczne wprowadzenie nowych mediów spod znaku AGH będzie o wiele ciekawsze i pełniejsze, jeśli do ich współtworzenia włączy się jak najszersze grono ludzi związanych z naszą uczelnią – pracownicy naukowcy, studenci, kierownicy jednostek. Słowem: każdy, kto ma odrobinę czasu i dobry pomysł. Wystarczy „podesłać” interesującego newsa, dobre zdjęcie czy własnoręcznie nakręcony film związany z tematyką uczelnianą, aby pomóc budować np. kanał AGH w serwisie YouTube. Mam wielką nadzieję, że o tym, iż warto włączyć się w taką współpracę, przekonają się Państwo już niedługo.

 Bartosz Dembiński
Rzecznik Prasowy AGH

Nagrody im. Profesora Władysława Taklińskiego 2009

Jury Konkursu o Nagrodę im. Profesora Władysława Taklińskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie dydaktyki w 2008 roku przyznało następujące nagrody:

- Nagrodę I stopnia dla prof. dr. hab. inż. Wojciecha Mitkowskiego z Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki
- Nagrodę II stopnia dla prof. dr. hab. Janusza Adamowskiego z Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej
- Nagrodę III stopnia dla dr. inż. Ireneusza Suligi z Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej

(Nie)pełnosprawny student

W dniu 20 listopada 2009 odbyło się w Krakowie ogólnopolskie seminarium naukowe pt. „Społeczność akademicka wobec studentów niepełnosprawnych. Źródła sukcesów i porażek integracji społecznej i aktywności zawodowej”. Na zjeździe zorganizowanym przez Katedrę Socjologii Ogólnej i Antropologii Społecznej Wydziału Humanistycznego AGH debatowali socjologowie oraz specjaliści w zakresie polityki społecznej i pedagogicy z wielu ośrodków akademickich. Przyczynek do dyskusji stanowiły świeżo zrealizowane w AGH badania dotyczące społeczności studentów niepełnosprawnych.
Szczegóły na: www.wh.agh.edu.pl/seminarium/

W ponad 8 godzinnych obradach złożonych z 3 sesji tematycznych uczestniczyli badacze i studenci z: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Wyższej Szkoły Europejskiej w Krakowie, a także goście z: Uniwersytetu Zielonogórskiego, Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej i Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu, Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, a także Wyższej Szkoły Zarządzania i Informatyki w Rzeszowie. Nie zabrakło też praktyków z Uniwersytetu Łódzkiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Uniwersytetu Papieskiego JP II i Politechniki Śląskiej, którzy w codziennej pracy stykają się z problemami niepełnosprawnych.

Edukacja szansą na zatrudnienie

Dyskusja w części naukowej ogniskowała się wokół aspiracji zawodowych niepełnosprawnych studentów, ich sytuacji na rynku pracy, dotykając również sfery edukacji, jako pomostu do integracji społecznej. Choć w wielu wystąpieniach pojawiały się dane o tym, że obecnie w Polsce studiuje zaledwie około 1,2% niepełnosprawnych, jeśli spojrzeć na ten fakt w kontekście wzrostu tej liczby o 1% na przestrzeni niecałej dekady, okazuje się że określenie student i niepełnosprawny coraz częściej mogą iść w parze. Natomiast wysokospecjalistyczna edukacja wydaje się jedyną szansą na pracę samodzielne utrzymanie. Jak dowodzili m. in. Karolina Smoczyńska i Paweł Wolski z warszawskiej SWPS, posiadane wykształcenie wyższe pozwala osobom, nawet po nagłym nabyciu niepełnosprawności, utrzymać dotychczasowe stanowisko pracy, w innym wypadku często są one skazane na wykonywanie prac prostych, jeśli w ogóle znajdując zatrudnienie. Jednak z drugiej strony wszyscy prelegenci postulowali głębokie zmiany już na poziomie szkół gimnazjalnych i pogimnazjalnych, które będąc nieprzystosowane zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i w kwestii rozeznania specyficznych potrzeb niepełnosprawnych, uniemożliwiają dalszy

rozwoj. Przebudowa instytucjonalna i mentalnościowa wydaje się niezbędna, ponieważ jak udowodniła Magdalena Szklarzyk z AGH na przykładzie analizy zjawiska zatrudnienia wspieranego (trenerzy uświadamiali pracodawców, szkolili, a także wspomagali już w samej pracy adresatów programu), wdrożenie odpowiedniej polityki może doprowadzić do skutecznej aktywizacji zawodowej, nawet osób z niepełnosprawnością intelektualną, która jak się wydaje ma charakter najdotkliwiej wykluczający.

Integracja lub interwencja

Na podsumowującym panelu dyskusyjnym byli obecni pełnomocnicy rektorów ds. studentów niepełnosprawnych: z UJ, AGH, UZ, a także przedstawiciele: Uniwersytetu Śląskiego i Adama Mickiewicza oraz Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego. Okazało się, że wśród nich pojawiły pewne różnice w postrzeganiu systemu wsparcia studentów niepełnosprawnych. Starły się dwie koncepcje, po pierwsze większego zaangażowania po stronie uczelni, która ułatwia dostęp do materiałów dydaktycznych, ale także organizuje inne aktywności pozanaukowe (zajęcia sportowe, imprezy kulturalne). Druga perspektywa miała charakter bardziej interwencyjny: punkt ciężkości został przeniesiony na aktywność samego studenta, a rola instytucji sprowadzona do reagowania na problemy, z którymi sam niepełnosprawny nie jest w stanie sobie poradzić. Wydaje się, że model szerszy zyskał większe poparcie, przy pełnej zgodzie, że te działania w żadnym razie nie mogą mieć charakteru wyręczania podbudowanego litością.

Diagnoza drogą do poprawy

Motorem całej seminaryjnej dyskusji stały się badania dotyczące sytuacji życiowej niepełnosprawnych i warunków studiowania w AGH. Zrealizował je młody zespół z WH, pod kierunkiem prof. Gąciarz na przełomie roku akademickiego 2008/2009. Zrealizowano 193 wywiady kwestionariuszowe z udziałem ankietera i 12 wywiadów pogłębionych. Była to swego rodzaju kontynuacja podobnej

diagnozy z lat 2001/2002. W ramach artykułu nie sposób przedstawić całości wyników, w tym celu opublikowana zostanie książka, jednak wnioski są dość optymistyczne. Studenci niepełnosprawni oceniają swoje warunki mieszkaniowe jako dobre lub bardzo dobre. Blisko połowa z zapytanych określa swoją sytuację finansową jako dobrą. Co ciekawe mimo, że zapytani to większości studenci dzienni, 59% deklaruje podjęcie jakiegokolwiek pracy w roku 2008. Należy zaznaczyć, że badanie dotarło do osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (w większości były to osoby o stopniu: umiarkowanym i lekkim).

Jest klimat

Jeśli chodzi o kontakty towarzyskie tych osób, 76% z nich zadeklarowało, że w trakcie studiów zaprzyjaźniło się z 5 lub większą liczbą osób, choć jednocześnie ważniejsze dla nich są kontakty z rodziną i znajomymi z poza uczelni. Nasi respondenci swój wolny czas spędzali głównie korzystając z Internetu (to ważne dla nich źródło informacji), na imprezach, w kinie i na koncertach, rzadziej przed telewizorem, a okazjonalnie w teatrach lub muzeach.

Niepełnosprawni studenci AGH są raczej mało aktywni w organizacjach pozarządowych, choć z drugiej strony większość z nich wie, do jakiej organizacji powinni się zwrócić o pomoc na uczelni lub poza nią. Inwestują oni za to czas we własny rozwój. Ponad połowa korzystała w trakcie studiów z dodatkowej oferty edukacyjnej (kursy językowe, praktyki zawodowe, szkolenia), a niespełna 10% respondentów studiuje drugi kierunek.

Przystosowanie uczelnianej infrastruktury, też oceniane jest generalnie dobrze, chociaż znaczna część respondentów nie widzi potrzeby specjalnego traktowania i nie korzysta z udogodnień. Jeśli chodzi o sam klimat studiowania, mały odsetek respondentów doznał jakiejś przykrości ze strony otoczenia związanej z niepełnosprawnością, jednak może to być związane z tym, że respondenci nie zawsze ujawniają swoją niepełnosprawność, jeśli nie jest widoczna. Taka strategia „zarządzania niepełnosprawnością” dała się zauważyć zwłaszcza we wspomnianych wywiadach pogłębionych. Pozytywne tendencje nie zwalniają z dalszej debaty i szukania praktycznych rozwiązań, aby w mury uczelni mogli kiedyś zawitać nie tylko najaktywniejsi i najsprawniejsi z niepełnosprawnych.

✉ Paweł Rozmus

Całą stropu nie podeprzesz!

SYLWETKA: Górnicze życie prof. Adama Klicha

Z profesorem Adamem Klichem rozmawiam w jego gabinecie na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Robotyki AGH. W tym budynku i gabinecie profesor przepracował prawie 50 lat.

Jak przystało na specjalistę od maszyn kopalnianych, pokój pełen jest górniczych pamiątek. Na ścianach wiszą górnicze szpady i toporki, na biurku stoi górnicza lampka, a ze stołu konferencyjnego spogląda na nas figurka św. Barbary – patronki górników.

W takiej scenografii prof. Klich rozpoczyna opowieść o swoim życiu, od samego początku związanego z górnictwem. Urodził się w Grybowie w grudniu 1927 roku. Jego ojciec był inspektorem szkolnym i zgodnie z kontraktem co cztery lata zmieniał miejsce pracy, przenosząc się do kolejnego miasta powiatowego. W Brzesku poznał moją mamę i tam się ożenił. W Grybowie urodziłem się ja i mój brat. Potem ojciec pracował w Jaśle, a na końcu osiadł w Wieliczce – mówi profesor. W tym właśnie mieście upłynęło dzieciństwo i młodość Adama Klicha, a ciągły kontakt z tamtejszą kopalnią sprawił, że po maturze zdecydował się podjąć studia na Wydziale Górniczym krakowskiej AGH.

Uczyli nas wspaniali profesorowie. Taki np. prof. Gołąb, opisując granice funkcji, zwykł mawiać: „Są granice zamknięte i otwarte, tak jak nasza granica wschodnia i zachodnia”. A przypomnę,

że był rok 1946... – śmieje się prof. Klich. Na trzecim roku studiów prof. Zygmunt Kawecki (również wielczanin, razem dojeżdżali na uczelnię) zaproponował Adamowi Klichowi prowadzenie części zajęć. Tak zaczęła się ich wieloletnia współpraca naukowa i dydaktyczna.

Jednak pierwszą pracę zawodową Adam Klich podjął nie na uczelni, a w krakowskim oddziale Biura Projektów Górniczych w lipcu 1950 roku. – Robiliśmy tam bardzo ciekawe rzeczy. To był okres gwałtownego rozwoju polskiego górnictwa. Z kilkudziesięciu milionów ton wydobycia rocznie doszliśmy do prawie 200 mln, a Biura Projektów Górniczych wykonywały całą masę wartościowych projektów – podkreśla profesor.

Pierwszym zadaniem, w jakim uczestniczył, było opracowanie tzw. centralnego sterowania transportem podziemnym w kopalni. – Jeden z wiceministrów przywiózł ten pomysł ze Związku Radzieckiego i zaraził nim profesorów Kaweckiego i Dudka. Chodziło o to, by kopalniany dyspozytor mógł śledzić na bieżąco, gdzie znajduje się pociąg z wagonikami i za pomocą telefonu mógł nim sterować. Wykonaliśmy taki system dla kopalni „Polska”. Gdy kilka lat później odwiedziłem ją przy okazji zupełnie innych spraw, zapytałem, jak sprawuje się zaprojektowany przez nas układ. Wtedy pewien sztygar, który mnie oprowadzał, odpowiedział z całą powagą: „Wie pan,

wcale nam to nie przeszkadza...” – śmieje się profesor.

W 1954 roku prof. Kawecki zaproponował Adamowi Klichowi podjęcie pracy na uczelni. Mimo wahań (praca w BPG była bardzo ciekawa, a poza tym znacznie lepiej płatna), zdecydował się na przejście na AGH, do Katedry Maszyn i Urządzeń Górniczych. Od tego momentu przez ponad 50 lat kariera zawodowa prof. Klicha związana była z Akademią Górniczo-Hutniczą. Tu zrobił doktorat i habilitację, został docentem i profesorem. Przez trzy kadencje był prodziekanem. Pełnił też funkcję zastępcy dyrektora, a potem dyrektora Instytutu Maszyn Górniczych, Przeróbczych i Automatyki. Gdy instytut podzielił się na katedry, prof. Klich objął kierownictwo Katedry Maszyn i Urządzeń Górniczych i Utylizacji Odpadów. Na emeryturę przeszedł w 1998 roku.

Bardzo lubiłem dydaktykę. Kochałem wykladać, pracować ze studentami, a bezpośredni kontakt z młodzieżą dawał mi olbrzymią satysfakcję. Drugi nurt mojej pracy to badania naukowe. Zajmowałem się górniczym transportem pionowym, a potem maszynami do urabiania i ładowania. Z prof. Kaweckim uruchomiliśmy w trzech kopalniach pierwsze w Polsce wyciągi wielolinowe. Gdy kilka lat temu na pewnej konferencji omawiałem to zagadnienie, wstał przedstawiciel kopalni Marcel i powiedział, że nadal mają tam moje rysunki techniczne wykonane w latach 60! Jeszcze później zajmowałem się kwestiami bezpieczeństwa osób zjeżdżających do kopalni. Do zabezpieczenia wind zastosowaliśmy napędy pirotechniczne stosowane dotychczas w samolotach. Wreszcie trzeci

foto: ZS

kierunek moich działań to współpraca z przemysłem. Uważałem, że konieczny jest kontakt z górniczą praktyką i że nie można zamykać się w murach uczelni. Słynne było wśród nas powiedzenie prof. Zalewskiego namawiającego nas do poświęcenia większej uwagi górniczej praktyce: „Całką stropu nie podeprzesz!” – opowiada prof. Klich. Efektem takiego podejścia było około 70 patentów opracowanych przez profesora. Owocnie rozwijał też współpracę z zagranicznymi ośrodkami. Działał w skupiającym kilkanaście krajów europejskich Forum Katedr Maszyn Górniczych, był nawet jego prezydentem. Był członkiem amerykańskiej organizacji Waterjet Technology Association i niemieckiej Hydromechanisation. Podczas wyjazdów naukowych odwiedził 34 kraje na wszystkich kontynentach.

– W czasie jednej z konferencji w Kanadzie szedłem korytarzem i usłyszałem okrzyk po polsku: „Mój dziekan! Mój dziekan!”. Okazało się, że to jeden z moich studentów, który wyjechał do Kanady i prowadził tam firmę w branży górniczej. Bardzo miło nam się rozmawiało. Zażartowałem sobie mówiąc,

że dobrze się stało, że nie skreśliłem go z listy studentów – śmieje się profesor.

W 1982 roku, równoległe z pracą na AGH, prof. Klich rozpoczął współpracę z biurem konstrukcyjno-badawczym KOMAG w Gliwicach. Pracuje w nim do dziś, obecnie pełniąc funkcję doradcy. Opiekuje się młodą kadram naukową, pomaga jej w zdobywaniu stopni naukowych, recenzuje artykuły i prace naukowe, organizuje konferencje, redaguje fachowe wydawnictwa. Dziś na koncie ma 260 publikacji (w tym cztery książki, cztery skrypty), wypromował około 300 magistrantów i 13 doktorantów.

W swoim aktywnym życiu profesor Klich znajdował czas także na aktywność pozazawodową. – Bardzo lubiłem sport – tenis, narty i pływanie. Brałem udział w zawodach. Mieszkając w Wieliczce, byłem członkiem tamtejszego klubu Wieliczanka. Z pasją graliśmy w tenisa, jeździliśmy na turnieje po całej Polsce – wspomina profesor. Jako nastolatek wziął udział w budowie kortu tenisowego w... podziemiach wielickiej kopalni. Razem z kolegami woził do komory Warszawa taczkami żużel i glinę, z których wykonywano podłoże. Jedyne chyba na

świecie podziemny kort tenisowy stał się prawdziwą atrakcją.

– Tak naprawdę to chyba tenis sprawił, że zacząłem pracować na AGH. W Biurze Projektów musiałem być obecny od 8 do 16. Dochodziły do tego częste wyjazdy w delegacje. Tymczasem na uczelni miałem większą swobodę i mogłem więcej czasu poświęcić na grę – zdradza profesor. Cały czas jeździł też na nartach, pływał i grywał w brydża. Z nart zrezygnował dopiero niedawno, gdy podczas wyjazdu z wnukiem odniósł poważnie wyglądającą kontuzję. Wcześniej wyprawa do Zakopanego podczas zimowych ferii szkolnych wnuka była czymś obowiązkowym.

Mimo że od czasu ukończenia studiów prof. Klich mieszka w Krakowie, nie porzucił ciągle tam stojący dom rodziców. Przyjeżdża tam także syn profesora, Bogdan, polityk, obecnie minister obrony narodowej.

W styczniu ubiegłego roku współpracownicy profesora zorganizowali huczne obchody jego 80. urodzin. W uczelnianej auli zebrali się koledzy, uczniowie, studenci, rodzina, przedstawiciele władz wydziału i uczelni. Obecnych było około 180 osób. – Wielu siedzących na tej sali moich kolegów, dziś już doktorów i profesorów, było przed laty uczniami prof. Klicha i pamięta jego życzliwość wobec studentów, ale też to, że był wymagający. Nie minę się z prawdą, jeżeli powiem że dla wielu tu zgromadzonych jest pan prawdziwym naukowym ojcem – może nieślubnym, ale prawdziwym – powiedział do jubilata prof. Antoni Kalukiewicz, kolega z Katedry Maszyn Górniczych, Przeróbczych i Transportowych.

red. Paweł Stachnik

Tekst ukazał się w „Dzienniku Polskim” dnia 14.11.2009.

Z kart historii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie – część 7

Powojenna dekada

Wycofanie się Niemców z Krakowa i wkroczenie do miasta wojsk 59 armii 1 Frontu Ukraińskiego pod dowództwem marszałka Iwana Koniewa (1897–1973) oznaczało dla krakowian kres najokrutniejszej z wojen, jaką znał świat. Symbolicznym końcem niemieckiej okupacji Krakowa było wywieszenie 18 stycznia 1945 flagi narodowej na

baszcie Senatorskiej na Wawelu, gdzie jeszcze niedawno rezydował generalny gubernator Hans Frank (1900–1946). 15 stycznia, po ostatnim posiedzeniu tzw. rządu Generalnego Gubernatorstwa (GG), Frank pospiesznie opuścił Wawel, udając się najpierw do Łzdebnika, a następnie do Opolą. Władzę w mieście objął Wehrmacht, komisarzem obrony Krakowa

został gen. Wilhelm Koppe (1896–1975). Wieczorem Niemcy spalili archiwa, których nie zdążyli wywieźć. Pożary wybuchły także w magazynach i budynku Akademii Górniczej przy al. Mickiewicza 30, pełniącym funkcję gmachu rządowego, gdzie zniszczono archiwum tzw. rządu GG i gestapo. Ogień podłożony przez Niemców strawił jedną piątą budynku Akademii.

Na tle wielu innych miast Kraków nie ucierpiał znacząco w wyniku działań wojennych i przejścia frontu 1944/1945. Wbrew radzieckiej, a potem PRL-owskiej

propagandzie, nie była to jednak zastuga genialnego manewru wojskowego marszałka Koniewa, służącego ocaleniu zabytkowego miasta, które miało zostać zniszczone przez okupanta w wyniku walk lub wysadzone, gdyby nie było szans na jego utrzymanie. W rzeczywistości Kraków miał być zdobywany tak samo, jak każde inne miasto znajdujące się na szlaku bojowym Armii Czerwonej. Niemcy nie bronili Krakowa, ale wycofali się z niego, do czego zmusiła ich dramatyczna sytuacja na froncie, jaka wytworzyła się w okolicy Krakowa, i konieczność skupienia sił na obronie niezwykle ważnego dla niemieckiego przemysłu wojennego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W podobny sposób, tj. praktycznie bez walki, Niemcy oddali Łódź, największe wówczas miasto w Polsce, przez które front przetoczył się błyskawicznie, czy większość miast aglomeracji śląskiej oraz mniejszych miast w Małopolsce. Również pod względem zaminowania Kraków nie został potraktowany przez niemieckich saperów w sposób wyjątkowy. Tak jak w innych miastach zaminowano przede wszystkim obiekty o znaczeniu strategicznym z wojskowego punktu widzenia: mosty, wiadukty, elektrownię, gazownię, sieć wodociągową, lotnisko w Rakowicach. Rzekome opracowanie niemieckich planów przez sowieckich wywiadowców i współpracujących z nimi polskich komunistów, a później przecięcie przez sowieckich saperów centralnego kabla, a tym samym unieszkodliwienie min i ocalenie Krakowa było jednym z elementów mitu „wyzwolenia”, stworzonego na użytek komunistycznej propagandy.

Pierwsze miesiące 1945 pracownicy i studenci Akademii Górniczej poświęcili

na doprowadzenie głównego gmachu uczelni do stanu używalności. Tzw. rząd GG pozostawił po sobie zdemolowane sale, porozbijane meble, a w piwnicach składy amunicji. Wszędzie było pełno papierów, książek, stopy rupieci i góry akt urzędowych. Mienia, które mogło być przydatne uczelni, strzegła Milicja Akademicka, którą Akademia Górnicza zorganizowała, podobnie jak Uniwersytet Jagielloński, dla ochrony przed szabrownikami. W lutym i w marcu rektor i administracja Akademii urzędowali w Bibliotece Jagiellońskiej, podczas gdy stopniowo uruchamiano poszczególne pomieszczenia w gmachu głównym (m.in. burzono ściany podstawione przez Niemców, zamieniających sale wykładowe na w biura). Rektorem uczelni był prof. Walery Goetel (1889–1972), wybrany na to stanowisko jeszcze w 1939. Uroczysta inauguracja pierwszego po wojnie roku akademickiego odbyła się 6 kwietnia 1945. Zajęcia na I i II roku rozpoczęły się bezpośrednio po inauguracji. Naukę prowadzono według przedwojennych programów. Władze uczelni postanowiły stopniowo organizować zajęcia, by od 1 października 1946 rozpocząć normalny rok akademicki. Do tego czasu zdołano odbudować spalone piętro gmachu głównego od zachodu i oddać w stanie surowym odbudowaną spaloną część od południa i wschodu, przy czym nadbudowano jedno piętro, powiększając liczbę pomieszczeń. W gmachu urządzono laboratorium chemii fizycznej, chemii ogólnej, fizyki, mineralogii i petrografii oraz geologii ogólnej. Przeprowadzono remont uszkodzonego przez pożar centralnego ogrzewania i poważnie uszkodzonych instalacji wodnych, gazowych i większości elektrycznych. Wykonano gruntowny

remont zniszczonej przez Niemców bramy przy ul. Gramatyka 10, a także budynku podgórskiego przy ul. Krzemionki 11, odzyskano też budynek laboratorium maszynowego.

Przez kilka miesięcy Akademia Górnicza udzielała gościny organizującej się w Krakowie Politechnice Śląskiej. 1 czerwca 1945 uruchomiła ona w gmachu przy al. Mickiewicza 30 cztery wydziały: Chemiczny, Elektryczny, Inżynierii Budowlanej i Mechaniczny, przyjmując 1200 studentów. Do Gliwic Politechnika Śląska przeniósł się 1 października 1945.

W tym samym roku Akademia Górnicza wzbogaciła się o dwa wydziały politechniczne – Architektury oraz Komunikacji – założone głównie przez uczonych warszawskich, którzy wypędzeni z Warszawy po upadku powstania znaleźli schronienie w Krakowie. W 1947 wydziały te uzyskały samodzielność organizacyjną i finansową, przekształcając się w Politechnikę Krakowską (formalnie działającą jako odrębna uczelnia od 1954). Inicjatorem powołania wydziałów politechnicznych był Izydor Stella-Sawicki (1881–1957), inżynier, statyk i konstruktor, profesor budownictwa i inżynierii na Wydziale Hutniczym Akademii Górniczej i dziekan tego wydziału w latach 1937–1939, wykładowca w Katedrze Budownictwa i Inżynierii. W 1946 został prorektorem Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej, a jednocześnie kierował Katedrą Statyki Budowli i Wytrzymałości Materiałów.

Na I rok studiów zaraz po wojnie, zapisało się 2600 studentów, czyli ponad trzykrotnie więcej niż w 1939. Jednocześnie Akademia uruchamiała coraz to nowe kierunki i specjalności hutnicze i techniczne, otwierała nowe wydziały i katedry. W 1946 powstały

Powojenny Kraków, lata 40., fot. Hermanowicz, wł. MHK

Kraków w latach 50., fot. H. Hermanowicz, wł. MHK

Ocena strat w 1945, w: *50 lat Akademii Górniczo-Hutniczej w fotografii*, Kraków 1969, s. [65]

Wydziały Geologiczno-Mierniczy i Elektromechaniczny, a potrzeby rozwijającego się górnictwa surowców skalnych skłoniły władze uczelni do uruchomienia Wydziału Mineralnego, przekształconego w 1951 w Wydział Ceramiczny. Również w 1951 powstał przez odłączenie się z pionu hutniczego Wydział Odlewniczy, a Geologiczno-Mierniczy przekształcił się w Wydział Geologiczno-Poszukiwawczy i Geodezji Górniczej. Wydział Elektromechaniczny uległ w 1952 podziałowi na: Wydział Maszyn Górniczych i Hutniczych oraz Wydział Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej. W roku akademickim 1951/1952 uczelnia liczyła już siedem wydziałów, a w 1954 wprowadziła jednolitą studia pięcioletnie. Od 1953 budowała

kolejne pawilony naukowe i dydaktyczne pomiędzy ul. Rejmona i ul. Czarnowiejską. Zmiana charakteru uczelni znalazła wyraz w jej nazwie – 30 czerwca 1949 w miejsce Akademii Górniczej powołano rozporządzeniem Rady Ministrów z 30 maja 1949, Akademię Górniczo-Hutniczą. Nazwę uczelni zmieniono na podstawie wewnętrznej uchwały już w 1947 roku.

Uruchamianie nowych kierunków studiów miało służyć dostosowaniu uczelni do przyjętych założeń gospodarczych, polegających na uprzywilejowaniu polityki industrializacji. Władze planowały budowę kilkuset zakładów przemysłowych, rozwój hutnictwa, górnictwa, przemysłu maszynowego, chemicznego. Wprowadzany system gospodarczy był wzorowany na rozwiązaniach sowieckich, a główną jego cechą było

Korytarz Akademii Górniczej po opuszczeniu przez Niemców, w: *50 lat Akademii Górniczo-Hutniczej w fotografii*, Kraków 1969, s. [64]

podporządkowanie gospodarki celom politycznym. Zasadniczym narzędziem sprawowania kontroli nad procesami gospodarczymi przez partię był system planów gospodarczych, jednak tylko pierwszy z nich, plan trzyletni 1947–1949, został w pełni wykonany, plan sześcioletni 1950–1955 i kolejne pięcioletki były wielokrotnie zmieniane i tylko częściowo realizowane.

Sztandarową budową realizowaną w ramach planu sześcioletniego był kombinat metalurgiczny w Nowej Hucie. Pomysł jego budowy powstał już w 1945, a polscy specjaliści myśleli o budowie huty produkującej stal w ilości 0,5–0,75 mln t/r. Jednak o ostatecznej skali huty przesądził arbitralnie Józef Stalin (1878–1953), podnosząc jego wielkość produkcyjną do 1,5 mln t. Stalin uważał,

Fronton gmachu głównego AGH, widoczny brak pomnika św. Barbary na dachu oraz rzeźb górników i hutników przy wejściu, lata 1945–1955, fot. Hermanowicz, wł. MHK

Gmach główny AGH, lata 1945–1955, fot. Hermanowicz, wł. MHK

Wizyta prezydenta Bolesława Bieruta na budowie Nowej Huty w 1952, niesygn., olej, płótno, 80 x 110 cm, ok. 1954, wł. MHK

że hutnictwo powinno wyprzedzać wszystkie inne dziedziny gospodarki, a ZSRR pod względem produkcji stali prześcignie USA, czym zapewni sobie przewagę w rywalizacji gospodarczej. Budowę Huty im. Lenina rozpoczęto w lutym 1949. AGH miała stanowić główne zaplecze naukowe dla powstającego kombinatu.

Przez pierwsze lata po zakończeniu wojny (do 1948) stosunek nowej władzy do świata nauki nie był konfrontacyjny, ale raczej nastawiony na odbudowę nauki. Tendencja do ograniczenia niezależności szkół wyższych została po raz pierwszy sformułowana w dekreście z 28 października 1947, który jednak nie wszedł w życie. Autonomię odebrała uczelniom ustawa o szkolnictwie wyższym z 15 grudnia 1951. Według jej zapisów, rektora powoływał na czas nieokreślony minister, podobnie jak dziekanów, z tym że na wniosek rektora. Senaty zostały pozbawione resztek samodzielności. Organem zwierzchnim była Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, której członkowie byli mianowani przez premiera, a zatwierdzani przez Biuro Polityczne PZPR. Karierę w nauce ułatwiały liczne formalne stopnie, tytuły i stanowiska, bowiem w opinii władz ministerialnych i partyjnych, od dokonań merytorycznych bardziej liczyły się dokonania organizacyjne i członkostwo w PZPR. Uczelni UJ i AGH, którzy nie spełniali kryteriów ideologicznych, byli pozbawiani prawa do prowadzenia wykładów lub przenoszani do innych uczelni.

Nowe ustawodawstwo stworzyło ramy prawne i instytucjonalne pozwalające PZPR na kierowanie uczelniami. Organizacje partyjne stały się organami uczelni, których zadaniem było

usuwanie „kulaków nauki” i przejawów obecności „starego ducha”, w myśl idei „chwasty wytrzebimy, Polskę przeoramy”. Uczelnie miały zmienić się w stalinowskie zakłady produkcyjne, kształcące według z góry określonych metod i wskaźników, kadry dla komunistycznej gospodarki i administracji. Uczelnie techniczne miały stać się rodzajem szkół zawodowo-produkcyjnych i zajmować się „planową produkcją studentów”. W czerwcu 1949 rektor Goetel wezwał uczelnie techniczne, by stały się „fabrykami inżynierów”, zgodnie z sowiecką zasadą „nauka bliżej życia”. Ideę tę wspierał kolejny rektor AHG (od 1951) Zygmunt Kowalczyk (1908–1985).

Ze względów politycznych los akademii dość długo pozostawał niepewny. Uczelnie była coraz baczniej obserwowana przez władze i coraz

Budowa hali walcowni Huty im. Lenina, 1950, fot. H. Hermanowicz, wł. MHK

krytyczniej oceniana przez komunistów. Pierwszy tego sygnał dano już podczas inauguracji roku akademickiego w kwietniu 1945, kiedy przedstawiciele władzy zarzucili profesorom małą aktywność, zachowawczość i reakcyjność. Ostrzegali, że jeśli ta postawa się nie zmieni, przeniosą Akademię na Śląsk – do Katowic lub Gliwic. Fakt, że ostatecznie tak się nie stało jest rezultatem uporu i dobrych politycznych kontaktów rektora Goetla, który był członkiem koalicyjnego Stronnictwa Demokratycznego. Zaprosił prezydenta Bolesława Bieruta (1892–1956) na Barbórkę do Krakowa i podczas tej wizyty usilnie starał się przekonać władze, że rozwój krakowskiej uczelni służy rozwojowi górnictwa i hutnictwa w Polsce. Roztoczył też przed ministrami wizję rozbudowy AG na sąsiadujących z uczelniami terenach wolnych od zabudowy. Zrobił to tak sugestywnie, że Bierut skomentował: „No cóż, wobec tego, czego dokonali już pracownicy Akademii Górniczej, musimy budować”. Bierut powierzył tę sprawę wicepremierowi, ministrowi przemysłu i handlu Hilaremu Micowi (1905–1974), jednemu z realizatorów wprowadzania modelu gospodarki opartego na wzorach sowieckich. Po tym jak rektor rozwinął przed nim plany rozbudowy, powiedział: „Ależ pan chce całe miasto budować, panie rektorze!” W taki sposób zapoczątkowano dyskusje, które miały doprowadzić do zatwierdzenia i realizacji wielkiego planu rozbudowy Akademii.

✉ Anna Biedrzycka

Po 70. latach od barbarzyńskiej akcji „Sonderaktion Krakau” wymierzonej w profesorów krakowskich uczelni – 6.11.1939

Słowo wstępne

Zachęcony przez moich śp. rodziców oraz mojego nauczyciela śp. Prof. S. Takuskiego do pamiętania o ofiarach niemieckiego okrucieństwa w trakcie II wojny światowej,

prof. A. Tajduś w dniu 28.10.2009 r. w trakcie uroczystości poświęconej upamiętnieniu profesorów – ofiar *Sonderaktion Krakau*. Wyżej wymieniona wystawa była eksponowana przed Aulą A-0, obecnie znajduje się w Bibliotece

w swoich zamiarach związanych z narodem polskim, dążył w pierwszym rzędzie do wyniszczenia inteligencji polskiej. Dał temu wyraz m.in. w dniu 22 sierpnia 1939, podczas odprawy wyższych dowódców wojskowych. Według gen. Fedora von Bocka, Führer III Rzeszy zażądał wówczas likwidacji **polskiej warstwy kierowniczej, a szczególnie polskiego duchowieństwa** [6]. Dnia 8 września 1939 Reinhard Heydrich, odpowiedzialny za akcję wymierzoną w polską inteligencję, stwierdził: „**ludzi należy rozstrzeliwać lub usuwać natychmiast, bez dochodzeń. Szlachta, duchowieństwo i Żydzi muszą być zlikwidowani**” [6].

Zamach na krakowskich Profesorów i czeskich Studentów na początku II Wojny Światowej

Okupacyjne władze niemieckie w dniu 6 listopada 1939 bezpośrednio zaatakowały krakowskie środowisko naukowe. Aresztowano 183 pracowników naukowych, w tym 21 z naszej uczelni. Aresztowani profesorowie [5] zostali przewiezieni do niemieckiego więzienia w Breslau (Wrocław), a następnie 28 listopada 1939 do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Obóz ten powstał w 1936 roku na terenie wioski olimpijskiej po zakończeniu letnich igrzysk olimpijskich w Berlinie [8].

Równoległe do prześladowania krakowskich uczonych Niemcy rozprawili

for. ZS

Zdjęcie 1. Złożenie kwiatów i zniczy pod tablicą upamiętniającą ofiary *Sonderaktion Krakau* przez studentów AGH uczestników Podróży Studyjnej 2009 – 28.10.2009.

wielokrotnie organizowałem pobyty naszych studentów w byłych niemieckich obozach koncentracyjnych na terenie Niemiec i Austrii. W roku 2008 podjąłem decyzję o zorganizowaniu kolejnej podróży studyjnej dla upamiętnienia 70-tej rocznicy *Sonderaktion Krakau*. Zachęcony przez świadka historii – więźnia niemieckich obozów koncentracyjnych – profesora H. Pierzchałę, listę trzech byłych niemieckich obozów koncentracyjnych – Sachsenhausen, Dachau, Mauthausen-Gusen – uzupełniłem o Buchenwald. W podróży studyjnej (3-17.09.2009) wzięły udział 44 osoby. Przebieg tej podróży studyjnej dokładnie zrelacjonowano już w artykułach autorstwa D. Osińskiego i Z. Sulimy – Biuletyn 20/21-2009, K. Klimowicza – Biuletyn 23-2009 oraz A. Sokólskiej i P. Bobrowskiego – BIS – listopad 2009. Dokumentację fotograficzną z ww. wyprawy opracował i przygotował zespół pod kierownictwem T. Lachowicza, korzystając z materiałów archiwalnych profesora H. Pierzchały oraz zdjęć Z. Sulimy.

Uroczystego otwarcia tej wystawy – „Śladami Profesorów aresztowanych w *Sonderaktion Krakau*” dokonał Rektor

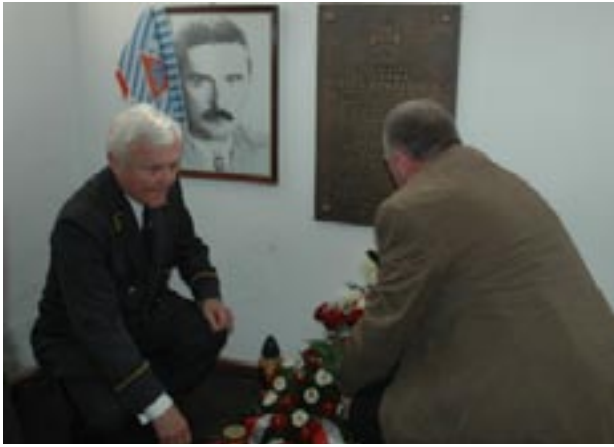
Główniej AGH, a następnie zostanie przeniesiona do stolówki „Tawo” i klubów studenckich w Miasteczku Studenckim AGH.

Od 6 listopada 1939 (wkroczenie wojsk niemieckich do Krakowa) rozpoczęła się gehenna ludności Krakowa. Wtedy to zaczęto realizować zbrodnicze plany Adolfa Hitlera, który,

for. ZS

Zdjęcie 2. Wystawa, przed aulą A-0, tuż po jej otwarciu przez rektora prof. A. Tajdusia, z okazji 70. rocznicy *Sonderaktion Krakau* i dokumentująca Podróż Studyjną 2009.

Zdjęcie 3. Złożenie kwiatów przez wicemarszałka L. Zegzdę i prof. B. Barchańskiego pod tablicą upamiętniającą gen. Stefana Grota Roweckiego [7].

Zdjęcie 4. Wystąpienie prof. J. Sabrsuli – ocalałego studenta czeskiego.

się ze studentami Uniwersytetu Karola w Pradze. W dniu 15.11.1939, w trakcie uroczystości żałobnych poświęconych pamięci zakatowanego przez Niemców studenta J. Opletala [2], doszło do masowych demonstracji studenckich. W dniu 17.11.1939 Niemcy rozstrzelali bez procesu sądowego 9. studenckich organizatorów demonstracji. Na osobisty rozkaz Hitlera [2, 5] kilkuset studentów zostało deportowanych do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Te dwa bezprecedensowe wydarzenia dały asumpt władzom Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Karola w Pradze, przy współdziałaniu Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie, Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten, Europäischen Akademie Berlin i Osteuropa – Instytut Berlin do zorganizowania konferencji nt. „Prześladowanie inteligencji w Polsce i Czechosłowacji przez okupantów niemieckich. Konteksty i kulturowość”. W trakcie trwania konferencji naukowcy z 4. krajów wygłosili 18 referatów. Z poszczególnych krajów autorami było: RFN – 10, Polska – 6, Czechy – 6, Słowacja – 1.

Sesja naukowa i wystawa „Zapomniana zagłada?”

Otwierając jako współprzewodniczącą obrady sesji naukowej wicemarszałek Małopolski, Leszek Zegzda przypomniał uczestnikom o niezłomności polskiej inteligencji w czasie wojny: „– Faszystowskie władze realizując obłądny plan wynikający z szalonej ideologii aresztowały i zesłały do obozów koncentracyjnych prawie 200 krakowskich uczonych. Rozum miał ustąpić przed brutalną siłą. Podludzie z podbitych narodów mieli zostać pozbawieni swoich elit intelektualnych. Inteligencja, która właśnie w Europie środkowej odgrywała szczególną rolę w podtrzymywaniu poczucia odrębności narodowej i podsycaniu aspiracji odzyskania niepodległego państwa, nie mieściła się w koncepcji «Mein Kampf» Adolfa Hitlera – powiedział wicemarszałek. – Prawda nie da się uwięzić ani rozstrzelać. I zawsze będzie to prawda żywa, a więc zdeponowana w umysłach i sumieniach ludzi – dodał.” [7]. W przerwie obrad wicemarszałek L. Zegzda w moim towarzystwie (jako przedstawiciela AGH, na zaproszenie rektora UJ,

prof. K. Musioła) złożył wieniec w celi pod tablicą pamiątkową upamiętniającą zamordowanego w Sachsenhausen generała Stefana Grota-Roweckiego, dowódcę Armii Krajowej [7].

Po złożeniu wieńca w celi gen. S. Grota-Roweckiego, przechodząc obok tablicy upamiętniającej martyrologię krakowskich uczonych, zauważyłem z satysfakcją, że wieniec złożony pod tą tablicą przez studentów naszej uczelni w dniu 5.09.2009 „trwa nadal” ze znamienym napisem „Homo sacra res homini – AGH Kraków 1939–2009” (Człowiek rzeczą świętą dla człowieka). W dniu 21 listopada 2009 r., na terenie byłego obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen otwarto wystawę „Zapomniana zagłada. Polska i czeska inteligencja w obozach koncentracyjnych Sachsenhausen i Ravensbrück na początku II wojny światowej” (będzie czynna do 31 maja 2010).

Wystawa ta ma wykazać, że aresztowanie i deportacja przeprowadzona przez niemieckie SS i Policję Bezpieczeństwa miały na celu – obok skutków politycznych – zastraszenie, osłabienie i fizyczne zniszczenie elity

Zdjęcie 5. Prof. J. Sabrsula z małżonką odbiera gratulacje po wspaniałym wystąpieniu na temat dramatycznego pobytu w KZ Sachsenhausen.

Zdjęcie 6. Grupowe wykonywanie wyroków śmierci na polskiej ludności cywilnej.

Zdjęcie 7. Miniatura pomnika bohaterskiego
bł. S.W. Frelichowskiego.

intelektualnej okupowanych krajów Europy środkowej. Polityka ta była skazana na niepowodzenie jeszcze przed niemiecką porażką, ponieważ opór okupowanych narodów, nawet w obozach koncentracyjnych prowadził do tajnych wykładów i przekazywania wiedzy. O tym przypomniało powitanie Prezydenta Lecha Kaczyńskiego [3], odczytane przez prof. Krzysztofa Stopkę. Przypomniało o tym także przemówienia Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Karola Musioła, który powiedział m.in:

„Natychmiast potem ponad 180 pracowników nauki polskiej brutalnie załadowano do policyjnych ciężarówek. Tak rozpoczęła się ich więzienna i obozowa gehenna, droga do miejsca, w którym dziś stoimy, dla wielu – droga, z której już nie powrócili do życia. 6 listopada 1939 stała się datą symboliczną. Aresztowanieuczonych krakowskich nie było odosobnionym przypadkiem. Wydany wówczas rozkaz nie dotyczył jedynie Uniwersytetu Jagiellońskiego. Szybko okazało się, że to tylko jeden z pierwszych epizodów wojny wydanej polskiej inteligencji. Potem przyszły następne, już nie tak jawne, jak czyn dokonany w Krakowie niemal na oczach wszystkich. Masowe rozstrzelania w Palmirach pod Warszawą, mord profesorów we Lwowie, pogrom inteligencji Stanisławowa, wiele innych. Dziesiątki tysięcy nauczycieli, księży, lekarzy, dziennikarzy, aktorów, urzędników, wśród milionów ofiar, jakie poniosła Polska z rąk dwóch okupantów: nazistów i sowieckich komunistów.

Wo aber Gefahr ist, wächst das Rettende auch (Lecz gdzie jest niebezpieczeństwo rośnie także ratunek)¹

– pociesza poeta. Ta historia z czasów pogardy i nienawiści, którą przypominam, niesie podobne przesłanie. Niemal z każdej strony Europy odezwały się protesty i apele o uwolnienie uwięzionych. Uczniowie Szwecji, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Hiszpanii, Jugosławii, a także Włoch i Niemiec, dyplomacja węgierska, papieństwo, włoski dom panujący, a nawet *duce* Mussolini. Jedni odważnie, inni ciszej. Wszystkich tych, którzy nieśli ratunek, trzeba pamiętać. Ale także tych, którzy milczeli, bądź odmówili pomocy. Licząc się jeszcze wtedy z opinią międzynarodową, oprawcy postanowili zwolnić część więźniów z obozu w Sachsenhausen. Był to jedyny taki przypadek w dziejach niemieckich obozów koncentracyjnych. Przed zwolnieniem musieli podpisać oświadczenie, że nie będą wykonywać swojego zawodu. Pozostali profesorowie zostali przewiezieni do innych obozów, między innymi do Dachau i częściowo zwalniani w późniejszym okresie.

Co roku 6 listopada wspominamy w naszej społeczności uniwersyteckiej losy aresztowanych wówczas profesorów. Słuchamy wspomnień ich bliskich. I zastanawiamy się nad sensem ich przeżyć. Czy oddają go słowa poety: *Wer spricht vom Siegen? Überstehn ist alles* (Któż o zwycięstwie rzekł? Przetrwać jest wszystkim)², czy może inne: *Das Leben ist der Güter höchstes nicht, Der Übel grösstes aber ist die Schuld*³ (Życie nie jest najwyższym dobrem, ale wina jest największym złem). Tak, jak miliony ofiar drugiej wojny światowej – Żydów, Polaków, Czechów, także i ci polscy profesorowie

na pewno chcieli przetrwać. Ale ci z nich, którzy mieli umrzeć rozumieli, co powinna oznaczać ich śmierć dla jej sprawców. Zanotowano słowa rektora Estreichera, wypowiedziane w obozie Sachsenhausen, tuż przed tym, jak został odprowadzony do miejsca, gdzie miał skonać: **Nie zapomnijcie naszej śmierci, nie dajcie jej zmarnować**. Te słowa to powód, dla którego tu jesteśmy.

Trauma tamtych dni nie minęła bez śladów. Stała się udziałem nie tylko samych ofiar wojny, ale także ich bliskich – żon, dzieci, wnuków, przyjaciół. Mimo upływu siedemdziesięciu lat i odejścia wszystkich, którzy bezpośrednio uczestniczyli w tych wypadkach, wspomnienie ich grozy towarzyszy kolejnym pokoleniom, wywołuje ból i emocje. Moja ojczyzna jest prawdziwym archiwum tego bólu i nie jest to tylko ból polski. Podczas drugiej wojny światowej na terenach polskich naziszi dokonali największych zbrodni. Tam wybrali miejsce na budowę obozów masowej zagłady. Tam rozpoczęli wykonanie planu biologicznego niszczenia całych narodów. Tam umieścili nie tylko poligon ludobójstwa, ale i laboratorium zbrodni, w którym dokonywano nieludzkich eksperymentów. Na takiej ziemi pojęcie kultura pamięci jest czymś oczywistym.

Dlatego z najwyższą uwagą przyjęliśmy propozycję Fundacji Brandenburgskich Miejsc Pamięci (Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten) i włączyliśmy się do współpracy z Uniwersytetem Karola w Pradze, Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie, Europejską Akademią w Berlinie i Instytutem Europy

Zdjęcie 8. Od lewej: K. Jaczkowski – siostrzeniec ks. Frelichowskiego, o. dr S.B. Brzuszek – wicepostulator procesu beatyfikacji ks. Frelichowskiego oraz autor niniejszego artykułu, dyskutujący o heroicznych cnotach bł. Frelichowskiego, obecnie Patrona polskich harcerzy.

Wschodniej (Osteuropainstitut) Wolnego Uniwersytetu w Berlinie dla przygotowania konferencji naukowej i wystawy na terenie byłego obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen o «zapomnianej zagładzie». Chcemy ją pamiętać, bo jak słusznie powiedziano: *Glupiec ani nie przebacza, ani nie zapomina, naiwny przebacza i zapomina, mądry przebacza, ale nie zapomina*⁴.”

Ponadto wysłuchano Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów, dr Ingeborg Berggreen-Merkel, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Nauki Badań i Kultury, Martina Gorholta, dyrektora muzeum, prof. dr. Güntera Morscha, wicemarszałka Małopolski, Leszka Zegzdy, przedstawiciela rektora Uniwersytetu Karola w Pradze, dr. Petra Svobodnego, ocalałego studenta z Pragi, prof. dr. Jana Sabrsuli (zdjęcie 4), który powiedział m.in.: „My jako czescy studenci, odwiedzaliśmy baraki 45 i 46, w których przebywali polscy uczeni [1]. Ogromnym dla nas zaskoczeniem był fakt, że bardzo często zastawaliśmy polskich Profesorów, którzy się modlili, my czyniliśmy podobnie. Ponadto bardzo chętnie słuchaliśmy ich nielegalnych wykładów”. Na zakończenie swojego wystąpienia prof. J. Sabrsula (92 lata) zaśpiewał nielegalny hymn „KZ-towców z Sachsenhausen”, co spotkało się z ogromnym aplauzem zgromadzonych. Osobiście złożyłem z tej okazji gratulacje prof. J. Sabrsuli i jego Małżonce (zdjęcie 5).

Po oficjalnym otwarciu wystawy nastąpiło jej zwiedzanie. Wystawa wywarła ogromne wrażenie na PT Gościach. Wielu oficjeli zatrzymywało się przy fotogramie przedstawiającym grupowe wykonywanie wyroków śmierci na polskiej ludności cywilnej (zdjęcie 6).

Do bardzo interesującej wystawy traktującej o krakowskich uczonych dołączono również fotogramy dot. specjalnego więźnia KZ Sachsenhausen ks. S.W. Frelichowskiego (10.04.1940-14.12.1940), który zmarł męczeńską śmiercią w KZ Dachau 22.02.1945 w wieku 32 lat [8].

W dniu 7 czerwca 1999 Ojciec Święty Jan Paweł II Wielki wyniósł ks. Frelichowskiego, jako błogosławionego na ołtarze.

W dniu 22.11.2009 na terenie byłego obozu koncentracyjnego Sachsenhausen odprawiono ekumeniczną Mszę Świętą, koncelebrowaną przez arcybiskupa Berlina kard. G.M. Sterzinskiego, arcybiskupa-metropolitę lubelskiego J. Życińskiego i prałata J. Nowakowskiego z sanktuarium bł. S.W. Frelichowskiego w Toruniu (zdjęcie 9).

Zdjęcie 9. Koncelebrujący Mszę Świętą na terenie b. KZ Sachsenhausen w intencji ofiar niemieckich zbrodni (od lewej – Prałat J. Nowakowski, Arcybiskup J. Życiński, Kard. G.M. Sterzinski).

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że z grona wielu prominentów przemawiających na uroczystościach w dniach 20–22.11.2009 tylko kardynał G.M. Sterzinski (Niemiec) używał w trakcie Mszy Świętej określenia „módlmy się za ofiary niemieckich zbrodni, dokonanych w tym obozie”.

Wszyscy inni mówcy bardzo często używali eufemizmów „naziści, faszyci, hitlerowcy, SS-mani”.

Ostatni dzień 22.11.2009 sesji naukowej miał miejsce w ambasadzie Republiki Czech w Berlinie. W trakcie panelu podsumowującego obrady pod obecność ambasadorów dr. M. Prawdy (RP), dr. R. Jindraka (Czechy), przedstawicieli władz landu Brandenburgia i Berlina, profesorów i studentów z Polski i Czech doszło do niesamowitego wydarzenia. Na prośbę prowadzącego obrady głos zabrał drugi były student – więzień KZ Sachsenhausen Dipl. Ing. Ladislav Bem (91 lat) z Karwiny, zadając pytanie „Szanowni Panowie, jak to było możliwe, że Niemcy, ojczyzna Goethego, Schillera i wielu noblistów wydali zbrodniarzy, którzy dopuścili się barbarzyństwa na narodach Europy, głównie Słowian i Żydów.”

Odpowiedź była nijaka. W trakcie obiadu pan Dipl. Ing. Ladislav Bem odbierał liczne gratulacje w tym i ode mnie za postawione pytanie.

Podsumowanie

W trakcie obrad PT Uczestnicy wielokrotnie podkreślali potrzebę budowania mostów porozumienia przez młodzież, aby nigdy więcej nie miał miejsca koszmar II Wojny Światowej.

Ośmieliłem się kilkakrotnie zwrócić uwagę gospodarzom spotkania, że byli tylko „budowniczo – polscy i czescy studenci”. Nie było natomiast studentów niemieckich, a szkoda.

B. Barchański

Literatura

1. Alma Mater – UJ – miesięcznik 118/2009.
2. Durzansky M. *Die Verhaftung und Deportierung tschechischer Studenten im November 1939* – referat wygłoszony na konferencji w Sachsenhausen (20-22.11.2009).
3. Konsulat Generalny Niemiec w Krakowie – Wystawa *Zapomniana Zagłada* – WWW. krakau.diplo.de/Vertretung/Krakau/pl/05/Sachsenhausen.html. 8.12.2009.
4. Musiol K. *Przemówienie w trakcie otwarcia wystawy w Sachsenhausen* – 21.11.2009.
5. Poust Z. – *Tschechische Studenten und Sachsenhausen* – referat wygłoszony na konferencji w Sachsenhausen (20-22.11.2009).
6. Szyling J. *Duchowieństwo polskie w niemieckich obozach koncentracyjnych* – Biuletyn – 2004/8.
7. Województwo Małopolskie – Wydarzenia – www.malopolskie.pl – 08.12.2009
8. Zadura. R – Błogosławiony ks. S. W. Frelichowski (1913-1945) – Toruńskie Wydawnictwo Diecezjalne – Toruń – 2006.

Przypisy:

- ¹ Johann Christian Friedrich Hölderlin, *Patmos*, tłum. Mieczysław Jastrun.
- ² Rainer Maria Rilke, *Requiem dla hr. Wolfa von Kalckrenth*, tłum. Stefan Napierski.
- ³ Friedrich von Schiller *Die Braut von Messina*.
- ⁴ Thomas Szasz, *The Second Sin. Personal Conduct*, 1973.

Odnowienie Immatrykulacji po 50 latach dla rocznika 1959/60 w dniu 18 listopada 2009

Motto: „Pamięć i tradycja to zachowanie tożsamości naszej Almae Mater”

Z wielu pięknych tradycji Akademii Górniczo-Hutniczej związanych z kierunkami kształcenia w danych zawodach – wyróżnia się tradycja Odnowienia Immatrykulacji po 50 latach od rozpoczęcia studiów, którą poszczycić się może tylko nasza uczelnia. Uroczystość ta miała swoją pierwszą edycję podczas jubileuszu 50-lecia AGH w 1969 roku. Inicjatorem i współorganizatorem tej uroczystości jest Stowarzyszenie Wychowanków AGH, najstarsza uczelniana organizacja tego typu w kraju. Dostępują tego zaszczytu tylko ci którzy ukończyli studia wyższe, a byli immatrykulowani po raz pierwszy przed 50 laty.

Immatrykulacji dokonuje rektor z dziekanami wręczając jubilatowi specjalne okolicznościowe indeksy w czerwcu i listopadzie każdego roku. Jest to święto „studentów jubilatów absolwentów”.

Kolejne już 36. odnowienie immatrykulacji zaczęło się 17 czerwca 2009, dla rocznika 1959/60 wydziałów: Górniczego, Geologiczno-Poszukiwawczego i Geodezji Górniczej. (patrz Biuletyn AGH 20/21 2009).

Ciąg dalszy 36. odnowienia immatrykulacji dla rocznika 1959/60 wydziałów: Metalurgicznego, Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej, Maszyn Górniczych i Hutniczych, Ceramicznego i Odlewnictwa miał miejsce 18 listopada 2009 w auli AGH.

Jak zwykle uroczystości immatrykulacyjne rozpoczęto o godz. 9.00 mszą świętą dziękczynną w Akademickiej Kolegiacie Św. Anny, podczas której modlitwę wiernych czytał prof. Jan Leżański.

Okolo godz. 10.00 Jubilaci przybyli przed aulę AGH, gdzie załatwiali formalności zgłoszeniowe przy stolikach swoich wydziałów, odbierali identyfikatory osobiste, wpisywali się do Księgi Pamiątkowej, gościli przy bufecie i witali entuzjastycznie.

Wszyscy przed godz. 12.00 zajęli wydziałami swoje miejsca w auli, gdzie przy dźwiękach marsza, w samo południe, przybyli uroczystości rektorzy; prof. Tadeusz Słomka i prof. Tomasz Szmuc (w zastępstwie rektora prof. Antoniego Tajdusia) wraz z dziekanami immatrykulowanych wydziałów oraz Przewodniczącym Stowarzyszenia

Wychowanków AGH prof. Stanisławem Mitkowskim. Dziekanami którzy brali udział w tej uroczystości byli: z Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej – prof. Mirosław Karbowniczek; z Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki – prof. Jerzy Skwarczyński; z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki – prof. Stanisław Wolny; z Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki – prof. Włodzimierz Mozgawa; z Wydziału Odlewnictwa – prof. Jerzy Zych.

Uroczystość, której przewodniczył rektor prof. Tadeusz Słomka, rozpoczęto pieśnią „Gaude Mater Polonia”. Po bardzo serdecznym powitaniu wszystkich zebranych, rektor przypomniał stan uczelni z lat studiów jubilatów, przypomniał rektorów, dziekanów, ilość wydziałów i studentów oraz przedstawił obecny stan uczelni, kierunki kształcenia, osiągnięcia i perspektywy rozwoju.

Następnie głos zabrał przewodniczący SW AGH prof. Stanisław Mitkowski, który w swoim wystąpieniu omówił cele, zadania i osiągnięcia najstarszej tego typu organizacji uczelnianej w kraju, która swoje początki ma od 1919 roku, a wywodzi się od Stowarzyszenia Słuchaczy Akademii Górniczej, które w 1945 roku przekształciło się w Stowarzyszenie Wychowanków AGH. Dzięki SW, a szczególnie pani dr inż. Krystynie Norwicz, zawdzięczamy ciągłość tradycji odnowienia immatrykulacji po 50 latach.

Po tym wystąpieniu rektorzy przystąpili do odnowienia immatrykulacji: rektor prof. T. Słomka poprosił wszystkich o powstanie i złożenie ślubowania, którego tekst znajduje się w specjalnych indeksach odnowienia immatrykulacji.

Po złożeniu ślubowania, rozpoczął się akt immatrykulacji. Immatrykulacji dokonywał rektor dotykając lewego ramienia immatrykulowanego, berłem rektorskim, dziekan wręczał specjalne indeksy, a przewodniczący SW pamiątkowe znaczki uczelni. Każdej grupie została wykonana pamiątkowa fotografia z rektorami, dziekanem i przewodniczącym SW.

Po zakończeniu immatrykulacji rektor poprosił o uczczenie minutą ciszy tych którzy od nas odeszli.

Następnie głos zabrał przedstawiciel immatrykulowanych dr inż. Andrzej

Łopata, który przypomniał lata ich studiów, profesorów z tamtych lat, oraz serdecznie podziękował za pamięć i organizację tej niepowtarzalnej uroczystości.

„Gaudeamus igitur” zakończyło centralną część uroczystości. Rektor zaprosił wszystkich do wspólnej i wydziałowych fotografii pod statua Stanisława Staszica – patrona AGH oraz do zwiedzenia uczelni.

(„Gazeta Krakowska” z dnia 25.11.2009, w dziale Nasze Sprawy – „Nie tylko dla Seniorów” zamieściła artykuł i zbiorową fotografię wykonaną pod pomnikiem Staszica.)

Zakończeniem uroczystości w dniu 18 listopada 2009, było tradycyjne koleżeńskie spotkanie jubilatów z rektorem i dziekanami w „Krakusie”. Biesiadowano, w atmosferze pełnej wspomnień, przyjaźni, cieszący się z tej uroczystości, snuto plany przyszłych spotkań koleżeńskich oraz oglądano i wybierano fotografie wykonane podczas uroczystości.

Organizatorami 36. odnowienia immatrykulacji w dniu 18 listopada 2009, byli: dr inż. Krystyna Norwicz i przedstawiciele poszczególnych wydziałów z rocznika 1959/60. I tak z Wydziału Metalurgicznego – prof. Jan Leżański, dr inż. Jerzy Krawiarz; z Wydziału Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej – mgr inż. Jerzy Krzeczowski, mgr inż. Fryderyk Łasak, mgr inż. Zbigniew Kałwa; z Wydziału Maszyn Górniczych i Hutniczych – dr inż. Andrzej Łopata, dr inż. Kazimierz Ruszała; z Wydziału Ceramicznego – dr inż. Lucyna Westwał, mgr inż. Teresa i Jerzy Raczykowsky; z Wydziału Odlewnictwa – dr inż. Wojciech Wierchowski, mgr inż. Marek Ropka.

Podsumowując 36. uroczystość dla rocznika 1959/60 w 2009 roku, immatrykulację odnowiło:

17 czerwca – 32 górników, 37 geologów, 40 geodetów,

18 listopada – 44 metalurgów, 26 elektryków, 21 mechaników, 31 ceramików i 20 odlewników.

Łącznie w 2009 roku, immatrykulację odnowiło, 251 studentów jubilatów.

dr inż. Krystyna Norwicz

AKADEMIA
GÓRNICZO - HUTNICZA
1919
W STANISŁAWIE STAREM

1776 PROJEKT WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI
W ZAKRESIE PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY
I WYKONANIA PRACY

1780 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1782 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1784 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1800 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1802 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1804 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

1806 WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

WYKONANIE
DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
WYKONANIA PRACY, ZARĘBI
I WYKONANIA PRACY

Godność profesora honorowego dla prof. Jakuba Siemka, 2 grudnia 2009

tekst laudacji str. 11

